

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/4 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Szentiváni ének.

Budapest, augusztus 24.

(K.) A bártfai vándorgyűlés ma lezárta az aktáit. Nem hétköznapi érdekességü aktáit. Ha nem róluik írunk, nem akarja azt jelenteni, hogy a vándorgyűlés témái nem érdemelnék meg a nyilvános megvitatást. Inkább el kell ismerni, hogy annyi beces anyag régen került ki magyar vándorgyűlésből, mint a bártfaiából. De éppen mert nagyon is sok a beces anyag, azért nem kínálkozik témának. Válogatni nehéz a tulgazdag anyagból, az egészet egy bokrétaba kötni egyszerűen lehetetlen. Ellenben feltalajodik megint az alkalom, hogy a magyar tudományosságról ejtsünk szót, mert majdnem úgy tetszik, mintha a magyar tudományosság Bártfán kivetkőzött volna gőgéből, vagy kiszállott volna koporsójából, hogy kivételesen érintkezzék az — eleven világgal. Nem rendes szokása ez a magyar tudománynak.

Van-e magyar tudomány? Vannak-e magyar tudósok? Van-e magyar tudományos élet? Ezek a kérdések ott vannak ugyan a levegőben, de szinte a jó izlésbe ütközik, hogy valaki felelni próbáljon rájuk. Ahá! — mondja a piac — ez az ur útni akar egyet az Akadémián. S a vizet, a rendőrséget, az intendánst és az Akadémiát útni, az olyan közönséges vállalkozás, hogy aki rászánja magát, akár lakást se vegyen novemberre, mert ugvis spiritusza teszik. S mégis foglalozni kell ezekkel a kérdésekkel. Mert ha az általánosító szenvedély szereti is letagadni, azért van magyar tudomány, vannak magyar tudósok, sőt van magyar tudományos élet is. Csak egy kicsit szegényes mind. Vagy talán nem is mind. Mert ami a tudósokat illeti, igen különös és fölöttébb gya-

nus szimptomák cáfolnak rá a szegénységre. Csak az imént történt, hogy az alapos Németország egyik fiatalon elhalt tudósunkat átutalta Ausztriának. Az ifjabbik Bolyait tette meg az osztrák armádia tagjának. Ugy lát-szik tehát, hogy még a halott tudósainkól is ajándékozhatunk a szegény külföldnek. Ami pedig az eleveneket illeti, azokkal még sokkal bőkezűbbek vagyunk. Nem valószínű ugyanis, hogy legyen ország, melyben egy Herman Ottó vagy egy Biró Lajos akadémiai iparigazolvány nélkül üzné a tudományos ipart. Akik legalaposabbak, írásban legjárásabbak, nemzeti sajátosságban legerősebbek: éppen azok nem lennek hazára a magyar tudományos Akadémiában. Vagyis fene gazdagok lehetünk, ha ekkora kincseket dobhatunk el magunktól. De azért ne vádoljuk egyedül az Akadémiát. Hiszen a tudós az Akadémián kívül se válik kéményseprővé. Azért mégis csak tudós. De az Akadémián belül és az Akadémián kívül tapasztalunk egy különös pazarlást: mikor a magyar tudósok maguk ajándékozzák el magukat a külföldnek. Ha akad nálunk egy igazán mélyen szántó tudós, új igazságok hajszozója és fölfedezője, az ugyan nem adja ki a munkáját magyar nyelven s ha igen, hát csak a látszat kedvéért. Egyébként kiadja munkáját németül, angolul vagy esetleg latinul: magyarra azután fordítja vagy fordíttatja le s akkor is többnyire a jogcím kedvéért, hogy esetleg egyetemi katedrúra pályázhasson. Kihámozva ezekből az adatokból a faktumot: van magyar tudós elég, mert a halottainkól lopnak, az eleveneinkből pazarlunk, a fiatalok pedig maguk ajándékozzák el magukat. Hogy éppen azért nem marad nekünk? Marad. Mind magyar tudós az azért. Csak jobban kellene őket számon tartani a magunk és a külföld számára.

S ha így kiderül, hogy vannak magyar tudósok, akkor még nem vontuk be a számításba a legmagyarabb tudósokat. Azokat, akik legtöbbet tudnak és legkevésébbet irnak. Ne gunynak: igazságnak tessék venni, hogy ezek a legmagyarabbak. Csak Kovács József vagy Szilágyi Dezsőre tessék gondolni. Micsoda zseniális, tudással terhes agyvelők voltak és soha semmit sem irtak. Az idegen nyelvre, mint a fiatalok, élelmesebbek és kevésbé magyarok, ők nem akartak ráfanyalodni, magyar nyelven pedig és magyar közönségnek miért is irtak volna? Mert akceptálva, hogy éppen Kovács és Szilágyi a lustaságban is magyarok voltak, nem bizonyos-e, hogy olyan magyar, tudományosan nevelt közönséget, melynek érdemes volna írni, maguk körül nem találhattak? Mentül okosabbak voltak, ezt a bizonyosságot annál gyorsabban fölismerhették. A magyar közönség egyáltalán nem érett a tudományos olvasásra s ha érett volna is, ez a közönség nem olvas, mint ahogy a tudósai nem irnak. A közönséget a tudományos olvasásra szoktatni sok sürű elfoglaltságunk közben éppen úgy elfelejtettük, mint sok egyebet is.

Most már helyben volnánk. Vannak magyar tudósok, nem is közönségesek, de nem igen törjük magunkat utánuk. Van magyar tudomány is, ha az idegen habitusban kétségessé is válik magyarsága. Van magyar tudomány, bár az Akadémia ártatlan benne. Még magyar tudományos élet is van, ha mind között ez is a legszegényesebb. A tudós vándorgyűlések bizonyos lüktető életre mutatnak. Új tudományos egyesületek is alakulnak, melyek fiatalos szenvedéllyel keresik az étellel való eleven kontaktust. A természetudományi társulat éppen a Herman Ottó eleven temperamentumához igazodva, szintén az élet szá-

TÁRCA.

Kleopatra.

Fehér gyöngyöt, piros virágot
Fűzők hajamba, szerelmes ékűl.
És fényt lopok a nap tüzetől
A két szemembe, isteni lángot —
Csak gyere vissza!

Bíbor, selyem borítsa testem;
Drágakövektől csillogjon fátylam!
A viszontlátás mámorában
Megittasulva lábadoz fekszem —
Csak gyere vissza!

Én zsarnokom, én nagy Szerelmem!
Hogy rám tapostál, hogy elgyötörtél,
Hogy hideg kézzel összetörtél:
Megbocsátottam, el is feledtem —
Csak gyere vissza ...

Erdős Renée.

Halotti beszéd.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Abonyi Árpád.

De profundis! Non est macula in te...
A ferencendi-atyák k-i kolostora isten végtelen bölcsességébe vetett alázatos bizodalommal jelenti, hogy a rend egyik szerény és istenfélő tagja: Domonkos atya, életének nyolevan-ötödik esztendejében, a halotti szentségek ájtatos fölvétele után megtért az Urhoz és harmadnapon

léssen eltemetendő a rend kriptájában ő reá várakozó kőboltnak mélységébe.

A gyászjelentés nyomása, kiállítása, papírja olcsó, vékony és igénytelen. A szépbetűs címzés, mely nevémmel és utcám megjelölésével foglalatoskodik, miképpen ha a XVIII. század legelejéről szakadt volna ide fáradtságosan megnyomkodott betűivel. Mi nemes urunk, szegény, jó Rákóczi Ferenc urunk ő nagysága irhat vala ekképpen, negyedfű ludnak tollából kivivelt pennával, szálkás papirosra, mikoriban a fejedelem-asszony-nak enkezüleg jelenti vala meg szomorúságos állapotját, minden ő hadi dolgait elveszendőknek lenni mondván...

A második emeleten kromatikus skálákat zongorázó kisasszony kíméletlenségét, a villamos vasút örökös csilingelését s az udvaron kesergő kintornát mindazonáltal elfelejtettem, míg a gyászjelentés egyszerű sorain szemem végig futott. Ecce, meghalt egy boldog ember.

Egy boldog ember, uraim, Domonkos atya, a ferencendi atyák sok százados kolostorának másodemeleti, kicike, hűvös cellájában, hová a kolostor könyvtára alig van tiz, esillagvizsgáló tornya alig tizenöt lépésnyire. Tiz lépés és tizenöt lépés: imhol ennyi az ut, mely az Ur trónjának számolyához megtérő halotti szerzetesi életének hatvan esztendejét határolja.

Minékünk persze alig lehet regélni efféle legendákat. Hatvan esztendő, — mily mesésen rettenetes idő ez a mi szédülő tekintetünk előtt! Egy nyolevanöt éves agg, ki hatvan esztendőt töltött ugyanabban a cellában: tisztára álom. Elbódulunk és okvetlen eszmört kapunk tőle. Elborítja sziveinket a sajnálkozás és megtelünk sérítő cinizmussal. Oh, a jó öreg... be sokáig kell vala itt lézengnie, míg elérkezett a megismerésnek ahhoz a forrásához, mely a mi finoman kilelezett agyunk velőjét már a törvényes nagykorúság zsenge fordulópontján meg szokta lepni rozsdával, hervadással és azzal a fenséges tehetséggel, hogy lépten-nyomon

a tulajdon eszünk nagyságától botlunk. Ő — szegény — hatvan esztendőt töltött el a rend nyugalmas kötelei között és e káprázatosan nagy idő alatt nyilván egyteleneget sem jutott eszébe banális, „öngunyos”-t sziporkáztatni „az élet semmiségéről”, „a létről a halál után” vagy más hasonló népszerű oktalanságról, mely a mi fényes elménket ellenállhatatlan erővel vonzza, akárcsak a törékeny molypillét valamely garasos gyertyának lángja.

Magam elő idézem az igénytelen, sápadt kis öreg embert, amint a könyvtár grifflábu faragott asztala mellett görnyedve, végnélküli szívós türellemmel betűzetű az írás kezdetének elejéről való ócska föliánásokat, melyekben az emberiség misztikus keletkezéséről és a világrendszer isteni fundációjáról mesél gyermekesen fantasztikus dolgokat Petrus Basilius Boticulus, a kegyes életű és minden világi tudós eusákbán fölötte járatos Pálos-rendi atya, az Urnak 1583-ik esztendejében, Giwla-Fejerwar városában. S nem láttam a kis öreg arcán megnyilatkozását a fitymáló kicsinylésnek, mely a mi nagynevű tudósinkat oly igen előkelőkke és félelmetesekeké teszi, holott pedig a jámbor szürke páter többet és jobban tud vala, mint ők. Elméje mélyen járt, gondolatai szárnyas erővel suhantak keresztül a számoknak, a térnek és időnek roppant birodalmán — bár egy szál írását sem adta ki drága papiroson mi akadémiai areopágunk, mely (gondolom) a lángész tökélyével tudja kiválasztani a buzából a konkolyt és soha nem téved az igazságos megmérés munkájában, ha arról van szó, hogy kit fogadjon be tiszteletreméltó társaságába, kit ne, — ki érdemes a tekintetes gau illatos füvének legelésére, ki nem... S lám, azt sem adatott soha észrevennem, hogy Domonkos atya számomkodott volna az ő mellőztetése miatt. Azt gondolta bizonynyal, hogy ez igazság; még nem méltó rá, hogy befogadják — tehát többet kell dolgoznia. A bécsi és berlini tudós társaságok, melyek az ő velős

mára hozza közelebb és teszi hasznosabbá a tudományt. De tudományért hevülő magyar közönség, az nincsen. Ezt a közönséget nem bántja, hogy a legzseniálisabb magyar tudósok nem irnak; nem veszi sértésnek, hogy a legjobb tudósok idegen nyelven adják ki munkáikat; nem fáj neki, hogy elfelejtett tudósai vannak, akikre a külföld büszkén emlékszik; nem érezteti haragját az Akadémiával, hogy csak kompilál és fordít és rosszul kompilál és rosszul fordít. Ez a közönség egyáltalán nincs, mert még senki se törődött vele, hogy legyen. Hogy millió mulasztásból csak a legördítőbbat emeljük ki, mit tett az Akadémia, hogy a tudomány szeretetét a közönségbe plántálja? Egész életének egyetlen tudományos csatájával tudta a közönséget rövid időre érdekelni. Mikor a magyarság származása fölött nagy és komoly vitába vitte Vámbérit Hunfalvival és Budenzzel. Az legalább vita volt. A közönségnek is lesnie kellett, ha akarta, ha nem. De azelőtt? És azóta? Most apró tereferék és nagy kofálkodások folynak az Akadémián s a Ballagi-Simonyi torzsalkodása legfőképpen ugy érdeklí a publikumot, mint valami rendőri hír. Hogy ugyan mikor is kapnak már hajba! De ilyesmivel váltsa ki a magyar közönségből a tudomány iránt való érdeklődést? A folkloristák kisütötték, hogy a bolgárok elszlávosodott magyarok s hogy a magyar mitológia hiteles anyagát ott kellene valahol kutatni a bolgár néphagyományok mögött és alatt. Jutott valaha észbe az Akadémiának, hogy ezt a magyar tudományos feladatot, ezt a legtermészetesebb kötelességet magára vállalja, kezdeményezze, elősegítse és dülőre vigye? Nem. Az Akadémia ráütött az Ipolyi Arnold régi könyvére s azt mondta: „itt van a magyar mitológia!” Punktum. Nem idehaza, de a külföldön merül fel egy új és meglepő felfedezés, hogy az egész zsidó, asszír és egyiptomi műveltség a nemzetek sorából régén elkallódott szumír-akkád népfaj kultúrájából nőtt ki s hogy ezek a szumír-akkádok a turáni népcsaládhoz tartoztak, tehát egyazon fajta a magyarsággal. S jutott-e, jut-e csak most is az Akadémia észbe, hogy részt kérjen abból a kutató munkából, mely — ha szerencsés — nekünk hozná legdúsabb gyümölcsét? Nem. Az Akadémiának semmi sem jut észbe, ami az ő tudományos munkás-

okos írásait siettek kinyomtatni és megtanulni — íhöl, mily hátra vannak! Magasztalják szegények, ami idehaza nem kell az őrdögnek sem.

Eszbontó, hogy mennyit tudunk!
S csak természetes, ha a túlterelés miatt nem tudjuk, hogy voltaképpen mi a fenét csinálunk kincseinkkel. Ki tehát velők a hajóból. Tengerbe a fölösleggel! Mi tehetjük — az istenfaját! Kopogtasson az ilyen szerény kis öreg ama esekélytudományu germánoknál, kik mindent tőlünk lopkodnak, hogy a magyar kakas csipje meg őket! Mert huncut a német, testvérek, ugy-e bizony, Berlinben, Bécsben, Lipcsében, vagy bárhol is Európa közepén. Mélyen járó, szélesen, méltóságosan hömpölygő tudósaink ez okon soha sincsenek biztonságban ama lopkodó németektől, kik — alig hogy kiad arcopágunk egy új remeket — rácsapnak éhesen, mohón és elplagizálják azon melegben még a Gottermayer könyvkötő-mester szép barna vászontábláit is. Semmi ezen kánaként vijjongó, merész és illedelmetlen germánoktól nincs megvéde. Ami káposztán a hernyó, lóherén az aranka, szőlőn a filloxera, dohányon a finánc, színházon az intendáns: az a mi tudományos kincseink tömegén a német. Bizony nem csoda, ha Illustrissimus Dominus Johannes Kézli végre is elkedvetlenedik és megszűnik alkalodni — ne legyen mit elszemtelenedkedniök ama ragadós kezű germánoknak. Hajjanak éhen — az istenfaját! Vagy rágódjanak egy oly jámbor kis öreg írásain, mint amilyen Domonkos atya volt, míg matematikai és csillagászati dolgozatait írógatta — horrendum! — német és francia nyelven.

A léha Shiaparelli, a nyegle Bunsen, a tudatlan Franz Mőcnik és társai, nem is beszélve bizonyos Seechi nevezetű értelmetlen taliánról, kikkel a jó páter levelezett, mindenképpen megérdemlik, hogy csak ő vele diskurálhassak, senki mással. Mi nagy fényességű égi testeink nem igen ereszkednek le ezen kisrendű meteoritokhoz, kiket az európai tudományos világ hallatlan protekciójára elsőrendű csillagok gyanánt akar az emberiség nyakába varrni, — holott mi tudjuk,

sága iránt a közönség érdeklődését igazán felkölthetné. Az Akadémia füzetet ír a magyar helyesírásról, ami helyes volna, de ugy írja, hogy senki se hallgat rá, senki se olvassa.

Mintha mégis az Akadémia ellen hegyeződött volna ki a szentiváni ének. Pedig nincs benne gyönyörűség, hogy bántsuk. A dicséretére sokkal szívesebben keresnénk rimeket. De mikor a sok mulasztó között ő a legnagyobb mulasztó! Mindenkit illet azonban a vád, terhel a mulasztás. Mert bizonyos, hogy a tudományos életre valahogyan rá kell nevelni a magyar publikumot. A tudósoknak csak akkor lesz kedvük írni és pedig magyarul írni. Ha a magyar tudomány emberei érezni fogják, hogy gondolkodásukat befogadja a közönség, hogy van, aki várja szavukat s keresi véleményüket, ha észreveszik, hogy igazi kapcsolat van tudósok és olvasók között: akkor a régi tudósaink emléket nem kell féltetni s a fejlődő tudósok jövőjét szintén nem. Az a jobbra művelt magyar közönség nem fog elajándékozni a holt tudósaiól s meg fogja becsülni az eleveneket is. De éppen azért kell a magyar tudósoknak a magyar tudomány érdekében a magyar tudományos élet fellendítésén fáradozniok...

BELFÖLD.

A hadügyminiszter lemondásának híre.

Azt a hírt, hogy báró Krieghammer Ödön közös hadügyminiszter lemondana állásáról, a *Budapester Tagblatt* megeafolja. A lap értesülése szerint ez a hír teljesen valótlán és semmi ok sincs reá, hogy a kitünő tábornok állását elhagyja.

A Bánffy-kormány vád alá helyezése.

A parlamenti szünet végére jár s ámbátor a *Neue Freue Presse* ismeretes leleplezése után nyomban bizonyos volt, hogy az ellenzék kemény interpellációban szándékozik báró Bánffy Dezső ellen kikelni, már kívülről is segítségére sietnek az ellenzéknek. A bejelentett interpelláció mellett egy ma betervezett kérvény is követelni fogja, hogy báró Bánffy Dezsőt és volt kabinetjét az abszolútizmus érdekében tett lépéseik miatt vád alá helyezték. Dr. Parta Ferenc fővárosi független polgár és társai edátek be a kérvénytá parlamenthez. Parlamenti vizsgálatot és vád alá helyezést követelnek a következő kijelentéssel: „Kérjük a Bánffy-kormány vád alá helyezését, hogy a küszöbön álló általános képviselőválasztásoknál mi választók ítélessünk azután azok fölött, akik Bánffy és társai fölött itélni nem akarnak”. A

hogy mivel ezen föntnevezett urak közül egyetlen egy sem kéredezett akadémiánk illetett falai közé: nem lehet részese ennél fogva a tudásnak sem. Csak a szegény kis Domonkos páterrel leveleztek hát, — ugy kell nekik!

Imhol azonban, ő is meghalt.

Betipegett, ugy hiszem, cellájába, lefeküdt az ágyra s meghagyta a vele egyöregségű Hilárius fráternek, hogy járuljon, ha ráér, a gvardiánhoz és jelentse meg neki, ha nem esik nehezére, hogy mondjon, ha akar, egy imát az ő bűnös lelkének üdvösségéért, mert nemskára el fog menni innét és itt hagyja porladó hüvelyét az enyészetnek.

Hilárius fráter csendesen bólingatott. Elértette és majd lemegy, ha ráér, a gvardiánhoz.
— Tégy vizet, édes fiam, ide az asztalra.
— Egyebet nem óhaj, páter Dominicus?
— Nem édes fiam, az isten áldjon...
— Deo gracias...
— Amen.

S ugy volt bizonyony, miképpen elképzelem. A hóhéhré cella vaságán lehunyt szemekkel feküdt egy darabig ez a liliónnál fehérebb, okos öreg ember, azután összekulesolta mellén a kezét s az Ur igralmába ajánlta magát, csendesen kiszenvedett. Széliden, némán, panasz és fájdalom nélkül, mint egy gyermek, kit igen szeret a Jézuska. Mire belépett a meggörnyedt, félvak gvardián s reszkető, esontos ujjával megtapogatta a halott arcát és mire belétek Hilárius fráterrel a többi fráterek, hogy elénkkeljék ágya mellett a sötét *De profundis*-t, — a megboldogult öreg vonásai már kemények voltak, teste kihülve, szemei fénytelenül bámultak üregeikben. Elvégeztetett, miképpen írva vagyon.

Eccc — mondám — meghalt egy boldog ember.

A kolostor örökös esendjében, ki hatvan esztendeig szomjuhozta soha el nem gyengülő akaratával a tudást, azzal a szelid megenyhüléssel adta vissza lelkét az alkotónak, hogy megtette, amit tehetett: tanult, hogy taníthasson; írt,

kérvény nemcsak az abszolútizmus előkészítésének szándéka miatt kéri a vád alá helyezést, hanem — miután már ugyis benne van — a választási visszavetések, a sajtószabadság megnyirbálása s a szabad egyesülési és gyülekezési jog korlátozása miatt is. Teljes bünlajstrom van a kérvénybe foglalva s ennek alapján Bánffy Dezsőn kívül még Percezel Dezső volt belügyminiszter, Lukács László pénzügyminiszter, báró Dániel Ernő volt kereskedelmi miniszter, Darányi Ignác földművelési miniszter, Wlassics Gyula kultuszminiszter, Erdély Sándor volt igazságügyminiszter, báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, gróf Széchenyi Manó volt ő felsége személye körüli miniszter és Cseh Ervin horvát miniszter ellen kéri a parlamenti vizsgálatot és vád alá helyezést.

A pozsonyi mandátum. A pozsonyi I. kerület szabadalvúpart egy része tudvalevőleg dr. Molecz Dani ügyvédet jelölte a Szilágyi Dezső elbunyítával megüresedett mandátumra. Molecz holnap délelőtt tartja programbeszédét. Jelöltetéséről értesítették báró Podmaniczky Frigyest, a szabadalvúpart elnökét, aki erre a következő távirati választ küldötte:

„Nagyságos Seiffert József urnak, a szabadalvúpart elnökének Pozsony. Molecz Dani városi főügyésznek Pozsony I. kerületében képviselővé történt jelöltetéséről örömmel vetünk tudomást. Podmaniczky, pártelnök.”

KÜLFÖLD.

A cár franciaországi utja.

Budapest, augusztus 24.

Az a körülmény, hogy Miklós cár Vilmos császár meghívásának engedve, ellátogat Danzigba és ott részt vesz a német hajóraj gyakorlatain, életet vesz annak a sok egyoldalú magyarozgatásnak, amelylyel a francia lapok ki artakart aknázni a cári pár franciaországi látogatását. Egy mai berlini távirat szerint a cár és császár találkozásánál jelen lesz Bülow német birodalmi kancellár is, ami erős politikai szint ad a különben is fontos eseménynek. Hogy miről esik majd szó e császártalálkozson, azt természetesen csak sejtene lehet, ha nem eszaldunk, bizonyára Khina, a Balkán és egy némely gazdasági kérdés lesz talán a tengely, amely körül az uralkodók értekezlete forogni fog. A németországi látogatás még inkább megerősít minket abban a meggyőződésben, hogy a cár utja a béke jegyében történik.

Páris, augusztus 24.

A *Figaro* azt kívánja, hogy az elnök az orosz cár látogatása örömeére amnesztiát adjon a politikai elítélteknek. A *Gaulois* szerint az elnök hajlandó az államtvényszékek által elítélteknek kegyelmet adni.

hogy tanulhassák s bizony nem oka semmiképpen, hogy itthon nem artakart észrevenni és — gondolom — szőgyeltek tanulni tőle. Abban a nagy, majdnem ijesztő esendben, hol még az ő lassu, csoszogó léptei is visszhangot támasztottak a barna, itt-ott már zöld penész-erezelt befutott falak között — mindig azt forgatta elméjében, hogy hasznos dolgot műveljen, okulásra a tudomány gyengébb fegyverzetű katonáinak, kik a szellem aranyának összegyűjtött tömegét azonban ugy vélték leghelyesebben elintézhetőnek, ha kidobják ama szegény germánoknak, hadd szedegessék össze vértelen *studien*-jeik és komikusan alapos *Mittheilungen*-jaik számára, ha tetszik. Itthon mit csináljanak az ilyen tekintély nélkül való, szerény, agg páterrel? Lásd, még csak királyi tanácsos sem volt az árva. Lásd, egy esőpp rendel sem fényeskedett mellén. Feje nagy, reverendája foltos, kopott, disztelen. Modora igénytelen, mondhatni semmitmondó, mondhatni: esetlen, sőt nevetéses az ő szegletességében és egyenesen fölháborító az ő naiv félénkségében.

Mi az istennyilát lehet kezdeni egy ily hiányos emberrel?

Nem lehessen ennek becsületi a tekintetes *gau* kifogástalan tudós gentleman-jei előtt, kik — légyen ő rajtuk polgári kontós, vagy papi reverenda — nem szoktak elcsuszni egy narancshéjon és semmiképp sem tudnak jól érezni magukat egy ember közelében, aki — pih! what a shame... babos kendővel törölte le szép, magas homlokáról a verejtéket, fogalma sem volt róla, hogy a mezőhegyesi ménes negyedmillió csdőröknek hogy hívták az apját és miért szentségtörés késsel enni a halat.

Ki muszájt maradnia az illatos legelőről, ez olyan világos, mint a vakablak. Mert ugyan:

Mely nagyserző tudósunk kompromittálja vala magát egy ily együgyű páterrel — your excellency? Ama diszes és perillustris testületben, ahol diadalmasan szárnyal a magyar lélek, tozódik szilaj zsenialitással az eredetiség és tűzhányó hegyként ontja a tudás - csillogó láváját

Köln, augusztus 24.

A *Kölnische Zeitung* pétérvári levelezője jelenti, hogy a cár franciaországi látogatásának híre mindezt nagy meglepetést kellett, mert a látogatást eddig erősen titkolták. Orosz politikai körökben e látogatáshoz nem tűznek kalandos találgatásokat. Inkább a tervezett damaji találkozót jelentőséget emelik ki. A franciaországi látogatás a cár és Vilmos császár találkozásának jelentőségét nem befolyásolja. Mind a két esemény értékes záloga az európai békének.

Páris, augusztus 24.

A cári pár látogatásáról kiadott hivatalos program meglehetősen hézagos és több tekintetben kiegészítésre szorul. A megérkezés napja szeptember 16, amikor a cári pár Dunquerquebe érkezik, ahol *Loubet*, a kamara két elnöke és valamennyi miniszter fogadja. Az ünnepélyes fogadás a *Sarkissillag* nevű cári hajó fedélzetén lesz. Erre következik a hajószemle, melynek befejezése után a cári párnak villásreggeli szolgálkán fel, melyen szintén valamennyi miniszter részt fog venni. Dunquerqueből a cári pár Compiègnebe megy. A második napon, szeptember 17-én, a cár *Loubet*-vel Reimsbe megy és részt vesz a hadgyakorlatokban. A harmadik napról a hivatalos program teljesen hallgat. Föl lehet tenni tehát, hogy a cári pár szeptember 18-án Párisban lesz, ahol este *Loubet* elnök nagy ebédet ad az Elyséeben. Ha a cári pár ezen a napon is Compiègneben maradna, semmi ok sem volna ennek elhallgatására. A cári pár tehát kétségtelenül Párisba megy, csak hogy ezt nem akarják előre hirdetni. Szeptember 19-én nagy csapatsemle lesz Rheimsban, a város közelében levő nagy gyakorlótéren. Hír szerint ez alkalommal a cárnak bemutatják a francia sereg újabb speciális vívmányait, főképpen a műszaki csapatok és a légihajóosztály gyakorlatainak keretében.

Páris, augusztus 24.

A mai minisztertanács után a következő hivatalos közleményt adták ki:

Az orosz cárné nem, mint eddig jelentették, a compiegnei kastélyban fog találkozni az orosz cárral, hanem ugyanazzal a yachtal fog érkezni, mint a cár és Dunquerqueben fog partraszállni. A közlemény azt mondja továbbá, hogy a cár nemcsak a csapatsemlel lesz jelen, hanem kíséretét is magával viszi. Kijelentik, hogy az orosz cári párnál minden befolyású érdekesítettek, hogy rábírák arra, hogy egy napra Párisba jöjjen.

Berlin, augusztus 24.

A *Norddeutsche Allgemeine Zeitung* ellenkező híresztelésekkel szemben arról értesül, hogy *Bilow* birodalmi kancellár jelen lesz Vilmos csá-

mindenek gyönyörűségére a faj őstartalmából és a művelt agy fenséges kohójából fölfakadt szellem: miképpen foglalhatott volna helyet a méltóságos és excellenciás kabátok és palástok között egy kopott reverenda?

Szíveskedjünk csak felgondolni: mi léssen, ha ezen igen előkelő és igen jól nevelt úri társaságba a könnyelműség valahogy be találna érszteni a finom és legfinomabb allűrökben tudatlan parasztokat?

Elegyes társaság — az léssen. S ez vészes hiba léssen, mert el találná fíntoritani orrát ő nagyméltósága, valamelyik kilenégű „tagtárs” ur, s ezen elemi csapásnak sulya alatt föld alá sülyedne szégyenletében bizonynyal maga a palota is. Mert lehetséges, hogy a budapesti víz egyszer íható léssen; lehetséges, hogy az adóhivatalokból elcsappják a goromba tökfílkókat; lehetséges, hogy az intendáns egyszer dr. Török Aurél gyűjteményébe kerül és nem Scerbovszky Szaniszló lesz a tüzeltő-főparancsnok, — sőt lehetséges, hogy Márkus József főpolgármester léssen egyszer a római pápa: azonban nem lehetséges, hogy egy bár nagyészű, de igénytelen, szögletes és sem előszobázní, sem lökdösődni, sem kezét esőkolni, de még csak halat enni sem tudó naiv páter bejusson a gauba. Füge neki, nem akadémiái elismerés, — barack a fejére, nem tagság. Lökessék ki tudomány — a németeknek, kik rászorultak és mindent, de mindent mitőlünk lopnak.

Mi jó, hogy ezen kesernyő halotti beszéd-ről Domonkos atya nem tud semmit. Be elpuhélná, be elgyötörné magát a jámbor öreg. Minek az, édes fiam, nem vagyok én arra érdemes, hogy bár két szalmazálat is keresztbe tegyenek

szár és Miklós cár találkozásán, ami a nevezett lap értesülése szerint az orosz cár óhajításának is megfelel.

A román miniszterelnök Bécsben. Bécsből jelentik, hogy *Sturza* Demeter román miniszterelnök tegnap óta ott tartózkodik s ma délelőtt hosszasan tanácskozott gróf *Goluchowski* külügyminiszterrel. Gróf *Goluchowski* ebédet is ad a román államférfi tiszteletére.

A délafrikai szabadságharc. *Kitchener* hírhedt próklamációja ma is középpontja a délafrikai eseményeknek. A *Daily Mail* jelentése szerint a boer vezérek Transvaal nyugati részében haditanácsot fognak tartani, amelyen arról tanácskoznak, hogy mily módon lehetne ellensúlyozni *Kitchener* próklamációjának hatását. Egy angol haditudósító, aki úgy látszik, nincsen meglepődve *Kitchener* próklamációjának hatásával, a következő táviratot küldi Bloemfonteinből:

Kitchener próklamációja lesújtotta a boerokat, de vezérek halállal fenyegetnek mindenkit, aki a próklamációt terjeszti. *Evans* hadnagy a fehér lobogó védelme alatt elvitte a próklamációt *Malan* parancsnokhoz; ez a tiszt lovát és kocsiját lefoglalta s gyalog küldötte vissza az angol táborba. *Parter* hadnagnak, a kit ugyanazzal az üzenettel küldtek *Herzog* boer parancsnokhoz, még egyenruháját is levették s úgy kellett visszatérnie az angolokhoz.

Hága, augusztus 24.

Krüger környezetében azt hiszik, hogy a cárt franciaországi utazásában *Landsdorff* külügyminiszter is elkíséri, hogy a berlini és bécsi udvarnál látogatást tegyen. A külügyminiszter bécsi és berlini utazásának állítólag az a célja, hogy a boerok érdekében intervencióra bírja a hatalmakat.

A khinal kártérítés. Több oldalról érkezett jelentések valószínűvé teszik, hogy a pekingsi békekötés rövid idő múlva meglesz. Pekingben azt hiszik, hogy a békejegyzőkönyvnek a khinal meghatalmazottak által való aláírása csak néhány nappal késik és a halasztást az tette szükségessé, hogy az aláírás előtt rendeleteket kell kibocsátani, amelyekben kihirdetik a bűnös hivatalnokokra szabott büntetéseket s feltűggesztik bizonyos városokra nézve a vízgátakat. Római politikai körökben is arra számítanak, hogy a khinal kérdést legközelebb végleg elintézik. A *Patria* jelenti, hogy Olaszország és Khina kilenvenhat millió líra kártérítésben állapodtak meg, amely összeget Khina 4 százalékos kötelezvényekben szolgáltatja s a kamat fejében bizonyos állami jövedelmeket köt le.

E békés híreknek kívül érkezett Khinából egy kevésbé kellemes is. Mint ugyanis a *Times* Pekingből értesül, a khinal arzenálokban sok fegyvert és lövészt gyártanak s a *Jangce* folyón is sokat hoznak be.

érdekemben, hisz, ugy-e bizony nekem még tanulnom kell?

Már hiába, — soha sem kerül be nagynevű tudósink közé. Meghalt ama szegény germánok igaz szomorúságára és harmadnapon leszen eltemetendő a rend kriptájában ő reá várakozó köböltnek mélységébe.

Non in te macula fuit. De profundis ...

A nő nemessége.

Irta: *Erzsébet* romániai királyné.

Több templom van ezen a világon, mint sejtjük. Rövidlátók vagyunk és azt hisszük, hogy a templom nem lehet meg a maga sajátos külső formája nélkül és hogy csak annak szellős hajóiban talál keilő visszhangra az imádság és ének. Hát lehetséges az, hogy oly korán megfeledeztek volna arról, hogy a legtöbbször közülünk gyermekszobánk négy fala tüntette föl az első templomot, az a szoba, amelyben anyánk ólén megtanultuk, mint kulcsoljuk imára kezeinket. Ily pillanatokban az édes anya az igazi papnő és a gyermekek, akik körülötte szavát lesik, a karnénekesek, és gyöngye hangjuk áhitattal tölti be a kis templomot. Őket megtanítani rá, hogy szívük fölemelkedjék, ifju lelküket mindig tiszta és nemes kedélyhangulatra irányítani — valóban, szent hivatás az, amelynél szentebbet nem adatott meg a legámborabbnak sem.

Bárhová hasonl el az anyai befolyás, ott az ég egy zugja nyílik meg és az ő örökös szeme, amely mindent szentté avat, amit érint, megemésíti a legalacsonyabb szolgálattól is, úgy, hogy az a tüzhely, amelyen beteg gyermeke szá-

Oroszország khinal térfoglalását még mindig gyanus szemmel nézik Londonban és különösen Oroszország keleti hadereje iránt érdeklődnek most. A *Morning Post* osíui munkatársa erre vonatkozólag a következő adatokkal szolgál: Oroszország keletázsiai haderejét 180.000 emberre becsülik. Ennek egyharmada Mandzsuriában van, Port-Artur nem számítva. Ha Oroszországot Mandzsuriára elhagyására kényszerítik, erős helyőrséget fog hagyni Mukdenben, Kirinben és Harbanban, más helyeken pedig a rendes gyalogságot ugynevezett védőőrség jogja felváltani, amely tulajdonképpen válogatott csapatokból áll. A vasuti védőcsapatok számát 29.000 emberre emelik. Oroszország hadereje Mandzsuriában annak esetleges kiűritése után nagyobb lesz, mint azelőtt volt. Anglia, Japán és az Egyesült-Államok mozgalmat készülnék indítani, hogy Oroszországot a niucsvangot szerződéses kikötő kiűritésére kényszerítsék. Ha a nyomás elég erősnek bizonyul, Oroszország novemberben kiűriti Niucsvangot, de azután újra meg szállja a kikötőt, mert ez a mandzsuriai vasut érdekében szükséges.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56-12
Kiadóhivatal 54-39

HIREK.

Budapest, augusztus 24.

— BUDAPESTI NAPLO, Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.

— A vasuti tisztviselők memoranduma. A *Budapesti Napló* mai számának külön mellékletén közöljük hiteles szövegben az államvasuti tisztviselők új memorandumát, amelyet a napokban kapnak kézhez a kétszázharminckettes bizottság tagjai. Az érdekelteknek szives figyelmébe ajánljuk, hogy a memorandumot őrizték meg, mert ez helyes értelmezője lesz a vasutasok legközelebbi nagygyűléséről szóló tudósításunknak. Olvasmányul pedig mindazoknak ajánljuk a memorandumot, akik érdeklődéssel vannak közlekedésügyünk e kiváló testülete iránt.

mára tejet melegít, a legnemesebb önfeláldozás oltártüze lesz, amelynek lángjaiból áldozatként szállnak föl az égre a legdrágább kincsért ontott könnyek. Van-e a földön még egy oly édes és szép kép, mint az anya karjain altatott csecsemő, mint az anya keblén alvó kis gyermek. Az anya öle, a gyermek bölcsője nem-e szentély, távol minden veszedelemtől és kísértéstől, révpárt és menedékhely az élet minden viharai elől.

Más szentség a kórház terme, amelynek papnője — az irgalmas ápolónő — csendes léptekkel az egyik szenvedőtől a másikhoz siet, mind-egyiknek elhozva a béke és a vigasztalás isteni adományait. Az a nő, akinek nincsenek gyermekei, akiket szívére szoríthatna, azt a nemes feladatot választotta, hogy az emberek által elhagyottaknak lesz anyjuk. Mindenütt ott van, ahol áldozatot választott magának a szenvedés és a fájdalom. Nagy urak és alacsony származásúak, gazdagok és szegények, öregek és fiatalok, szépek és nyomorékok, mind az ő nagy fogadott családjának tagja és egyformán részesíti valamennyit női szeretetének és részvételének kincseiben. Jól mondják, hogy védőangyaluk, ha beteggyúknál van, itt könnyed kézzel hűsítve a lázas homlokot, ott nedvesítő a forró, száraz ajkakat, vagy igazítva a vánkost, amelyen a szenvedő test nyugszik. Jóságos kezének minden seb számára van balzsama, légy hangja minden kétségbeesett szívnek nyugalmat ad. Mintha álom sohasem zárná le éber szemét, mintha fáradtság sohasem bönítaná meg résztvevő utjában. Átszellemülten a magából kisugárzó fénytől, megváltoznak a legsötétebb jelenetek: a kórház zsúfolt terme, a nyirkos padlásszoba, a rab cellája, a csatamező betegsátra: mindezek templomok, a

UJ IDŐK.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi díszre lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona.

Előfizetheti postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

— **Személyi hírek.** Dr. Erdődy Béla tankerületi kir. főigazgató ma hazakerkezett szabadságáról és átvette a hivatala vezetését. — Dr. Grünstein Adolf (Erszébet-körút 7. New-York palota) több heti távollét után fogorvosi működését ismét megkezdte.

— **A király a hadgyakorlatokon.** Pécsről táviratozzák, hogy a város törvényhatósági bizottsága ma rendkívüli közgyűlést tartott a királyi fogadásra dolgában, aki a dunántúli hadgyakorlatok alatt Pécs városába is ellátogat. A közgyűlésen felolvasták a miniszterelnök átiratát, amely szerint a király szeptember 18-án délután érkezik Pécsre s ott küldöttségeket fogad. A közgyűlés elhatározta, hogy meghívja Bács-Bodrog, Somogy- és Tolnamegyék, Baja, Szabadka, Zombor és Újvidék városok törvényhatóságait, hogy a király előtt való tiszteletben résztvegyenek. A szomszédos Verőce vármegye küldöttségét ő felsége már Dolui-Mihálydon fogadja. A közgyűlés megválasztotta a különböző fogadás előkészületeit végző bizottságokat. A király Pécselt megtekinti a honvédtudomány-iskolát, majd a püspöki palotába hajtát, hol a küldöttségeket fogadja és este 6 órakor Bécsbe utazik vissza. Ebédelni utközben fog a király. A város két diadalkaput állít fel. Az utcákat, amelyen ő felsége elhalad, őröszítik. A pécsi interurbani telefon-állomás holnap reggel adatik át a torgalomnak.

— **Szöllő Kálmán üdvözlése.** A szeretetházi nevelők Szent-István napi gyűlésükből üdvözlő táviratot küldtek Szöllő Kálmán miniszterelnöknek a gyermekvédelem ügyében teljesített munkálkodásáért. E táviratra a miniszterelnök Rátótról a következő választ küldte:

A magyarországi szeretetházi nevelők országos egyesületének szives táviratát örömmel vettem és őszinte köszönetet mondom érte.

Szöllő Kálmán.

Táviratban megjött a válasz Szöllő Ignác belügyi államtitkártól is Táplántáról a hozzá ez alkalomból intézett sürgönyre. A válasz így hangzik:

Szives megemlékezésükért abban a biztos tudatban mondom köszönetet, hogy önökben a gyermekmenhelyek ügyének lelkes apostolait és hatóságos tényezőit üdvözölhetem.

Szöllő Kálmán.

— **A prágai hercegének betegsége.** Prágából jelentik, hogy báró Skrbensky Leo prágai hercegének nagyon rosszul van, úgy hogy brezáni birtokára szállították. A bibornok tudvalevőleg már kinevezésekor tüdőbajos volt és valószínű, hogy a mostani válságot nem élti túl. Hogy a biboros ez állapota ismeretes volt, mutatja az is, hogy egy püspököt már ki is neveztek melléje cum jure successione. Skrbenskyt Budapesten avatta fel a királyi bitorossá néhány hónapja.

— **Báró Waldstätten Kolozsvárott.** Báró Waldstätten tábornagy, csapattulajdonos még a mai napot is Kolozsvárott töltötte. Szavacsiná polgármester és Salamon katonaiügyi tanácsos ma a város nevében

tisztelegtek a tábornagnál. Waldstätten köszönetet mondva a figyelemért és kiemelte, hogy a monarchia védőerejének egyik alapja, ha a polgárság és katonaság békés egyetértésben dolgozik a haza javáért.

— **Bozen bűnhődése.** Bozen városában már régtől fogva nagyon megromlott a jó viszony a polgárok és katonák között. A botránnyok egymást érték s alig múlt el hét anélkül, hogy a nyilvános helyiségekben ne verték volna be a fejét valamelyik polgárnak. A hadügyminiszter végre is megunt a sok herce-hurcut, s most a katonaszűrés szrint értelmezett okosság törvényei szerint megbüntette Bozen városát úgy, hogy a helyőrséget Brezgenbe helyezte át. Ily módon persze nem lesz több veredés Bozenben, de a gazdasági károk meglesznek. Szóval az a törvény, hogy a polgár turjo békén, ha fejbe verik, mert különben a zsebébanja meg.

— **A kereskedelmi miniszter Marmorosban.** Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter ma délelben Marmoros-Szigetre utaztatban Debreczenbe érkezett. A miniszter mindössze husz percet töltött a pályaudvaron és ezalatt megtekintette az állomás építkezési munkálatait azután tovább utazott Marmoros-Szigetre ahol holnap megnyitja a gazdasági és háziipari kiállítást. A miniszter társaságában vannak: Nagy Ferenc államtitkár, Szerényi József miniszteri tanácsos, Vértessy Kálmán osztálytanácsos és Hollán Ernő miniszteri titkár. A miniszter ugyszintén a kiállítási küldöttség tiszteletére a marmorosi gazdasági egyesület díszbédét ad, báró Rosner Ervin főispán pedig lényes estélyt rendez. A miniszter 26-án kíséretével Dobocizky Sándor debreczeni államvasuti üzletvezető kalauzálása mellett megtekinti a körösmezői vonalat.

— **Dowe utóda.** Dowe szabó dicsőségére vágyakozott egy Korge nevű német ember és feltalálta a golyótálló pancélt. Egy hannoveri távirat szerint az ottani katonai körök kísérleteket végeztek találmányával és a kísérletek fényesen boyáltak. Korge természetesen most már nem hanykolódik agyában, de nyugodtan alhatnak Európa népei is. Pancélok vitézekről már csak az ifjúság mesekönyvei beszélnek; a modern hadtudomány első sorban tökéletes fegyverekre alapítja bizalmát.

— **Királyi kitüntetés.** Sándor szerb király Hamvay Gyulának, a Hircsarnok felelős szerkesztőjének a Takova-rend füstí keresztjét adományozta.

— **A magyar kincstár vendége.** Az európa-szerle híres Thaurndt szász erdészeti akadémia növendéke Neimeister útkos tanácsos, továbbá Vetter és Gross tanárok vezetése alatt tanulmányi kirándulásra Tátra-Lomniczra érkeztek. A kincstár részéről Garlathy Kálmán lptó-ujvár-erdőigazgató és Heim János furdőgondnok fogadták és kalauzolták a vendégeket a furdőtelepen. Este banket volt, melyen felköszöntöttek Darányi minisztert. Ma Garlathy erdőigazgató vezetésével a Zöldtóhoz rándultak a vendégek. Visszajövet utabviszik. Tátraiüredet és a csorbai-tavat, aztán megnézik a dóbsinai jégbarlangot is.

— **Árpád sirja.** A nemzeti ébredéssel egyidőben támadt a magyarságban a vágy, hogy föl-kutassa Árpád vezér sirját. A hagyomány szerint a honalkotó fejedelem Ó-Buda határában aluszszá az örök álmát és ma már romok jelölik annak a királynak kegyeletét, aki a szent hamvak fölé templomot emelt. Lelkes és áldozatkész férfiak felbuzdultak a nemes törekvésen és a romok alatt keresték lelkesen, áldozatkészen a drága csontokat, de hiába. Legujjabbban a fővárosi hatóságát hívta föl egy derék polgár Árpád sirjának felkutatására és a főváros megint a közoktatásügyi kormányt kérte föl a hazafias munkára. A kultuszminiszter most a városhoz intézett leiratában azt a véleményét fejezi ki, hogy a szaktudósok elágazó állításai folytán türelemmel meg kell várni a kedvező véletlent, amely a kutatások számára biztosabb kiinduló pontot jelöl meg az eddiginél. Ha, így érvel a miniszter leirata, az Anonimus-féle hagyománynak, amely szerint Árpádot az ó-budai síkon temették el, alapja van, akkor a síkon folyó szüntelen földmunkák adhatnak majd időmúltán kiinduló pontot az újabb kutatásra. Mivel pedig az akvinkumi múzeum vezetője azt az utasítást kapta, hogy az Ó-Budán folyó földmunkákat folytonosan szemmel kísérje, ez az intézet lesz azután is, mint eddig, az az őrszem, amelynek módjában lesz a dögolt figyelemmel tartani és megtenni a javaslatot, hogy a kérdést mikor tűzzék ismét napirendre.

— **Automobilon a Krimbe.** Berencsei Kovács Géza nagybányai földbirtokos s mérnök, aki a sportok mindegyikében, mint amatőr ismeretes, augusztus 24-én automobilon a Krimbe indul. Nőveli e ritka sportvállalkozás érdekességét, hogy a mintegy 4000 kilométernyi hosszu utra elkíséri neje, született Domahidy Ida urhölgy is. Az utazás tervezett utvonala, melynek szebb pontjairól amatőr-tenyéképítővételek is készítenek, a következő: Szatmár, Sziget, Körösmező, Kolonia, Csernovitz, Botosani, Jassy, Kisszinniew, Odessza, Gekozep, Eupatória, Szimteropol, Szebasztopol, Livádía, Jalta, végül Feudzija. Innen Odesszát érintve térnek vissza Bukaresten, Brassón és Kolozsváron át Nagybányára. Az utazást, melyre csupán egy szolga megy velük, hat hétre tervezik.

— **Házasság.** Fejérváry Bertalan, hődméző-vásárhelyi városi tisztviselő, e hó 18-án eljegyezte Fröhlich Lonka urhölgyet, özv. Szokolovic Illésné földbirtokos-bájos unokáját, Hódmező-Vásárhelyt.

Rehberger Sándor, a Rehberger testvérek terménykereskedő cég betagja Csornán, eljegyezte özv. Topf L. Salamonné leányát Berlát, Sopron-Széleskúrtól.

Obornyák Géza, a sanoki waggon- és fegyvergyár főmérnöke eljegyezte Parászó Rózsikát, Parászó Ferenc tisztviselő leányát.

— **Bombák egy gyártában.** Barcelonából jelentik: A Ramon-Murud-féle drótszövet-gyár pincéiben hat kánocós bombát találtak. A bombákat a tűzészeti arzenálba vitték megvizsgálás végett.

melyeket a szeretet fenségesebbekké váraszol, mint a legragyogóbb székesegyházak régi épületei.

Papnő az asszony a maga hajlékában is. Itt van az ő vára, az ő legragyogóbb hatalmi köre. Itt működik ő hajnalhasadástól késő estig a maga háztartásában és segít urának, a midőn csendesen gondoskodik jóvoltáért. Neki köszönheti a férj, ha kiesinyes gondoktól menten teljesitheti hivatását, amelyek a nő segítségével nélkül eltántorítanának gondolatait magasabb céljainak követéséért.

Azok is méltók minden dicsőre, akik anyai szívet hoznak magukkal oly feladatok teljesítésére, hogy gyermekeket neveljenek, kik nem az övéi, akik nem félődnek meg azzal, hogy a kötelesség külső formáinak tegyenek eleget, hanem egész szívvel, egész lélekkel szentelik magukat a rájuk bízott kicsinyek üdvének. Gyakran az öregebb nővér az, aki helyettesíti az anyát nála talán alig fiatalabb testvéreinek és gyöngö-testi és lelki érejt a végsőig lesztiti meg, hogy a kis árvák ne érezzék az anyai gondoskodás hiányát, aki tanítja őket arra, amit nemrég még maga is tanul és aki egyszerű, önfeláldozó eszével nem is álmódja, hogy angyalok őrizk lépéseit, és hogy tettei az aranykönyvbé jegyeztenek föl, a szeretet vallásának más papnői mellé.

Az alacsony légműködésben is szentté avathatja műveit a nő. Nem épp oly magasatos hivatásnak papnője, ha névtelenül is az a nő, aki szigoru urnőjének szeszélyeit és hőbortait megadással tűri, aki farsad a dícséretért, amelyet sohasem arat, aki sohasem kíméli magát, hanem mindenkor késő bármely szolgálata. Es a munkáslány, a szegény varrónő, aki a késő éjszakába forgatja a tűt, hogy ősz atyját vagy beteg anyját támogatssa, — bizonyára ő is azok sorába tartozik,

akik panasz nélkül áldozatot hoznak ifju erejükkel és egészségükkel. Kedves arcoskájukat, amely munkájuk fölé hajol, néma fenség tölti el és valóságos: hősieség nyilatkozik meg az örömtelen sorsában való megadásban. Panasz nem jó ajkaira, szívének vágyait eltemetve nincs semmi része az élet örömeiben, amelyek boldogabbaknak kijárnak. Sőt az a rongyos kis leány, aki ott künn a mezőn a libákat őrizi, ha kedélye tisztja és szive hű és becsületes, egy tagja annak a testvéri kincsoznak, amely bennünk nőket egyesít. Mert a munka, ha még oly alacsony is, sohasem vész kárba, ha hűségesen végzik és az emberiség javára szolgál. Az a fiatal anya ott eszemestőjével karján és másik gyermekét kezén fogva, aki gondteljes szemekkel mérleg a messze látóhatáron és a kegyetlen habokon, melyek talán elnyeltek a férj-esőnakt, nem-e mondható papnőnek, aki hivatva van szeretetével megfékezni a tengert és ellátni a vihart? A szőlő-üvölt, sötétség száll alá és arca egyre jobban elhalványul, minél több több óra mulik el és vitorla nem mutatkozik. Mi lesz a kiesinyekből, ha lenntartójuk nem tér vissza? Akkor apjuknak is kell lennie és bár szive a fájdalomtól esaknem meghasad, a kötelesség tudata nem csüggeszti el a küzdelemben.

Az emberiség templomai, amelyekben ma az asszonyok mint papnők működnek, számosak és nagyságra és formára nézve végtelenül különbözők. Az egyik ragyogó és nagy — a másik kiesiny és jelentéktelen. De térfogatuk nem számít, minden a munkától függ, amely bennük végeztek és a munkások lelke. A falusi iskola is szent templommal lehet, ha méltó papnő benne az, aki tanítja a nép gyermekét.

A nő, aki egy sirnak, egyholt férfit di-

esőségének jámbor őrizője, akár leánya volt, vagy hitvese, a hűség papnője, amely mindennap odavonzza őt arra a helyre, ahová minden reménységét eltemette.

Imádott szentség nekünk, nőknek a haza is, ez az a templom, amelyben mindannyian találko-zunk, mert elfelejtjük ott minden egyenlenségünket és éivódásunkat. A trón és oltár egymás mellett emelkedik ebben a nagy szentségben és ott papnőnek lenni a legnagyobb megtiszteltetés, de a legnagyobb önfeláldozás is. Mert aki arra hivatva van, annak le kell mondania minden személyes örömről és reményről, minden kívánságáról és vágyáról és már csak másokra kell gondolnia, mások felett őrködni, másokért élnie és imádkoznia. Ő az ő, akinek folyton ébren kell lennie és oltára tűzének mint őrtűznek kell világítania, elárulva minden veszedelmet. Mindenkit biztosan el kell vezetnie a honi kikötőbe. Mily hatalmas művet alkothat az ily koronázott és föltek papnő hazájának javára, sőt átkot is áldássá változtathat, ha az ország az ő jogára; az igazság és jog megszentelt templomává válik.

Minden asszony papnő, ha keblében tisztán és moecskotalanul lobog az áldozati láng és nem ér fel hozzá az üres gyarlóság és kiesinyes gond. Papnővé avat mindannyiunkat melegen érző szívünk, ajkunk áldó szava, őrködő szemünk fénye és kezünk munkája. Minden nő, aki többet gondol másokkal, mint magával, papnő, a szó legszebb értelmében. Papnők vagyunk mi is, akik megmentjük az ügyefogyottakat és vigasztaljuk a csüggedőket. Es ha nekünk, nőknek szenvednünk kell szent hivatásunk teljesítése közben, ez a szenvedés csak fokozza erőn-

Fényképészeti műkedvelőknek

Kitűnő fényképészeti szalon- és utazó apparátusok, új, felülmúlhatatlan pillanatí kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.

Kivánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapított 1854-ben.

Magyarország legöregebb tanítója. Vargha János a neve és tizenhét esztendő korában kezdte meg azt a mesterséget, amiről azt mondják a mai kollégái, hogy idegbontó, korán vénítő, rettenetes foglalkozás. Az öreg tanító ur pedig se nem ideges, se nem vén s bizonyára nagyon szomorúan hagyja ott az iskoláját, a miből pedig már olyan tanítványai is kikerültek, akiknek a dédunokái ebben az esztendőben tipenek be az első elemi osztályba. A falu legöregebb gazdái is letegezhetik azon a jusszon, hogy ő volt az, aki beleverte a kobakjukba a sokszorosított meg az írás-olvasás tudományát abban az időben, amikor még egy latin nyelven nyomtatott biblia volt az egész tananyag és hire se volt semmiféle metodusnak, amire rátámaszkodhatott volna a mester. Az a mester, aki valszinűleg mint kántor és mint harangozó is közreműködött a kultúrán és iródiájukra volt a falunak, bizonyos szegényes fűtőszalma, lábasjóság és egyéb járulékok fejében. Hetvenkét esztendőig tanította szakadatlanul az ávéabot, s most kilencven esztendő korában jött rá arra, hogy illeik egy kicsit pihenni neki is. Arra kérte tehát a kultuszminisztert, hogy küldje penzióba. A kérelmet a nőgrád-megyei Sávolyból küldte föl Budapestre, abból az iskolából, amiben hetvenkét esztendővel ezelőtt megkezdte a munkát. Az egyszerű, szép, még ma is határozott vonásokkal megírt instanciát végigmutogatták a miniszteriumban a hivatalnok uraknak, mielőtt ráírta a miniszter, hogy ez a kérelem nagyon is rendben van. Bár akadna még sok olyan tanító, aki ennnyire kiérdemelte a penziót.

A bártfai vándorgyűlés. Bártfáról jelent tudósítónk: Az orvos-tudományi szakosztályok ülészek ma. Kiválóan érdekes és nagy szaktudásra valló előadást tartott dr. Weyner Emil, fővárosi orvos. A szelők és májfoltok modern dermatológiai kezeléséről. Az előadó tudományos észleleteit nagy figyelemmel hallgatták.

Azaz kezdte, hogy a szelők és májfoltok elűntetésére naponta új kenőcsöket és vizeket hoznak forgalomba, amelyek hangzatos etiquekkel ártó íméket tartalmaznak. Rövid időre tényleg lebértének ezek. mert behatolnak, beleszik magukat a bőrbe és saját színükkel fedik a festenyőlokat. De az ilyen kurák mindig tonnyvad, sarga, rugalmatlan és idő előtti ráncos bőrrrel végződnek. Dr. Weyner többször, legutóbb az országos közegészségi egyesületben hangoztatta ezeket a bajokat. A bőlgyek úgy bannak teintjűkkel, mint a timörök a lehuzott állati bőrrrel. Szappanozzák ártó szappanokkal, megoldozzák pouderekek, pomádékkal, krémekkel, vizekkel, spiritusokkal, tinkturákkal és tejnek nevezett káros emulsiókkal, mintha az archób egy élettelen ipari tárgy volna. A modern orvosi kezelésekkel szemben hámlasztó-paszták, vagy lassan ható szerek alkalmazásában áll. A hámlasztó-paszták azonnal lehámlasztják a szelőket, fájdaom nélkül. Az új hámlasztó, hamvas bársony. puba. Lassabban ható teljesen ártalmatlan szer a hydrogenium superoxid.

Ezután még Szenes Zsigmond, Weisz Ferenc, Borboly Samu és Munkácsy Pál adtak elő tapasztalataikat. Délután 4 órakor már Barta város közgyűlési

ket és alkalmasabbá tesz bennünket hivatásunkhoz.

Papnő a művész nő is, akár a tollal, akár az ecsettel, akár a vésővel dolgozik, akár hangjával, akár valamely hangszerezen indítja meg is a férfi lelkét, vagy nemes gondolatokat ébreszt benne és hősi tettekre sarkalja. Az övé a dicsőséges küldetés annál is inkább, mert ismeri a magában nyugvó erőt, mert tudja, hogy oltárának lángját legdrágább kincsével kell élesíteni — szíve vérével. És ha e láng végigvonul a művész nő dolgozószobájában és ráveti fényét az alkotó nő halvány homlokára, nem-e hasonlít a szentségnek, a nagy gondolatok templomának lángjához.

Hamlet kétségbeesett és körülötte első-tétült minden attól a perctől fogva, midőn anyja elvesztette az igazi és tiszta nőiség glóriáját és kétségbeesett önmagán, midőn anyjának képét, amelynek előtte minden tökéletesség ideáljának kellett volna lennie, bemocskolva látta. Nincs papnő, aki magasabban állna, mint az anyja, de az emberi szívet nem is érheti nagyobb család, mintha látja, hogy ideáljának szobra lecsik piederstőljáról és darabokra török, nincs kinzőbb fájdalom, mintha látja az ember földre esni azt a köpönyeget, amely a női ideál igazi természetét rejtejté el és a hamisság és hazugság áll előttünk egész meztelenségében.

Nem nehéz a nő sorsa és ha néha nekünk mégis annak tűnik föl, ez azért van, mert nem tudunk mélyére hatni. Miért panaszkodhatunk mi a reánk rakott teher miatt, hiszen tudjuk, hogy az csak megpróbáltatás magasatos hivatásunkhoz? Merítsünk erőt abból a büszke tudatból, hogy isten áldása velünk van a világ kezdetétől az idők végéig — mi választott szolgálói vagyunk, templomának papnői, a sibyllák, akik ismerik a sors titkait, a fátylahordók, akiknek erős keze magasra tartja az örök lángot, hogy fénye elhasson a föld legtávolabbi és legsötétebb zugába is.

termében együtt voltak a vándorgyűlés tagjai s Berzevicsy Albert v. b. t. t., országgyűlési képviselő megnyitotta az ünnepélyes bezáró közgyűlést, annak a biztos reményének adva kifejezést, hogy az orvosok és természetdöcsök komoly munkája kibátással lesz a magyar kultúra fejlődésére.

Dr. Nurusány József kir. kulturkémikus, titkár. tett ezután jelentést a nagygyűlés lefolyásáról s a nagyválasztmány határozatairól, melyek egyike, hogy gróf Majláth József indítványa értelmében a jövő két év mulva tartandó vándorgyűlés Kolozsvárt fog egybegyűlni. Kihirdette, hogy az állandó nagyválasztmányt Hövges Endre, Kaiser Károly, Vidor Zsigmond, Alexander Béla, Kerekes Pál, Lakner Árpád, Fialowski Lajos, Viola Imre fővárosi tanácsos. Sigmeth Károly magyar államvasuti üzletvezető, tagokkal egészítették ki Rhody Alajos polgármester Bártfa városnak jogi és társadalmi állapotait feltüntető eredeti okmányokat mutatóit be. Ruffy Pál országgyűlési képviselő Gyermekmentés Magyarországon címen mondogta el a hazai szomorú viszonyokat feltáró állapotokat. Végül dr. Batizfalvy Sámuel mondott köszönetet a vándorgyűlés megjelent tagjainak megbízásából Bártfa városnak és a gyógyfürdő ezidei intézőségének, főként Rhody polgármesternek. Fenyves Károly fürdőigazgatónak, a helyi bizottság alelnökének, Arányi Dezső városi tanácsosnak azért a lelkes fogadtatásért és igaz magyar vendég szeretetért, amelyben a vándorgyűlés minden egyes tagját részesítették, továbbá dr. Prochnow József és dr. Nurusány József titkároknak, akik az egész ülést adminisztrálták. A tagok lelkes éljenzése közben az ülés véget ért.

Az esti vonattal Eperjesre utaztak a tagok, ahonnan holnap reggel Krynica lengyel fürdőre rándulnak ki.

A heő-bábai arató-ünnep. Budapest úgy általában a népszínművekből ismeri a népet, a népszínműörök pedig megkomponálják maguknak a magyar parasztot — fejből. Ilyenformán bizony fogalmunk sincs arról, hogy hogyan folyik le például az arató-ünnep. Pedig szép lehet. Egy vidéki lapban tudósítást olvasunk arról az aratási ünnepéről, amely Heő-Bábán folyt le az Orczy István gazdaságában. Azt mondja, hogy: Korpás Zoltán volt az aratógazda. Ő vezette az aratók csoportját az uraság elé, az egyik legény fején pedig pántlikás kalász-koszoru volt. Ennek a legénynek, míg beér a portára, a tornác elé, igen sok veder vizet öntenek a nyakába. Ez a szokás. Minden kapuban várják tele sajtárral, rocskával s neki tűrni kell, hogy bőségesen öntözzék a kalászt a feje tetején. Az igaz, hogy aztán bőségesen kijár a bor is neki azután, amikor vége van az ünnepphen a ceremóniának s elkövetkezik az áldomás. Tehát Korpás István a tornác elé vezetése az arató népet s előbb a gazdához szóltott ilyenformán:

Érdemes nagyságos urunknak a felhívásával
Megjelentem itten ezen kis csapatnál.
Mí cétja van velünk nagyságos urunknak,
A következők dolgokból megtudjuk.
Élvegettük ezen nyári terhes munkát
Takarást, gépelést, meg a kaszálást,
Melyet híven teljesített ezen kis jobbágy
Érdemes nagyságos urunktól kap most jó áldomást.
Élepedt torkunk ezt meg is érdemi
Mialatt ezen terhes nyári munkát végző,
Nem kapván egyebet friss jó hideg viznél,
Melyet jó isten adott ingyen kegyelemből
De most nagyságos urunk kegyes jóvóitából
Kedvderítő italt fog adni a javából.
Melytől ezen kis csapatnak öregje és ifja
Kedve kerekedik, s a virtust megmutatja
Kedves gazdatisztünk most már álljon elő
Ki terhes munkákban volt a jó vezető
Mutassa meg hozzánk a jószívűségét
Mennyiben kapjon érte méltó jutalomért.
Mostan pedig e kis csapatnak szája
Azt kiáltja éjlen Orczy Zoltán ó nagysága.

Azután a ház fiatal urnőjéhez fordult és irgalmatlanul megverselte. A vers tudniillik nem vers, hanem az érzes becsületes és őszinte. Ime:

Érdemes nagyságos asszonyunk ezen kis bukétot
Hú kopésitól mint szerény ajándékot,
Fogadja szívesen. Ennyi mit adhatunk
Mivel érdemes nagyságos asszonyunk
Fris jó egészségben s földi boldogságban
Örömmel éli világát ezen kis kastélyban.

Az arató gazdának felélt a gazda s aztán adott nekik cigányt a mulatsághoz és ami talán még ennél is szükségesebb, italt. S azután egész nap együtt mulatozt a gazda és a munkás, azon a földön, ami nekik termett. Nem valami dűsan, de ki lehet vele várni a jövő aratást.

A magyarországi kath. tanítók segélyalapjának központi bizottsága ma tartotta közgyűlését a központi papnevelő-intézet dísztermében dr. Walter Gyula prelátnak, főtanfelügyelő elnöklete alatt. A gyűlésen ott volt Begovics Róbert címzetes püspök az egri káptalan, Vézinger Károly kanonok a püspöki kar képviselőjében, továbbá: Fodor Sándor kanonok a kassai, Kászonyi Alajos az erdélyi, Petrovics József a kalocsai, Székely Alajos a nagyváradi,

Kelecsényi Antal a nyitrai, Erdélyi Imre a szatmári, Loszozik Gyula a székesfehérvári, Gubicza Lajos a veszprémi, Puchy József a beszercebányai egyházmegyei tanítók képviselőjében.

A gyűlés dr. Walter Gyula prelátnak elnök leendőjele beszéddel nyitotta meg a tanügy fontos kérdéseire nézve megoldási utakat jelölő meg, melyek javára válnak a magyar tanügy egyetemének. Ezután kimondta a gyűlés, hogy a folyó évben 4000 koronát oszt ki segélyekre, 3500 koronát ösztöndíjakra s ezenkívül az elnök kezénél hagy 1282 koronát pillanatnyi segélyezésekre.

A gyűlés az elnök javaslatára, azután bizottságot küldött ki az orsz. katolikus tanítói árnyah felállításá érdekében. Az indítványok során kimondta a gyűlés, hogy a Szent Imre-egyesülettel kapcsolatosan fennálló katolikus iskolai hallgatók internatúsára a hazai katolikus tanítóság figyelmét felhívja s jövőben az ösztöndíjak kiosztásánál előnyt nyújt a jolyamodóknak, kik az internatúsba belépni óhajtanak. A gyűlés köszönetét fejezte ki az elnök ó Walter Gyula prelátnak, ki a mai gyűlésen az árnyah céljaira 500 koronát adományozott.

A Zukunft szenzációja. A Zukunft című berlini folyóirat, amelynek a már sokszor emlegetett Harden Miksa a szerkesztője, azt írta a minap egy szenzációs cikkben, hogy III. Frigyes császárné nem özvegyen halt meg, mert Frigyes császár halála után másodsor is férjhez ment. A cikk írója szerint az özvegy császárné titokban esküdött meg második férjével és titokban maradt élete végéig második házassága. Részleteket nem mond el a Zukunft a szenzációsan hangzó frigről, de a második férj nevét sem árulja el. A Zukunft híre alkalmasint rút izléstelen-ségnél nem egyéb és így érthető a berlini lapok felháborodása. Mint berlini levelezőnk táviratozza, a Berliner Volkszeitung ma hevesen tiltakozik Harden lapjának szenzációt hajhászó cikke ellen és felszólítja Hardent, hogy vagy bizonyítsa be állításainak valóságát, vagy vonja vissza híret, amely a császári családot legszentebb érzelmeiben sérti.

Életunt önkéntes. Kovács Árpád Sebestény önkéntes tüzérkaplár a IV-ik hadtesthez tartozó 4-ik számú tüzérezredben, csütörtökön délután a kaszárnyában szolgálati fegyverével melbe lötte magát. A golyó szerencsére megakadt egyik oldalbordájában s így nem sok kárt tett benne. Az életunt önkéntest a XVII-ik számú helyőrségi kórházba vitték.

Totalizátor és tudomány. A francia kormány kellemes ujjitással lepte meg a tudomány kutatásokban fáradozókat: pénztárt létesített, amelynek egységegyedül az a célja, hogy anyagi segélyben részesítse a tudományos kísérletezéseket és kutatásokat. A pénztár a közoktatásügyi miniszterium felügyelete alá kerül, több tagból álló szaktanács — nem miniszteri hivatalnokok, hanem tudósok — fogják eldönteni, hogy mily összegen s mily speciális tudományos célra fordítsák a pénz. A pénztárszervezete szerint az adandó anyagi segélynek felvostani és gazdasági kutatások és ujjitások támogatására szolgat, másik fele a többi tudományágnak jut ki. A legszebb s egészen francia ötlete a szervezetenek az, hogy a pénztárban kezelendő összegnek csak egyik részét adja a kormány, a legnagyobb része a totalizátor megadogatására kerül ki. Így tehát a tudomány komoly, ujjító és uttörő vívmányaihoz a totalizátor léha népe kénytelen-kelletlen hozzá fog járulni, még pedig nem csekély összeggel, mert a közoktatásügyi miniszter a totalizátorból ki-sajtolandó összeg minimumát évi 125.000 frankban állapította meg. Gyönyörű ujjítás, amelyet nálunk minnél sürgetőbben meg kellene honosítani. A totalizátor, fájdalom, buján virágzik nálunk, nem úgy a tudomány. Temérdek ismeretágnak még csak irodalma sincs nálunk, nem hogy önálló kutatásokról beszélhetnénk. Hogy egyebet ne említsünk: hazánk történetének felkutatása eléggé hiányos még, holott például a vatikáni levéltár egymaga nemzedékeket foglalkoztató magyar anyagot rejt magában. Hát az exakt tudományok egész sora! Ha az államnak nincs ilyesmire pénze, ám vegye meg a tudományak áldozandó filléreként azokon, akik pénzükkel nem tudnak okosabbat cselekedni, mint hogy a totalizátorhoz viszik.

Vagdalkozó katonatiszt. Bécs-Ujhelyen — mint onnan jelentik — tegnap egy tüzérhadnagya kardjával megsebesített egy munkást, aki most élet és halál között lebeg. Reiter Ferenc a 10-ik tüzérezred hadnagya tegnap este kerékpáron utazott Bécs-Ujhelyen át, de a kerékpár ámpása nem volt meggyújtva. Az uton találkozott egy Schwarz nevű munkással, akit fölszóltott, hogy térjen ki előle. Schwarz kijelentette, hogy nem tér ki, mire heves szóváltás támadt a tiszt és a munkás között. Ekkor a munkás egyik barátja Schwarz segítségére sietett. A bajba került tiszt erre kirántotta kardját és teljes erőjével Schwarz fejére vágott, aki eszméletlenül összerogyott. Reiter hadnagya ma önként jelentést tett az esetről a község elöljáróságánál. Schwarz sebe nagyon súlyos s az orvosok nem hiszik, hogy föl fog épülni.

Három nyomdász ösztöndíja. A Budapesti Kő- és Könyvnyomdaiparok Egyesületének kezdeményezésére a kereskedelemügyi miniszter abban az arányban, amelylyel ez a minden iparokról egyformán gondoskodó minisztérium képes egyáltalában a segítségére, három ösztöndíjat létesített nyomdászifjak számára. Mindenki ösztöndíjat három-három esztendőre nyeri el az a nyomdászsegéd, aki fejlesztési óhaját a képzettségét. Külföldi szakintézetbe köteles menni az ösztöndíjjal, olyanba, amelyen például a bécsi Grafische Lehranstalt s a három esztendő letelével haza kell jönnie s itthon kell munkába állania. A pályadíj ezer-ezer korona. Ezzel azonban csak három ifju kiképzéséről gondoskodnak s többet a minisztérium talán már nem is tehet. Hanem ha az állam képes az áldozatra, hát hol maradnak a nagy nyomdák, amelyeknek első sorában érdekük az, hogy a közönségesnél magasabb színvonalon dolgozó munkaeökökhöz jussanak... Mindent az államra bízni nem lehet. Ha ennyiben marad a továbbképzés, azzal bizony nem nyer sokat a nyomdaipar. Egészen más lenne azonban a fejlődés, ha a nagy nyomdai vállalatok nemcsak a kezdeményezésben vennének részt, hanem maguk is hozzájárulnának a jó ügyhöz legalább még tíz olyan ösztöndíjjal, amelyet az ezer oldalról igénybe vett kereskedelemügyi minisztérium létesített. Az ösztöndíjakat a nyomdaiparok egyesülete itéli oda az arra legméltóbbaknak. Az egyesület ezt a pályázati hirdetményt tette közzé az ösztöndíjakra vonatkozólag:

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi minisztérium 1901. évi augusztus hónap 13-án 45.770—IX. szám alatt kelt leiratával három külföldi szakintézet látogatása céljából három nyomdász-ifju részére három éven át évi egyezer (1000) korona ösztöndíjat engedélyezvén, ezen ösztöndíjakra az egyesület ezennel pályázatot hirdet.

A pályázaton kizárólag nyomdászifjak vehetnek részt, akik

a) bizonyítvány útján igazolják szakképzett-ségüket; és

b) hogy magyar honosok;

c) a pályázati folyamodványhoz csatolják eddigi működésük ideje alatt készített grafikai munkáikat (igazolással annak, hogy melyik nyomdában és mikor készült);

d) mellékelik iskolai bizonyítványukat legalább négy középiskolai osztályról;

e) úgy a maguk, mint megerősítés céljából a szülő vagy gyám részéről is. Irásbelileg kijelentik, hogy a tanulmányi befejezése után — az ösztöndíj különbeni visszafizetése terhe mellett — legalább három éven át valamely hazai nyomda-vállalatnál tognak megfelelő alkalmazást vállalni;

f) kötelezik magukat, hogy tanulmányaik igazolásul élveinkint, az intézeti bizonyítványon kívül, az intézetben készült grafikai munkákat, vázlatokat s jegyzeteket az egyesületnek bemutatják, minthogy az ösztöndíjnak élveinkint való elosztása a bevezetőleg között miniszteri rendelet értelmében ezen föltételhez kötött;

g) kötelezik magukat továbbá, hogy azon esetben, ha az illető intézetben hosszabb nyári szünet van, e szünet tartamára az egyesület által kijelölt jobb hírű nyomdában, illetőleg műintézetben munkát vállalnak. Az itt eltöltött időről bizonyítvány kérendő, mely az egyesületnek be-terjesztendő.

Amennyiben valamely pályázó egy különös körülménnyel magának elsőbbséget biztosítani vélné, úgy ez a körülmény magában a pályázati kérvényben említendő fel.

Az ily módon fölszerelt pályázati kérvények az egyesület elnökéhez (méltóságos emőkei Emich Gusztáv udvari tanácsos) VII. Kerepesi-ut 54. sz. legközelebb 1901. évi szeptember hó 10-éig nyúj-tandók be.

Kezdetnek megjárja ennyi is, de amint előbb is megirtuk, a nyomdásziparnak nem ilyen támogatásra van szüksége a fejlődésben.

A börtön elől. Egy félig végrehajtott család után a felelősségre vonatástól való félelmében öngyilkos lett egy *Laekenbacher Zseni* nevű vén leány *Bécs*-ben. Nagy-Kanisznán született 1848-ban előkelő családból, s a bécsi belváros egyik szállójában lakott már tizenkét esztendő óta. Bőrsei és kölesönügyletekkel foglalkozott. Tegnap az alsgerundi rendőrkapitány-ságnál följelentést tettek ellene család miatt s ebben a dologban ma reggel akarták kihallgatni. Reggel hetedfél órakor két polgári rendőr jelent meg a szállóban s azt mondták a cselédnek, hogy azonnal be-

szélniök kell urnőjével. *Laekenbacher Zseni* még az ágyban feküdt, de úgy látszik, gyanította, hogy kik keresik, mert azt mondotta, hogy mindjárt felöltözködik. Mire a cseléd visszajött, az ablakon állott s hirtelen elhatározással a negyedik emeletről az utcára ugrott, ahol agyonzúzta magát. A család, amely miatt a szerencsétlen nő eldobta életét, a következő: Tegnap délelőtt elment a *Währing-strasse 4.* szám alatt lévő *Weiss-éle* zálogintézetbe, ahol egy értékes ékszerért akart elzalogosítani. Az ékszer az intézet becsüso kétezerégy száz koronára becsülte. Megállapodtak abban, hogy *Laekenbacher Zseni* az ékszerrel együtt egy papírosba gyöngyöli, azután lepecsételi, hogy ki ne lehessen cserélni. Míg az intézet tulajdonosa másutt volt elfoglalva, a vén leány az ékszer hirtelen zsebébe csuszattta, azután az üres tokot lepecsételte. Az intézet egyik alkalmazója azonban észrevette a csalást s amikor kérdőre vonták érte, a vén leány elutott az üzlethől, úgy, hogy nem lehetett többé utólrni. A pénz még nem kapta meg az ékszerért s így csak család kísérletéről volt szó. A zálogintézet tulajdonosa az esetről följelentést tett a rendőrségen, amely csakhamar kikutatta a hölgyet, akit ma reggel akartak előállítani. A lakásán ezer-háromszázhuszonnégy koronát találtak.

Fehér zászló. Budapestén három nap óta nem fordult elő öngyilkosság, sem semmi olyan gyanus haláleset, vagy halálal végződött baleset, amelynek áldozatát az orvostani intézetbe kellett volna vinni. S mióta fölépítették az intézet *Üllői-uti* házát, ez az első eset, hogy üres a halottas kamarája. Ma kitűzték rá a fehér zászlót — s holnap majd bevonják. Vasárnap a késelések napja.

Görög rablóvilág. A görög rablóromantikát alaposan írta az utóbbi időben a görög csendőrség. *Igy Volo* mellett ártalmatlanná tették a csendőrök a hirhédet és rettegett *Dimopolost*, „*Thessalia* ostarát”. Éjjel a csendőrök bekerítettek egy házat, ahol csempészett holmit kerestek s akkor az ablakon át lőtt ki a félelmes rablóvezér, akinek a jelenlétét senki sem sejtette. Nagy haru után sikerült végre kézrekeríteni *Dimopolost*, aki valóságos *Herkules*. — *Aria* mellett *Csarallás* és *Zarulus* ellen vonult ki a csendőrség. Eltörtak egy gazdag embert s kis időre elbocsátották halalos fenyegetések közben, hogy váltságdíjat hozzon. Ez aztán följelentette őket. Egész *Arta* ujjongott, amikor az egyik megebesített rablóval a menet bevonult. Társát a haru közben agyonlőtték, annak a levágott fejét hurcolták aztán nagy diadalal a városban. — *Kostas Xynost*, aki vérbosszu után mint rabló vette be magát az erdőségbe, *Kolomea* mellett, a szerelem döntötte veszedelembé. Egy *Birowasis* nevű parasztnak a leányába szeretett bele *Movromatiban* s annyira nem vigyázott magára, hogy a zsandárok rajta ütettek. Amikor bekerítették, önként megadta magát. Kedvese könyzjápor közt esküdött neki hűséget. Azt mondta, hogy gyászruhában fogja várni, akármitkor szabadul is ki.

Dadogok vizsgálja. Ma volt a kegyesrendeki főgimnáziumban a *Skultety* Lajos áldozat és tanár vezetése alatt lévő és a fővárostól segélyezett dadogók gyógyító-tanfolyamának vizsgálja. Az érdeklődő közönség sorában irók, orvosok művészek, tanárok, lelkesek, tanítónők nagy számban voltak jelen és nagy figyelemmel hallgatták a meglepő eredményt. A tanulók legnagyobb részén észrevehető sem volt súlyos hibájuk, oly bámulatos szabatos volt beszédjük és olvasásuk. A szülők megatottan tanuszkodtak a megjavult sőt sok esetben tökéletesen szabatosan változott beszéd felől. A székesfőváros tanácsa részéről jelen volt gróf *Festetics Géza* tanácsjegyző; a főgimnázium helyettes igazgatója dr. *Firtinger J.* vezette a vizsgálatot és megeg szavakban ismerte el *Skultety* tanár rendkívüli buzgalmát, amelylyel a két hónapos szünet alatt ily kiváló eredményt tudott elérni tanulóival, valamint dr. *Bródi Miksa* orvosnak, aki egészségügyi vezetője a tanfolyamnak. Az új tanfolyam szeptemberben kezdődik, melyre *Skultety* tanárnál lehet jelentkezni a *József-körut* 15. sz. alatt.

Brutális rendőr. Nagy izgalmat okozott ma este két óra tájban egy rendőr a *Dorothy- és Fűrőd-utcák* sarkán s kevésbé mult, hogy az összeverődött közönség a maga érdeme szerint nem bánt el vele. *Nagy János* 18 éves szolga ma estelel csendesen hagyta kerékpárját a *Dorothy-utcából* a *Ferenc József-terre*, amikor *Szabó IV. István* 366. számú rendőr minden felszólítás nélkül kirántotta a kardját és a kerékpár külöli közé dugta. A kerékpár a hirtelen alkalmazott fék következtében megállt, azonban a rajta ülő *Nagy János* hanyatholok hullott le róla és úgy összetörte magát, hogy a mentők súlyos sérülésekkel vitték a *Rókus-kórházba*. Amikor a közönség látta az esetet, többen nekítá-madtak a rendőrnek és el akarták páholni. Egy

munkás kinézésű ember, aki két sörös üveget vitt a kezében, mindkét üveget hozzá is vágta a rendőrhez és csak a józanabb elemeknek sikerült megakadályozni, hogy a brutális rendőrt agyon ne vágják. A közönség közül többen jelentést tettek a rendőri brutálitásra a főkapitányságnak és *Szirmay* inspektorok kapitány azonnal felirattatta *Szabó Istvánt* és megindította ellene az eljárást.

Rabok a szántóföldön. *Ploz* Sándor igazságügyi miniszter tudvalevőleg meghagyta, hogy a szegedi Csilagbörtön lakóinak egy része a földművelésre szorították. *Vama* Károly börtönigazgató ma már hozzálátott a miniszteri utasítás végrehajtásához és beadványt terjesztett a szegedi tanács elé oly kérrsel, hogy az alsónyomáson levő 23 hold kiterjedésű szántóföldet a kincstárnak husz évre adja bérbe a város. Az igazgatóság tudomására jutott, hogy e földterületből ez évben csak 15 hold szabadul föl bérlet alól, míg a többi 8 hold bérlete csak a jövő évben jár le. Ennélfogva arra kéri a tanácsot, ha ez évben az egész 23 holdas területet nem adhatná bérbe, egyelőre legalább 18 hold földet bocsásson az igazgatóság rendelkezésére azzal, hogy a fennmaradó 8 holdat a jövő évben adja át a börtönigazgatóságának. A város azonban már ez évben átadhatja a kért 23 hold földet a börtönigazgatóságának. A föld ugyan ma bérlet van, de a városnak a szerződés értelmében joga van azt bármikor felbontani. A város tehát élhet ezzel a joggal s kiadhatja a 23 hold területet 20 évre a kincstárnak.

A börtön igazgatósága — mint egy újságíró elmondotta — már a jövő hónapban megkezdi a föld megművelését. E munkára csakis azokat a jobb magaviseletű rabokat használják, kik büntetésüknek kétharmad részét már kitöltötték. A rabokat kora reggel börtönőrök kísérik a Csilagbörtönhöz közel eső földekre s ott foglalkoztatják őket estig. Délben részükre az eledeit szintén rabok viszik ki a szántóföldre. Az igazgatóság a bériföldön egy kisebb gazdasági épületet emelt. Itt állandóan egy ór fog lakni s ez ügyel a rabokra és telepre. Itt fogják tartani a gazdasági eszközöket, továbbá a kocsi s lovakat. Ha a telepművelés túl lesz a kezdet nehézségein, tehenészetet is tartanak fönn. Az igazgató terve az, hogy egyelőre csak kerti veteményeket, kevés szőlőt és facsemetét termelnek a földeken. Szőlőt is csak annyit, hogy a rabokat megtaníthassák a szőlőművelésre és az ojtásra. Az igazgatóság azonkívül nagy méhészettel fog a telepen rendezni. A börtönigazgatóság most még azt várja, hogy a közgyűlés a földet bérbeadására nézve határozzon. Ha ez megtörténik, nyomban kiszállítják a rabokat a földre s azt előkészítik a jövő évre. Felszántják, trágyázzák olyképpen, hogy a tavaszra már bevethető legyen. Mután a bériföldekhez közel víz nincs, ennél fogva az igazgatóság még az őszszel kutat is írat a telepen és ennek a kutnak a vízből fogják a rabok öntözni a telep veteményeit.

Egy offer. Nehány fővárosi laptársunk szabadkai tudósítójuk jelentése nyomán azt írta, hogy *Szilágyi Gyula* hírlapírók Szabadkáról állítólagos üzemeik miatt kiutasították. E hirre vonatkozólag *Vész József*, mint a *Budapesti Újságíró-Egyesület* elnöke a következő táviratot kapta:

Szabadka, augusztus 24.

Mint a *Budapesti Újságíró-Egyesület* elnökéhez fordulunk orvoslásért *Szilágyi Gyula*, a szabadkai *Igaz Szó* írszerkesztőének ártatlan meghurcoltatásáért. Dr. *Mukits Simon* ügyvéd *Szilágyi* nevében sajtóport adott be ama lapok ellen, melyek azt írták róla, hogy Szabadkáról kiutasított. Szalay főkapitány is elismerte, hogy *Szilágyi* ártatlanul támadott meg. Kérjük Nagyságodat, védje meg a tolláért üldözöttel. *Ruttkay Máté*, az *Igaz Szó* felelős szerkesztője. *Manuissz* Agoston ügyvéd, *Vornics Gyula* ügyvéd *Vince* György városi tanácsos, *Koplovits* Lukács földbírtokos, *Ruttkay László* kereskedelmi iskolai tanító.

Rablótámadás Londonban. Szinte hihetetlen az a hir, amit Londonból jelentenek. Az angol rendőrség kiválóságáról tudvalevőleg majdnem legendák keringenek s most Londonban az egyik népes hejlen olyan rablótámadás történt, ami még egy balkánváros közbiztonságára is a legnagyobb homályt vetné. Az történt, hogy *Lady Carson*, *Sir Edward Carson*nak, a koronaügyészek feleségét a *Westend* egyik előkelő részén az ének *Knightsbridge-utca* mellett őt suhanó megtámadta és hat font sterlinget és tíz shillinget tartalmazó erszényét elrabolta. Az erszény kis láncocsakéval volt bal kezének csuklójához erősítve, úgy hogy a keze meg is sérült az erőszak következtében. Esett is, amikor a rablótámadás történt s a suhanók, hogy a lady föl ne ismerje őket, a saját ernyőét szorították az arcára. A tárgyaláson *lady Carson* felkötött karral jelent meg férje oldalán mint tanu. Báró *Erlanger Frigyes* is szerepelt mint tanu. O az abla-

Az új kornak megfelelő.

E kályhák minden stílusban és különböző új mintákban és színben készíttetnek. TELEFON: 168.

PUCHER-féle SZAB. GYORSMELEGÍTŐ mely a több éven kipróbált és tökéletesített szabadalom folytán, minden javításokat fölöslegessé tesz, úgy minőségben, mint tüzelőképességében a legjobb eredményt érte el, minek folytán ezek tartósságukat tekintve a legolcsóbbak. Képes árjegyzéknyen és bérmentve.

C SEREPKALYHA, PUCHER ANDRAS TEMESVAR Józsefváros, Preyer-utca 4. saját ház

kából látta a támadást és egyik szolgájával a lady segítségére sietett. Mire leérték, a suhanék már eliramodtak s a szolga csak az egyiket csiphette el. A főcinkos még nem került kézre. A vádlottak, akik tizenhét-tizenyole esztendősek, újságelárusítóknak mondták magukat.

— **Szegény gyermekek beiratása.** A Fővárosi Szegény Gyermekekért Egyesület által fenntartott óvodában a beiratások az 1901/1902. tanévre, szeptember 1-től 15-ig lesznek. Folyamodhatnak bármily vallásu, nemzetiségű, törvényes vagy törvénytelen, mindkét nembeli szegény gyermekek felvételéért, akik a harmadik életévüket már betöltötték, de hat évesek még el nem multak. Szükséges okmányok: születési és oltási bizonyítvány. Jelenkezni lehet délelőtt 9—12-ig, délután 3—6 óráig az egyesületi irodában (VII. Akácfa-utca 32. sz. I. em. 8.).

— **Már megint...** Már megint irtak odakünn a külföldön magyar specialitásról. Pedig nem is olyan messze, az alapos Németországban, de még mindig a „Tsikosch-és Gollasch“-tónusban. A berlini *National Zeitung* ismerteti meg a *bácskai ivók szokásaival* a közönséget. Es irlyenformán:

Belp az ivóba egy ottani „fertálmagnás“, a mi fogalmaink szerint középirtokos, s akkor első dolga az, hogy a vendéglősnél vagy „huszonöt gyertyát rendel“ meg. Erre hosszabb asztalt hoznak be az ivóba, rajta huszonöt gyertyát tartó ugyanannyi gyertyával, amelyeket aztán meggyújtanak. Es ekkor teszik csak a megleelő kvantum bort az asztalra és a gyertyák ünnepies világánál lát neki a vendég az ivásnak. De a huszonöt gyertya nem marad annyiban. A vendég mellé kerül csakhamar társaság is, mert a magányos ivó nem igen él azon a vidéken, ahol olyan olcsó a bor és egy némely szomszjas vízét mindig akad, aki felhőrpintsen estenként néhány pohárral. A második vendég is felvonultat egy sereg gyertyát, szintegy az utána következők és aztán folyik az ivás sugárzó gyertyafényél. Az aki a különben könnyű bor tömeges befogadásában nem gyakorlott, nem álhajta meg becsülettel a helyét az ilyen tanyán...

Aztán le van ám leplezve minden további részleteiben is a bácskai tempó. Szó van a „bácskai pohárról“, amelyet valami találékony magyar olyan elmésem szerkesztett meg, hogy „csak akkor áll meg, amikor tele van“ s ennek következtében csak fehérekig lehet kiinni. Aztán a ravasz cigányok, akik nélkül inni abszolote képtelen a magyar és a „Primás“, aki „a szó szoros értelmében a fülebe muzsikál“ az elérékenyült bácskai fertálmagnásnak, aki vagy ifjúkori szerelmére gondol, vagy valami egyéb ok miatt busul s ragasztja ennek következtében a cigány homiókára a kettő tépet bankó felét s a másik felét ugyan nem kapja meg a huncut cigány, ha csak teljes tökéletesen el nem muzsikálja a nótát. Mindez meg van írva mint legirisebb fölledezés olyan édes kedvesen, hogy gyönyörűség olvasni.

— **Halálra vert asszony.** Trattner Jakab magánzó ma azt a teljelést tette a rendőrségen, hogy Braun Mór 35 éves házmaster halálra verte a leányát, Trattner Fannyt, aki egy esztendő óta volt a felesége. A házastársak az első hetekben jól éltek, de amikor Braun megtudta, hogy felesége nem kap nagyobb hozományt, rosszul kezdett vele bánni. A Főthi-ut 22. számú háznak volt Braun a házmastera. A házban lakó emberek szörnyű dolgokat beszélnek a szerencsétlen asszony szenvedéseiről. Azt mondják, hogy a kegyetlen férfi naponta vízbe áztatott kötéllel verte a feleségét, amíg eszméletlen állapotba nem jutott. Hat hónappal ezelőtt elhagyta az asszonyt Braun és egy leánnyal lépett közös háztartásba. A mult hónapban azután ismét visszatért Braun a feleségéhez, aki kijelentette, hogy nem akar többé a férjével élni. A brutális férj ekkor rátámadt az asszonyra és össze-visszaverte. azután ugy hasba rugta, hogy a szerencsétlen eszméletlenül esett össze. A boldogtalan természet erre hazavitték édes atyjához, Trattner Jakabhoz, az István-ut 32. c. számú ház 5. ajtó alatti lakásába. Ettől kezdve az asszony beteg volt. Orvosok kezeltek, de nem tudták megmenteni. Augusztus 20-án, Szent István napján meghalt. Halála előtt azonban megdöbbenő vallomást tett. Elmondotta, hogy a férje megmérgezte. Vízben adott be neki valami mérget, amitől nagyon rosszul lett. A rendőrség a gyanus körülmények között meghalt asszony boncolását elrendelte, amelyet tegnap tartottak meg. A boncolás megállapította, hogy az asszony belső szervei hasrugás következtében annyira megcsúszáltak, hogy az okozta a halálát. Braun Mór két héttel ezelőtt eltűnt a Főthi-ut 23. szám alatti lakásáról s azóta nem találják. A rendőrség most körözi.

— **Rég nem volt már** Budapesten oly nagy-szerű variété-műsor látható, mint amint *Ós-Budavár* az idei szezonban, különösen pedig augusztusi műsora, mely felülmúl minden eddigit. *Rapoli*, a bámu-soratos ügyes jongleur, az új és igazán nagyserű légbalait, különösen pedig a *Louisiana-Amazon-Guara*, esténként csifási sikert aratnak. Megemlítjük, hogy a *Louisiana-óriás* e hó 30-án tartja utolsó bucsu-felüptét. E hó 29-ikén, csütörtökön az agniss igazgató-ság nagy aratási ünnepélyt rendez, mely iránt már is élénk az érdeklődés. Ez ünnepélyt *Friedmann* igazgató személyesen rendez.

— **Rendőri hírek.** Tegnap este hat óra tájban Csóth István henteslegény a József-körút és Rákóczy-tér sarkán husszállító kocsijával elütötte Takács Henrik ötvenes fiacskáját. *Gazsó* Istvánné takarítónő a kis gyereket el akarta kapni a kocsii elől, de ő is a kerékek alá került. Mindkettőt súlyos állapotban vitték a Rókusba. — *Hegedűs* Rezső pékségéd mástél éves kis fia ma reggel a Dávid-utca 3. számú házban egy marórukkal teit poharát hajtott fel. Súlyosan megégette belső részeit. — *Neuwöhner* Manó Teréz-körút 4. számú ház II. emeletén levő lakásában tűz ütött ki, amely a butorko nagy részét elhamvasztotta. A tüzet — amelyet a petróleumlámpa feldöntése okozta — a házbellek eloltták el.

— **Katona-és cigányzene a Telefon Hírmondó-ban.** Ma délután és este a Telefon Hírmondó előfizetőinek szórakoztatására katona- és cigány-zenét fog közvetíteni. A katonazene-átvitelt, amelyet az Erzsébet-téri kioszkából közvetít a Telefon Hírmondó, délután 4 óratól este 7 óráig tart, míg a cigányzene-közvetítés este 8 óratól 11 óráig lesz hallható. A cigányzenét az Enke-és az Elite-kávéházban játszó bandák muzsikája szolgáltatja, ahol Zöldi Marci, illetve Koczé Antal zenekara játszik. Az egyes zeneszámok kezdetére riadójellet hívja fel az előfizetői figyelmét a Telefon Hírmondó.

(x) **Intézeti kelengyék** leányok, fiuk részére nagy választékban. Költségvetést, végből vágott vászonmintákat szivesen küld: **Neuman László**, Budapest, Kálvin-tér 2.

(x) **Egy kísérletet** tegyen mindenki a *Thymol* fog-krémmel és bizonyára nem fog többé más szert használni fogainak tisztítására és szájbának üdítésére, mint e kiváló hazai gyártmányt. 1 tubus 60 fillér.

(x) **Ki akar egyenes önkéntes lenni?** Bővebb fölvilágosítást Lichtblau A. debreceni katonai előkészítő tanfolyamának hirdetése ad.

(x) **Haris, Zellinger és társa a Kék csillaghoz** ajánlják az iskoláév közledeivel leány- és fiugyermek intézeti fehéremű berendezésekhez elismert régi birnevű raktárakat a legújtanysabb árak mellett. Váson és fehéremű gyári raktárunk *Iszárólágon* Budapest, IV., Váci-utca 16., a *Kék csillaghoz*.

A Bertalan muskátli-virága.

Ez ma délben történt, a szemem láttára...

Ebédre-sietőn sok száz ember jára
A szűk, piszkos utcán. Fialok, vénék.
Asszonyok, férfiak jövének, menének,
Szegényes, szürke nép: munkás valamennyi,
A kiknek népkonyha, s kifőzés ad enni.
Épülő ház alján néhány tót dinnyezik,
S vannak, kik még ezt is irigykedve nézik.

Arramegy egy ember, kopott a ruhája.
A szűk, piszkos utcán ügyet ki vet rája?
Haja hattyszínű, törődött aggastyán —
Könyösöppek peregnék le barázdas arcán.
Megkérdelem: miért sír? fájdalma van? gondja?
Féherhaju öreg im' ezeket mondja.

Bertalan-nap van ma... Bertalannak hínak!
Nevennapja van ma, napja gyászának, kiának!
Miatta rikat meg nagy keserűségem —
Volt nékem névnapom szép, vidám is régen!
Volt, aki köszöntött szíves, meleg szóval:
Elteszen az isten! Aldjon minden jóval!
S hatvan esztendőn át nemnek napjára:
Néhány kis virágszál mindmáig kijára.
Néhány kis virágszál: egyszerű ajándék,
De amellyel adták: tiszta, nemes szándék.
Néhány kis virágszál: örömem volt benne,
Amikéntha drága kincset érő lenne.
Amit egy év alatt türtem és szenvedtem:
E virágok láttán nyomban elfeledtem,
E néhány virágszál volt a talizmánom —
Bolondnak ha hittek miatta: nem bánom!
Apa, anya adta a gyermeknek, régen,
Férj amikor lettem: szőke feleségem,
S hogy apává lettem: egy gügyögő jószág,
Es sok-sok év múltán megint egy apróság:
Kicsi lányunokám, egyedüli kincsem!
A mult héten meghalt! most már senkim.

Most már senkim sincsen, aki hozzám jönne,
S énnekem ma boldog névnapot köszönne,
Virágot is adna!... beborult felettem!
Látja, uram, én már két napja nem ettem,
A menhelyben halok — de mindezt nem bánom,
Csakis azt az egyet, hogy ma nincs virágom!

Igy beszélt Bertalan, könny szőkött szemébe.
Valami ezüstpéznét nyomtam a kezébe:
Két napja nem evett — lakják jól belőle!
Segítse az Isten!... és elváltam tőle.

Segítsen az Isten?... igen, ő segéljen!
Fohászodom hozzád a szivemből, mélyen,
Nincs már nékem senkim ezen a világon:
Tetőled jusszon hát, tetőled virágom!
Az égi mezőkön csodás virág nyílhat:
A színe nem hervad, nem száll el az illat,
Küldj nékem belőle... olyat, mint egy évo,
Unokámtól kaptam... cseréppe volt tőve...
Muskátli-virág volt, pirosól a színe...
Adjál én Istenem!

Szélrohám jött, s ime:
Cserépes muskátli hull le a magosból:
Szélrohám verte le nyitott ablakokból.
Odahull a cserép Bertalan fejére,
Mély sebot, út rajta, kibugygyan a vére.
Elterül az utcán... és legott köröbe
Összefut az utca bámésködő népe...
A mentők is jöttek... Bertalan elkábúl,
Néhány értelmetlen szó száll az ajkáról,
S a véres cserépet mohón csokolgatja:
Könyörgök imámmak volt hát foganatja:
Névnapomra küldte nékem a teremtőt!

— **Eszelős, vagy részeg, mondotta egy mentő...**

KLADO.

Arany!

— **Jelenet.** —

Egy ur: Mit szól hozzá, aranyban fizetünk!

A másik: Oda vagyok a boldogságtól.

Az egyik: Aranyban, aranyban... aranyval fizetünk a vendéglőben, aranyat kapunk vissza a százasból, aranyban kapjuk a fizetésünket, aranyban csal meg a főpincér, aranyban kártyázunk, aranyban tartozunk, mindent aranyban csinálunk...

A másik: Uj aranykor!

Az egyik: Sokkal szebb is, mint azok a piszkos tizesek.

A másik: És milyen gyönyörű a hangja!

Az egyik: És a formája!

A másik: Hát a színe!

Az egyik: A ragyogása!

A másik: A tudat hogy arany, hogy nem érték-telen papir, hanem a legnemesebb lém!

Az egyik: Főlemelő érzés. Boldog vagyok, igazán jó napot okozott nekem ez a hír!

A másik: Én soha oly jó étvágygyal nem ettem, mint ma, hogy ezt a hirt olvastam.

Az egyik: Hogyan? Ön már ebédelt?

A másik: Már? Hiszen fél hatra jár az idő. Ön talán nem ebédelt?

Az egyik: Nem. Adjon kölesön negyven krajcárt.

A másik: Nincs. Hát pénz nélkül járjak?

Az egyik: Dehogy. Van vagy tíz krajcárom.

(Kis szünet.)

A másik: Tudja mit, adja kölesön a felét.

—o.—

FŐVÁROS.

(*) **Tanítók jelölése.** A közoktatásügyi bizottság ma délután tette meg a jelölését az *iparrajziskolai igazgatói, polgári iskolai tanítói*, elemi iskolai *osztálytanító* és *segédtanító* állásokra. Az ülésen *Bárczy* István tanácsos elnökölt, aki ajánlotta magát a bizottság jóakarataiba s kiejtette a beszédében hogy óhajta a tőváros részére *külön tanítóképző-intézet* szervezését, továbbá kívánatosnak tartja, hogy a tanítás intenzívvé tétessék s módot akar nyújtani az iskolaiigazgatóknak, hogy az iskoláik belső életét élénk figyelemmel kíséressék. A bizottság éljénnyel fogadta a beszédet s *Tencsér* Pál kijelentette a közoktatásügyi bizottság nevében, hogy a tanácsost mindig támogatni fogják nemes törekvéseiben.

A jelölés eredménye a következő:

Iparrajziskolai igazgatói állásra: Első helyen: *Palóczy* Antal; második helyen: *Vasady* Ferenc; harmadik helyen: *Csizik* Gyulát; negyedik helyen: *Agotai* Lajos.

Polgári iskolai tanítói állásra: (a mennyiségtan-tervezetudományi két tanszékre): első helyen: *Csizmadia* Pál és *Dallos* Sándor; második helyen: *Szőke* Béla és *Székely* László; harmadik helyen: *Nagy* Béla és *Zádor* Jenő.

Nyelv- és történettudományi két tanszékre: első helyen: *dr. Bakács* István és *dr. Kelen* Ferenc; második helyen: *Várady* Amadé és *Baumann* Sándor; harmadik helyen: *Halász* Gyula és *Jancsek* Ernő Pál.

Elemi iskolai igazgatói és tanítói ügy állásra: első helyen: *Rácz* Odón, *Eperjessy* István, *Gergely* István, *Marton* Agoston; második helyen: *König* Jakab, *Várkonyi* József, *Czike* Ferenc, *Gáti* György; harmadik helyen: *Schuller* Alajos, *Székely* János, *Konczek* Lajos, *Révhegyi* Iván.

Elemi iskolai husz osztálytanítói állásra:

Első helyen: *Cavalloni* Pál, *Máté* János, *Bazsaut* József, *Maacher* Géza, *Kalász* Benedek, *Keresztes* Adóll, *Tóth* Kálmán, *Szicszay* Károly, *Pintér* Zsigmond, *Iván* András, *Tangli* Endre, *Ledniczky* Lajos, *Sanersits* László, *Emberger* János, *Fallenbüchl* Tivadar, *Schöbéri* Antal, *Zsilaghy* Dezső, *Bartosi* Imre, *Schwarz* Agoston. *Második helyen:* *Langer* Géza, *Szántó* Samuel, *Hrivnyák* János, *Barány* Árpád, *Balogh* Benedek, *Arany* Laós, *Acs* Odón, *Bay* József, *Lovas* Ferenc, *Maier* István, *Deák* József, *Gojdics* Antal, *Lendvay* Ferenc, *Horváth* Károly, *Záboji* Gusztáv, *Kövári* Ernő, *Vámbery* Lipót, *Somos* Péter, *Rigler* Rezső, *Iván* János. *Harmadik helyen:* *Molnár* István, *Posch* Oszkár, *Szűsz* Lajos, *Czimmernann* Kornél, *Terryei* Ferenc, *Takács* Arnold, *Rédey* Gyula, *Gröber* Nándor, *Málnai* Emil, *Simon* Lajos,

Szűcs Jenő, Csernay József, Berkes Jakab, Erdős Ede, Kardos Sámuel, Horváth Béla, Bek Péter, Erős Jenő, Keleti Adolf.

A huszonegy segédantónó állásra. Első helyen: Szűcs Jenő, Csernay József, Berkes Jakab, Erdős Ede, Kardos Sámuel, Horváth Béla, Bek Péter, Erős Jenő, Keleti Adolf, Mann Nándor, Rosenberg Vilmos, Krasznai István, Emkő Gyula, Sterniczky Lajos, Vadász Vilmos, Schandl Ferenc, Rózsa Ignác, Cséry József, Bozó József, Schlegli Ferenc, Klebl Ferenc.

Második helyen: Kádár Dávid, Zatykó János, Windisch János, Molnár Lajos, Rózsa Károly, Papanek Dezső, Jenkovszky János, Ifjú Sebestyén, Kálmán Márton, Sós Adolf, Wetzler Samu, Dybas Oszkár, Szőlősi Lajos, Nebauer Jenő, Jenő Sándor, Binder Ferenc, Erdődi Odón, Spitzer Jenő, Malaky Mihály, Földes János, Baumgärtler Károly.

Harmadik helyen: Bakonyi Odón, Fenyvesy Sámuel, Barta Dezső, Révész Emil, Töttös Béla, Faragó Sándor, Kovács Zoltán, Schmidleinsz F., Führinger M. ifj. Gábor Gyula, Héber Károly, Virág János, Teőke Gyula, Rappai Farkas, Székács László, Hecht István, Kianicska Nándor, Dunajesz Nándor, Szőlősi Jenő, Wimmer József, Bartalos András.

Az öt osztályantónó állásra: első helyen: Berényi Józsefné szül. Beke Julia, Holló Sarolta Gottmald Józsa, Verek Mária, Rocsok Paula; **második helyen:** Pietrasevsky Aranka, Sési Mihályné szül. Berényi Valéria, Szilágyi Irma, Blazsejovszky Matild, Schneider Margit; **harmadik helyen:** Zombory Róza Jambornik szül. Menner Aranka, Dingha Béláné, Szatmárné szül. Horvát Jolán, Virányi Margit.

A hat segédantónó állásra: első helyen: Schillinger Szidónia, Schmidt Ilona Luiza, Literátay Gyuláné, Jakab Gizella, Scriba Emma Drégely Dezsőné; **második helyen:** Papp Ilona, Zomor Mária, Tóbiás Mária, Fischer Sarolta, Budinszky Károlyné, Székely Hermin; **harmadik helyen:** Schmidt Stefánia, Lindner Margit, Engländer Lajosné, Krieger Jolán, Timkó Blanka, Zöld Mária.

SZÍNHÁZ, ZENE.

**** A Nemzeti Színház megnyitja.** Azok az általános munkák, amelyet a Nemzeti Színház épületén a nyári szünet alatt végeztek, teljesen elkészültek s a színház, mint minden évben, az idén is **szepember elsején** nyitja meg kapuit a közönségnek. A mondott napon vasárnap, az 1901—1902-iki évad első előadásul *A bor, Gárdonyi Géza* falusi története, az elmúlt év egyik legnagyobb sikerű darabja kerül színre a bemutatott előadás szereposztásával, *Alszegey Irma, Györgyné, Ligeti Juliska, Gyenes, Gabányi, Rózsagygyi, Vizvári és Ujházi* közreműködésével. Az új évad első ujdonsága *Zivuska Jenő: Beesületörvő* című tragédiája lesz, amely szeptember 6-ikán pénteken kerül először színre.

**** Hírek a Magyar Színházról.** A *denevér*, Strauss János legnagyobb operettje holnap, vasárnap és a jövő héten csütörtökön kerül színre a Magyar Színházban, mindkét este *Szeyer* lónakával és *Ledófsky* Gizellával a két fő női szerepben. A férfiak közül Ráthonyi, Boross és Füredi játszószék régi szerepüket, A. Rédet Alldó Dezső, Falke szerepét pedig a beteg Dalnok helyett Palásthy Sándor éneke. *A postás fut*, az elmúlt szezon legnagyobb sikerű operettjét kedden, augusztus 27-én teljesen az első előadás szereposztásában adják elő és ez lesz a darab 65-ik előadása. *Gondított rég* nem adott bőhozatát. *A kiképzés patikárius* szerdán, é. hónap 28-án elevenedik fel a Magyar Színházban. Ferdinánd szerepét *Balla* Kálmán fogja játszani aki annak idején ezt a szerepet Budapesten kreálta s vele nagy sikert aratott. Kiváló közreműködnek az előadásban Sziklanyé, Dóci Margit, Aranvossy Janka, Szilágyi, Füredi, Mátrai, Palásthy és Kardos.

**** Monte-Carlo tizedik előadása.** Vasárnap délután dr. Gáspár Ferenc kitérő látványossága: *A föld körül* kerül színre az Urániában, este pedig a szokotlanul nagy sikert elért kiváló ujdonságot, *Salomon Ödön Monte-Carlo*-ját adják, amely hétfőn éri meg tizedik előadását. A színház felkérésére a tizedik előadás ismét, mint a premier alkalmával, maga a szerző fogja olvasni darabját. Ugyanerre az ünnepi előadásra vár a színház igazgatósága újabb kinematogramot, melynek egyike *Genua* mozgalmas kitérő-életét, másika *Nizza* és *Monte-Carlo* nagyvilági életének újabb meg újabb és igen érdekes részleteit fogják feltárni. Az új mozgóképek azután nemcsak a hétfői tizedik jubileumi előadásban, hanem azontul mindennap egész héten műsorban lesznek. A jubileumi előadásra jegyek a rendes árakon kaphatók.

**** Dalünnep Debreczenben.** A tiszavidéki dalos-szövetséget ünnepi Debreczen város művelt közönsége. Kilenc város delegátale érkezett ma a felbőgőzött városba. A vasutnál *Lengyel Imre* szövetségi elnök nagy közönséggel fogadta a vendégeket. Este a színházban hangverseny volt, melyen Kürössy Kálmán prógolt Szűcs Margit szavalta sikerrel. A hangverseny kiemelkedő része dr. Bródy Miklós két pályanyertes dala és *Tomn Béla* szászkegyférvári tanár hegedűjátéka volt. Holnap délelőtt lesz a kereskedelmi akadémia dísztermében a szövetségi közgyűlés, mire délelőtt 11 órakor ismét hangverseny lesz a színházban.

**** Somogyi Mór konservatóriuma.** Somogyi Mór kitűnő hírnevű zenekonzervatóriumában a beiratások a zongora, ének, hegedű és az összes tanszakokra augusztus hónap 26-ikán kezdődnek; naponként 10 órától 1-ig délelőtt és 3 órától 6-ig délután mindkét intézetben beírják a jelentkező növendékeket. A beiratási díj 4 korona. Egyéb tudnivalókkal szivesen szolgál az igazgatóság, amely a konzervatórium új tanévében is magas szinten fogja tartani jeles tantervét és intézetét.

**** Fölöszlott vidéki színtársulat.** Dobó Sándor volt győri színgazgató fölöszlotta a társulatát. A bukás előzményéhez tartozik, hogy Dobó szerződéset Győr városa a télen felbontotta. Dobó erre — a városól egy hiddal elválasztott — Győrsziget községtől kieszközölte, hogy az ottani nyári színikörben október 1-ig játszassék. Ez ellen Győr városa a téli szezon érdekében a belügyminiszterhez fordult. A miniszternél Dobó nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy augusztus 15-énél tovább nem marad Győrszigeten, erre való hivatkozással és ily feltétellel a miniszter helybenhagyta az engedélyt. Dobó azonban tovább játszott és a megyei hatóság nem akadályozta meg benne. A belügyminiszter a hírlapokból értesült rendelet kijátszásáról s ezért intézkedett távirat útján, amelyben a megyei hatóságot megróttá mulasztásáért. Dobó tegnap anyagi bukására hivatkozva, közölte társulatával, hogy lemond az igazgatóságról, tagjait különben egész nyáron egyszer sem fizette rendszeren s a kért három előadás sem segített volna rajta. A belügyminiszter erélyes intézkedését — mint Győrbeli táviratozzák — általában helyeslik, mert a vidéki színművészet érdekeinek védelmét látják benne.

A bukás méla akkordja pedig a *Győri Hírlap* következő apróhirdetése:

A Győrszigeti nyári színház azonnal, jutányos áron eladó. — Bővebb értesítés nyerhető Fischer Ede épületiakereskedőnél Győr, Vásártér 22. sz.

... De ki vesz nyári színházat, mikor az ősz közelg és dideregnek az aréna deszkái?

**** A Furcsa háború.** A budai színikörben holnap, vasárnap este színre kerül Strauss bájos zenéjű operettje, a *Furcsa háború*, melynek a világ összes színpadain óriási sikere volt és amelyet nálunk már vagy tíz év óta nem adtak. Az igazgatóság nagy gondal tanította be a darabot. A főbb szerepeket: Sugár Aranka, Sárosi Paula, Havasi Szidi Leóvay, Mihályi, Környey, Sebestyén, Virágháti és Szabó Károly játszószék.

**** Szerződtetés.** *Kállay* Luiza, a debreczeni színház primadonnája virágvasárnaptól kezdve Krescsányi társulatához szerződtött.

**** Legújabb zeneművek kaphatók** *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Károlyi-körút 26. Az árak koronában értendők. *Operettek és operák:* Hoffmann meséi 10.—, Troubadour 3.60, Traviata 4.80, Rigoletto 4.80, Aida 9.60, Aarocs bál 5.—, Faust 7.20, Mignon kötve 10.80, Bohémek 10.—, Bajazzók 8.40, Postás fu, Kis szőkevény, Cirkuszélet 4.7.—, Geisha, New-York szépe, Görög rabszolga, Lucky Star darabja 6.—, San Toy 5.40. — *Magyar szöveggel:* Kis szőkevény, New-York szépe, Hoffmann meséi. A modell 2—2 füzet, füzetenként 3.—, Du mein Girl magyar vagy német szöveggel 2.—, Susi mein Kind, Couplet a Venus auf Erden című operettből. 1.40. Zongorára 2 kézre: Ziehrer, Die 3 Wünsche 2 füzet 4.3.—, Royle, Toreador Walzer 1.80, San Toy Marsch 2.40, Girl Walzer 2.—, Fregoli-induló 1.50, Cadettenmarsch 1.45, Ocsaky brigádéros bővített kiadás 3.—, Buberl komm, keringő 2.40. 101 magyar népdal II. (új sorozat) füzet 3.—, Money Maker induló 1.50. Juleka kuplé a Postás füzet 3.—, „A biseri a Hetz“ kuplé a San Toy-ból 2.40. Heimer, Kriegsmarsch der Buren 1.20, „Mein Bobbie“, kuplé a San Toy-ból 1.10. Könyv- és zenemű-árjegyzék bérmentve. Állandó vendők kedvezményben részesülnek.

**** Új zeneművek.** Megjelent és kapható *Bárd Ferenc és Istváre* zeneműkereskedés és színházjegyi-irodájában, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. „Csak egy kis lány“ angol dal magyar és német szöveggel 2 korona. „Susi mein Kind“ dal 2 korona. „Miért vagy másé“ dal magyar és német szöveggel 1 kor. 50 fill. *Palotás-Huber-tele* 101 legszebb magyar dal cingányos modorban, I kötet 3 korona. Legszebb magyar nóták V. tolyam 16. szám „Jaj de szépen muzsikálnak“ és „Pista bácsi jőjön ide kérem“ 60 fillér. 17. szám „Te feljőed álmódoztam“ és „Restaurálják a vármegyé“ 60 fillér. 18. szám „Fel a pohárt“ és „Ez az élet“ 60 fillér. VI. tolyam I. szám „Sólyommadár rakja fészékét a sziklán“ és „Csütörtökön este“ 60 fillér. „Cirkuszélet“ teljes zongorakivonat 6 korona, „Hoffmann meséi“ 2 füzetben ének és zongorára magyar szöveggel 6 korona, „Postás fu“ teljes zongora kivonata 7 korona. „Juleka a Postás füzet“ 3 korona, „San Toy“ teljes zongora kivonat 5 kor. 40 fill. „Napirogatkozás, Modelle“ ének és zongorára magyar szöveggel 3 füzetben. Modelle 2 füzetben, füzetenként 3 korona. *Bárd-tele* cimbalom-gyűjtemény. 10 legújabb magyar dal tartalommal 3 korona. Füzty-kuplé „New-York szépe“ operettéből cimbalomra 2 korona, zongorára 2 korona.

**** Színházak műsora.** *Magyar Színház.* Vasárnap augusztus 26-ikán *Denevér*. Hétfőn: *Newyork szépe*. Kedden; *Postás fu*. Szerdán: *Kiképzés patikárius*. Csütörtökön: *Denevér*. Pénteken: *Szalomit*. Szombaton: *A kis ártatlan* (elsőszőr). Vasárnap, szeptember

1-én: *A kis ártatlan* (másodszer). Hétfőn: *A kis ártatlan* (harmadszor).

Fővárosi Nyári Színház. Vasárnap délután: *A szökött katona*; este: *Furcsa háború*. Hétfőn: *Cyrano de Bergerac*. Kedden: *Furcsa háború*. Szerdán: *Zaza*. Csütörtökön: *Budapest szépe*. Pénteken: *Zaza*. Szombaton: *Mártha*. Vasárnap délután: *Három Kázmér*, este: *Cigány*.

Uránia színház. Vasárnap délután 4 órakor mérsékelt helyárrakkal: *A föld körül*, este 1/28 órakor és az egész héten mindennap: *Monte-Carlo és a Riviera*.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

O Új Idők. Gyönyörű képdíszszel jelent meg az *Új Idők* e heti száma. Drégelyi váróról, *Salomon* Ödön nagyszerű darabjáról, Monte-Carlóról, Pusztazeréről, a Fehérvári jubileumról, a Szent István-napi eseményekről temérdek érdekes fényképek közül, azontelül művészi rajzokat. A szövegben Iolyik Lengyel Laura regénye, elbeszélést Maionay Dezső és Hercegey Ferenc írt, cikk van a budai királyi váróról s a hét összes aktualitásairól. Az *Új Idők* e száma is bizonyítja, hogy nincs esemény Magyarországon, amelyről a lap a lap ne számolna be jellemzetes képekben és hogy a magyar irodalmi temelés színe ava az értéket szövegének. Előfizetési ára negyedévre négy korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Andrássy-ut 10. szám.

SPORT.

**** A budapesti lóversenyek eredményét** mindazok, akik nem mehetnek ki a turtra, a Telefon Hírmondó utján tudhatják meg, mert a Telefon Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján meg a versenyek tartama alatt közvetlenül az egyes futamok után, kétfélesnyenkint részletes tudósítást olvastat fel. A versenyeredmények felolvasására kétszeres riadójellet hívja fel előfizetői figyelmét a beszélő újság.

Nyári lóversenyek.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 24.

Hála az elnöki díjak, mely gyönyörű tiszteletdíjjával: egy óriás ezüstserleggel a mai programot díszítette, nem silyedt hétköznapi uivóra a mai versenynap. Közönség volt bőven, s ha lovak nem is akadtak bőven minden versenyben, az érdeklődés pillanatra sem lankadt, mert a nap hemzsegett a szenzációktól. Jó dolgok váltakoztak a legkellemetlenebb meglepetésekkel, de mert ez utóbbiak voltak túlsúlyban, a hangulat nem volt nagyon emelkedett, csak a bookmakerek füllötötték, a sok vereség után most már nekibátorodva, jó kedvvel silány oddszaikat.

Maga az elnöki-díj a fogadók óhajához képest végződött. A papir ugyan *Patronnak* jósolt itt győzelmet, de *High Leicestershireről* olyan jó hírek keltek szárnyra hogy a végén, mint nagy favorit robogott el a starttól Adamsszal. Csak három ló ment vele: *Per Butters, Maculani és Patron*. Egy ideig *Maculani* vezetett, majd Adams ment az élre a favoritral és maradt is ott véges végig. Patron már a távoszlópnál teljesen verve volt; még legjobban — általában meglepetésre — az egykori „eladó ló“, *Maculani* bírta szuszszal s ő meg is tett mindent, hogy *High Leicestershire* küzdelmélt megkészerítse. De a végén mégis a favorit lett a győztes s gróf Degenfeld Imre megkapta a 8000 koronás díjjal együtt jól megérdemelt jutalmát, a remekművi óriás ezüstserleget. A milyen kevéssé abszurdum volt *High Leicestershire* győzelmé, olyan kevéssé lehet esodálkozni *Malice* és *St. Maur* győzelmén, bár ez utóbbi *Sobrit* volt képes verni; de már utóbbi esemény egytől-egyig szemenszedet outsider-győzelem. Egy nagyon is nem sikerült coup romjain keseregthetett néhány különben ügyes sportférfi az eladóverseny után, melyet sem nem *Rósi*, még csak nem is *Rózsa Lili* nyert meg, hanem — *Maestro*, egy képtelenül elhanyagolt outsider. A totalizátor négy lónál 13-szoros pénzt fizetett. Egy másik versenyben a „sötét“ *Phlomonéba* estek a plüngerek rettenetesen, mi alatt istállója ravasz módon, nem is a bookmakereknél, hanem a totalizátornál fogadta *le Escamillót* és nyert vele. Ugyancsak istállója részeseült minden idegen beavatkozás nélkül *Javorina* jótéményeiben az utolsó futásban, amely annál szenzációsabb volt, mert nem kisebb kapacitásokat sikerült a nemrég még eladóversenyekben futott kancának vernie, mint *Macedit*, *Magyar-Ovárt*, *Blochadót*, stb. E szerint *Javorina* ma istállótlenül a legjobb két éves kancá, sőt egyike a legeslegjobb két éveseknek, s az Egyedi-istálló szerencsésnek valihajta magát, hogy egy eladóverseny után a talentumos Abonnet-esikóra ráhíhazott.

Hogy a görbe nap betetőződjék, volt holtverseny is: *Csatt* és *Saskia* közt a két évesek handicapjában. Egyébként az eredmények itt következnek.

I. Légymányosi díj. Távolság 2000 méter. Díj 4000 korona. Báró Harákányi A. St. Maurja (Taráj) első. Sobri (Cleminson) második, Facios (Adams) harmadik és utolsó. Totalizátor: 10: 17.

M E S E.

A kis királynő.

Volt egyszer egy nagyon gazdag és nagyon hatalmas király, akinek annyi volt az aranya a kincses kamarájában, hogy huszonnégy ökröszekére se lehetett volna fölírni. Kincse tehát, amint mondva van, jócskán volt, de ennek a kincses királynak még a vagyonánál is nagyobb bánata volt, mert nem volt neki gyereke. Se kicsi, se nagy, se semmilyen.

— Ur Isten! — sóhajtozott a király — mi lesz az országomból, mi lesz a kincseimmel, ha nincsen gyerekeim?! — És busult, nagyon sokat busult e fölött a király.

Egyszer aztán, az Isten megsajnálta a királyt és adott neki egy gyereket. Gyönyörű szép kis leánya született a feleségének és mert igazán nagy kincse volt úgy a szülőinek, mint az egész országnak, elnevezték: Kincsecskéné.

Bezzeg boldog volt most a király! Hogyne, mikor Kincsecke olyan szép volt, mint egy pünkösdi rózsaszál, e mellett kedves is, de — bizony, volt a kisasszonykának egy nagy hibája, az, hogy rettenetesen lustácska volt. Tanulni? Na, ő felőle ugyan kirághatta az egér a könyve sarkát, feléje se nézett és így történt, hogy az idő csak mult, mult, Kincsecske tizenöt esztendő lett és se írni, se olvasni nem tudott.

Az országnagyok, a miniszterek rázták erre a fejüket, hogy mi lesz az országból, ha nekik olyan királynőjük lesz, hogy se írni, se olvasni nem tud? Szólni persze nem mertek a királynak, tudták, hogy milyen nagyon szereti ez a leányt, csak busultak, bánkódtak, hogy mi lesz majd a király halála után?

Es a király egyszer csakugyan nagy beteg lett s mikor a halálós ágyán feküdt, oda hívatta maga mellé Kincsecskét és így szólt hozzá:

— Kedves gyerekeim, én meghalok s egy nagy ország kormányzása marad reád. En nagyon gyöngye atyád voltam neked, mert nagyon szerettelek és mert te nem akartál tanulni, hát én hagytam a dolgot. Ezért, drága gyerekeim, itt van, hagyok neked az összes kincseimnél nagyobb örökséget, egy kis madártojást. Nagyon vigyázzál reá s hogy örök titok maradjon, mivel birsz, azt tanácsolom, hogy tartsd a kontyodban. Ez olyan tojás, kedves leányom, hogy az okosság kis madara rejtezik benne. Mindig, amikor szükséged lesz arra, hogy ne tartsanak ostobának, vedd elő a tojást, kopogtasd meg háromszor és a kis madár azonnal megjelen előtted.

Jól van, eltemették aztán a királyt s Kincsecskét nagy ceremóniák között megkoronázták és felültették a trónra. A miniszterek elkészítették neki a trónbeszédet, de milyen nagy volt a esodáikozásuk, mikor az ő beszédük helyett egy egészen más, nagyszerű és okos beszédet mondott el Kincsecske. A nagy urak egymásra néz-

ték, a nép kiabált, éljenzett s még a cipője talpát is csokolták elragadtatásukban s a kis királynő nagy hálával, de azért erősen elpirulva simogatta meg a kontyát, amint magában suttogta:

— Köszönöm kis madaram, köszönöm.

Es ekkor valami furcsa dolog történt, amit Kincsecskén kívül senki sem hallott meg; a kontya körül megszólalt a kis madár s azt mondta neki csufolódo kacagással:

— Szívesen, ostobácska, szívesen!

Ez keserű lecke volt s az elkönyezetett Kincsecske szerette volna mérgében kikapni a tojást a kontyából és a földhöz csapni. De eszébe jutott, hogy ez volna csak igazán a nagy ostobaság s nem szolt semmit, csak elhatározta magát, hogy minél kevesebbet fordul az okos madárhoz.

Hanem hát nagyon is sokat kellett, hogy hozzá forduljon. Jöttek halált hozó végzések, amelyet neki kellett aláírni, nagy pörösködések írásai, amelyeket, úgy mondták a miniszterek, hogy szükségtelen neki elolvasni, csak írja alá a nevét, de a kis tojás ilyenkor elkezdett mozgolódni a Kincsecske kontyában s ilyenkor azt felelte a miniszterének:

Tessék csak itt hagyni, majd először át fogom olvasni.

— Akkor aztán elővette a tojást, megkopogtatta háromszor s a kis madár elolvasta a rém sok írást, a halálítéletet és mindent s azt mondta Kincsecskéné:

— Vegyél csak elő papírost és tollat. Es ekkor ráült a kis királynő kezére és irt olyan szép királyi határozásokat a kis madár, hogy amikor elolvasták a miniszterek és a nagytudományú bírák, majd hanyatt estek bálmulatukban s kezdtek ugyancsak félni a kis királynőtől és mondták egymás között:

— Itt valami boszorkányság lesz. Vagy pedig nem az ő keze írja és nem az ő esze gondolja ki, amit leír.

— De, bizony — erősködtek a miniszterek — az ő keze írja azokat. Ott voltunk, amikor ezt is, azt is megírta.

Igen ám, mert Kincsecskén kívül senki se láthatta a madarat. Ilyen okos királynő kormányzása alatt aztán sok mindentéle dolog történt az országban. A kis madár tanácsára elcsapta maga mellől a ravasz minisztereket, a népek adójának elengedte a felét, mindenféle szép és nemes eszlekedeteket vitt véghez s olyan okosan csinált mindent, hogy a szomszéd országok királyai félni kezdtek tőle és összejárva közös megegyezéssel elhatározták, hogy háborút izenek Kincsecske királynőnek.

— Jézus Mária! — ijedezett erre Kincsecske — gyere csak kis madaram, mondd, mit csináljak én most? En nagyon félek a háborútól, ha egy puskalövést meghalok, azonnal elájulok, jaj, madaram, mit csináljak?

— Látod, — mondta neki a kis madár —

— Gondolja a starosztja ur, hogy megcsipheti őt? kérdezte Saewilichowski. Hiszen elsőkött, s csak azt sem tudjuk, hogy merre keressük?

— Nem tudják? En tudom! Oly igaz, mint hogy Tsaplinski a nevem. Hiszen nagyságod is ősméri Chwedkót. Ez a Chwedko nemesak az ő szolgálja, hanem az enyém is. Ő lesz a Chmielnickij Judása. Okos ember, hamarosan összebarátkozott a gazdája harcosaival, s megtudta minden tervüket. Megesküdt, hogy idehozza Chmielnickijt fogva vagy holtan, s már neki is látott a munkának. Egy csapat magaszörű fickóval már ki is lovagolt a pusztába Chmielnickij fogadtatására! — s mogint nagyot ütött öklével az asztalra. Skrzetuskij, aki az első perctől kezdve legyőzhetetlen ellenszenvet érzett iránta, megint gunyosan szolt rá.

— Ne pocékolja a bort!

A starosztja area kiveresedett, szeme kihívón tekintett Skrzetuskira, de mikor a Wisniowiecki-szineket látta egyenruháján: elmúlt a veszekedhetnékje, mert megismert taláta tanácsosnak, hogy a herceg egy katonájával kikössön, ha mindjárt hadilábon is állott Koniecpolski zászlós Jeremiással. Különben is Saewilichowski közbeszólt.

— Chwedko tehát megígérte, hogy Chmielnickijt a starosztja ur kezére adja?

— Megígérte s meg is teszi! Oly igaz, mint-hogy Tsaplinski a nevem!

— En pedig azt mondom, hogy nem teszi meg! Chmielnickij kimenekült a csapatból, s ma már a szjecsijben csücsül, amit jó lesz Krakowskival sürgösen tudatni. Véle nem lehet játékokat üzni, ő okosabb fej, hatalmasabb kéz és szerencsésebb lovag, mint starosztaságod, aki csak berzenkedni tud. Ismétlem, hogy Chmielnickij békeségben lovagol a célja felé, s ha nékem nem hinné, ám kérdezze meg ettől a lovagtól, aki tegnap este találkozott vele a pusztában.

— Lehetetlen, lehetetlen! — kiáltozta Tsaplinski és a haját tépte dühében.

— Pedig úgy van! S nemesak hogy talál-

ogy-e kikacagta a te öreg és bölcs nevelődet, aki azt mondta neked, hogy: egy király nőnek épp úgy kell tudni a maga mesterségét, mint a eszmadriának a eszmaszabást, vagy a pásztorleánykának a nyájörzést. A földön minden embernek megvan a maga hivatása és azt becsületes tudással kell betöltenie. Egy tudatlan királynő épp olyan veszélyes lehet a maga népének, mint a tudatlan pásztorleányka a nyájának, akit rossz legelőre, vagy rossz utra vezet.

— Igaz, igaz, — szégyenkezett Kincsecske, — rosszul tettem, hogy nem tanultam, szégyenlem is föléd magamat, de ha már itt vagy, segíts rajtam kis madaram, látod, a te hivatásod pedig ez. Hát mit csináljak azzal a háborúval?

— El kell fogadnod — felelte a madár — s te fogod a tábornokokat tanácsokkal ellátni. En — tette hozzá a madár — amint láthatad, eléggé megfelelőek hivatásomnak.

Kincsecske nagyon elpirult erre és lesütött szemekkel zavartan dadogta:

— Igen, persze, köszönöm szépen...

S a madár újra mondta:

— Szívesen, ostobácska.

Oh, be rosszul esett ez a kis királynőnek.

Megkezdődött aztán a háboru. Kincsecske futárokkal küldte üzeneteit a tábornokoknak s ezek mind olyan fényes és nagyszerű üzenetek voltak, hogy a tábornokok minden csatát megnyertek. Már két országot elhódítottak, a királyokat elfogták s a többi országok királyai irtózva várták sorsukat és minden igyekeztésük csak az volt, hogy a nagyon okos, bölcs kis királynőt akár élve, akár halva a birtokukba kerítsék.

Erre a célra az egyik királynak a fia vállalkozott s a fiatal szép herceg áruhába öltözött és behatolt a Kincsecske kastélyába. Mint szegény, rongyos kertészlegény dolgozott itt a kertben s várta az alkalmat, hogy a királynőt megláthassa és megölje.

Egyszer amint a kertben sétált Kincsecske, csakugyan meglátta őt az áruhás hercegit, de Kincsecske olyan gyönyörű szép leány volt, hogy a hercegit nemhogy megölte volna, hanem e helyett nagyon beleszeretett.

Ezalatt pedig a hercegit apjának a birodalmába is betörték a Kincsecske katonái és legyőzték az országot. Erre nagyon elkeseredett a fiatal herceg s elhatározta, hogy egy éjjel be fog mászni a királynő nyitva hagyott ablakán és akkor bosszút áll rajta, akármilyen nagyon is szereti és megfogja ölni.

Csakugyan így történt, a hercegit éjjel bemászott a nyitott ablakon, csakhogy mikor meglátta a búbajosán szép, alvó királynőt, nem tudta megölni, csak azzal bosszulta meg magát, hogy s melyen alvó királynő kontyát lebontotta s a nagy, sarkig érő hajfonatát levágta és ezzel elsőkött.

Réggel rémülve látta Kincsecske, hogy legeszebb ékességétől, a hajától meg van fosztva, de még nagyobb volt rémülete, mikor észrevette, hogy a kis madártojás is oda van.

REGÉNY.

TUZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

— Chmielnickij aligha hazudott. A dolog tudniillik így áll: a nagy-hetman parancsolatot adott ki, hogy élve vagy halva, de el kell fogni őt.

Saewilichowski nem folytathatta, mert nagy oszörtetéssel egy nemesember rontott az ivóba. Becsapta maga mögött az ajtót, kihívóan nézett körül s úgy mondta: üdvözlöm az urakat! Negyven év körül jár, alacsony termetű, hirtelenharagunak látszó ember volt, kidülledt, szaporán mozgó szemekkel. Hogy senkisé megfogta a köszöntését, most már hangosabban és élesebben ismételte: üdvözlöm az urakat! — amire aztán néhányan dörmögve viszonzták a köszöntést. Ő volt Tsaplinski, a tsechriai másodstarosztja, Koniecpolskinak, a fiatal zászlósnak a kebelbarátja. Itt nem nagyon rajongtak érte, mert veszekedő, izgága és nagyszájú ember volt. Csak Saewilichowskival szembem huzta meg magát, akinek a harcias érényeit, komoly méltóságát és bátorságát nagyon tisztelte. Most is feléje indult, meghajolt Skrzetuskij előtt, aztán egy kancsó mellé telepedett.

— A tisztelt starosztja ur tudja már, hogy mi történt Chmielnickijjel? kérdezte Saewilichowski.

— Lóg már ökelme, lóg! oly igaz, mint hogy Tsaplinski a nevem. Lóg, vagy legalább is lógni fog! A herceg parancsolata a kezemre adja előbb-utóbb! E szavaknál akkorát ütött az asztalra, hogy a kancsók táncolni kezdtek, s az ital kilocsant belőlük. Skrzetuskij gunyosan szolt oda neki:

— Talán jobban vigyázna e drága nedűre?

kozott vele, de meg is mentette őt az ön szolgáltnak körmei közül, amit annyival is inkább meglehetett, mert most jött vissza a Krimből, s így mitsem tudott még a nagy-hetman parancsolatjáról. Chmielnickij jámbor utasnak, az ön szolgáit pedig orgyilkos zsványoknak hitte. Elmondom önnek még melegében ezt a hirt, mert élek a gyanupörrel, hogy Chmielnickij egy csapat szaporogiai kozák kíséretében meglátogatta őnt. Nem hiszem, hogy örülne ennek a vendégnek, mert kissé sok van starosztaságod rovásán!

Saewilichowski sem rokonszenvezett Tsaplinskival, aki e szavakra dühösen pattant föl ültéből. Area sötétpiros volt az indulattól, mely szinte megnémította egy kis időig, szeme kidülledt. Skrzetuskij elé toppant, s dadogva orditozott.

— Ugy! Megmentetted! A nagy-hetman parancsának ellenére... Majd megtanítalak! megtanítalak!

Skrzetuskij meg se moccant. Az asztalra könyökölve fagyos nyugalommal nézte az ugrádozó Tsaplinskijt.

— A kastélyomba hurocoltatlak! A parancs ellenére! Kozákokkal vitetlek el!

Most már ordított eszeveszötten. Az ivóban lévő kiváncsian nézték. Máskor is veszekedett a starosztja, belékötött mindenkébe, de Saewilichowski jelenlétében ilyesmít mégsem tett eddig. Meg aztán a Wisniowiecki-szineket is tiszteletben szokta tartani. Saewilichowski jóakarólag figyelmeztette.

— Hallgass már! Ez a lovag az én vendégem.

De Tsaplinski már nem hallgatott az okos szóra, csak tovább orditozott: elhurocoltatlak! börtönbe! kozákokkal! Most aztán fölkel Skrzetuskij is. Nem huzta ki kardját, hanem hüvelyénél fogva fölemelte, s a markolatát odatartotta a starosztja area elé.

— Látod ezt?

— Uss hát, ha mersz! te kutya! — ordított Tsaplinski, s a kardmarkolathoz kapott, de ugyan- csak póruljárt. Skrzetuskij egyik kezével a nyakát fogta meg, a másikkal bő nadrágjának a hátsó

Ilyen bánata se igen volt még embernek, mint a mi Kincsecskénknek. A háboru javában folyt, de amikor jöttek a futárok, hogy új tanácsokkal lássa el a királynő a tábornokait, Kincseske csak sirt és nem volt más izenete, mint hogy hagyják abba a háborút.

Csakugyan abba is kellett azt hagyni, mert a tábornokok tanácsok híján elvesztettek minden ütközetet s nem maradt más hátra, mint békét kötni a királyokkal.

Ezalatt a kis királynő nagy dolagra határozta el magát. Azzal az ürügygel, hogy beteg, visszavonult egy esztendőre a legtávolabb eső kastélyába s ez alatt az esztendő alatt egyebet se tett, mint éjjel-nappal egyre csak tanult. S az akarat hatalmas erény. Egy esztendő alatt mind megtanulta a kis királynő azt, amit tizenöt esztendő koráig elmulasztott.

Egy esztendő múlva visszament aztán az elhagyott otthonába s amint ott este le akart fekdülni a hálószobájában, egy gyűrű leesett az ujjáról s begurult az ágy alá. Kincseske utánahajolt s amint az ágy alá nézett, hát uram Isten, mit lát ott?! Az ő sokat siratott, elveszett drága kis tojását.

Kincseske fölelte a tojást, megcsókolta, köszönetet mondott a benne ülő kis madárnak, amiért olyan sok szívességet tett neki s aztán az ablakához lépett és az az alatt elfolyó nagy vízbe hajította.

Ezután az egész országában és még azon túl is kihirdettette Kincseske, hogy az, aki egy esztendő előtt levágta az ő haját, jelentkezék nála, mert akárcsi legyen, ha csak becsületes ember, hozzá fog menni feleségül.

El lehet képzelni, milyen nagy volt a kis királynő öröme, mikor a levágott hajfonatával a szép heregfi jelentkezett nála, akibe menten belésergett, három nap múlva az esküvőjét is megtartotta vele s ezután olyan boldogul éltek, mint a madár az ágon, virág a réten.

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLEK.

Dalok.

I.

Hova lett a . . .

Hova lett a régi kedvem,
Régi dalos kedvem,
Amikor még olyan könnyen
Tánra kerekedtem
És aztán három napig
A bolondját jártam —
Amikor még gondal-bajjal,
Villámokkal-zivatarral
Szembeszálltam bátran?

felét, aztán a levegőbe emelte, s akárhogy rugott és kapálódzott, vitte az ajtó felé.

— Vigyázzatok urak, mert különben feióklel ez a dühös kecskebak.

Nekicsapta Tsaplinski lábait az ajtnak, amely szélesre fölnyit, aztán kidobta rajta a starosztát. Most eszond lett az ivóban. Skrzetuskis szótlanul ült vissza helyére Sacwilichowski mellé. Mindannyian tisztelettel tekintettek reá, milyen bátor és milyen erős ember. Némelyek kacagni kezdtek azután, mások lelkesen kiáltották: éljenek a Wisniowieciek! Akik az ablak mellett ültek, látták, hogy Tsaplinski elajult, s véresre ütötte magát. A szolgálói támogatták föl a földről. Az a néhány ember, aki a starosztá pártján volt, mukkanni sem mert, s beírte azzal, hogy fenyegető pillantásokat vessen Skrzetuskira, akihez most egy kövér nemes közeledett. Egyik szemén szürke hályog látszott, homloka közepén pedig egy tallérnagyságu lyuk, amely olyan mély volt, hogy végéről a koponyacsont fehérlett elő.

— Engedje meg, uram, hogy szolgálataimat ajánljam önnek. Sagloba János vagyok, homlokomon hordom a nemesi címeremet. Egy rablógyilkos golyója ütötte ezt a rettenetes sebet, amikor a szent földre indultam zarándokutra, hogy ifjuságom bűneit levezelek.

— Jól van, jól, — szolt közbe Sacwilichowski. Minap azt beszéléd, hogy Radomban egy söröskancsóval ütötték azt a lyukat a koponyádba!

— Ugy éltessen az isten, hogy egy rablógyilkos golyója ütötte!

— Hiszen nem mondom, hogy nem volt a szándékban az a szentföldi ut! Hanem, hogy nem jutottál el oda: az bizonyos.

— Mert már Galatiban elnyertem a vértanúság koszoruját. Kutya legyek, ne nemesember, ha füllentek!

(Folytatása következik.)

Mi vagyok ma, mivé lettem:
Tört a gy — gyöngye gyermek,
Akit a te szép szemednek
Ragyogása vort meg.
Panaszommal a világot
Tele lehet írni:
Te vitted el a kedvemet;
Nem tudok én már egyebet
Csak utánad — sírni.

II.

Rózsalevél . . .

Rózsalevél lezuholt a fáról,
Elmelegék én erről a világról,
Elhagyott el párom, többé nem szeret:
Vigyétek el néki végső búcsúsóvomat
Rózsalevelek!

Mondjátok, hogy hű maradt a szívem,
Hogy szeretem ma is egyre híven
Es ha fájdalomban könnye megered:
Akkor hulljatok majd az én sírhalmomra
Rózsalevelek!

Horváth Elemér.

Japán népmondák.

Budapest, augusztus 24.

Egy Japánban megtelepedett angol íróember Lafcadio Hearn, akinek a nevét Európában ezideig csak kevésbé ismerik, rendkívül érdekes könyvet írt a japán népmondákról és népszokásokról. *Glimpses of Unfamiliar Japan* a könyv címe. Hearn, aki írónak is kiváló, kitünően ismeri a japán nép gondolkodásmódját, erkölcsét, szokását. Éveken keresztül, mint tanító működött Japánban és jelenleg a tokiói egyetemen lector. A könyvnek egyik érdekes fejezete, amely a japánok vallási szokásairól és a tulvilágról való gondolkodásukról szól.

Az a kérdés, hogy mi történik a lélekkel a halál után, leginkább azokat a népeket foglalkoztatják, amelyek a léleknek a test hűvelye nélkül való életben is hisznek. Mind a két japán vallás a shintoizmus és a buddhizmus a lélek tovább való élését tanítja. Ugyanezt teszi a Confuce vallása is. Különösen a buddhizmus foglalkozik behatóan ezzel a kérdéssel és Japán leginkább ezeket a tanokat követi, amelyek azonban néhány pontban a japán életnek megfelelően könnyítettek. Ezt tették Jizoval, a gyermekek istenével szemben is. Jizo a legnépszerűbb isten Japánban. Képet megtalálhatjuk mindenütt, különösen a templomokban, ahol sohasem hiányzik a szobra. A nyakában egy belül tíres posztó nyakék van, telve apró kővel. Ezekkel a kővel, amelyeket jámbor emberek, főképp olyan anyák tesznek oda, akik gyermeküket veszítették el, a legmeghatóbb népbabona függ össze. A három ut (szanzukawa) torkolatánál, amelyen keresztül juthatnak a lélek az aivilágba, ül egy öreg asszony. Ez a szigorú öreg asszony, mindazoknak, akiknek elrejtették a sírjára tenni a három kis rézpénzdarabot az utpénzt, leveszi a ruháját és a fákra aggatja. Ezeknek a szegény lelkeknek aztán ruha nélkül kell szaladgálniuk. A pokolnak ebbe a pitvarába jutnak a tíz éven alól levő gyerekek is. Ezeknek az a kötelességük, hogy imatornyókat (dagoba) építsenek apró kővekből. A gonosz lelek azonban ezeket a tornyokat mindig lerombolja. De Jizo vigasztalja és megvédi a gyermekeket. Hearn Jizo tiszteletére épített néhány templomot ismert és aztán leírja a mizuraki barlangokat, ahol a porbanyós földben kis gyermekek apró lábnyomait látni és közhalmokat is, amelyeket a gyermekek az előző éjszaka építettek. Mert a gyermekek lelkei csak éjszaka dolgoznak, mert a halottak léleke a naptól. A barlangbátterében Jizo egy szobra áll és körülötte is sok-sok alakatlan szürke szobor.

— Amikor a szemem hozzászokott a barlang sötétjéhez — írja Hearn — körülnéztem. Olyan volt ez a barlang, mint valami templom. Szobrok mindenütt. . . A földön kavicsokból készült kicsiny tornyok. Nagy és türelmes munka gyümölcsei.

— *Shinda kodomo no shigoto* . . . a halott gyermekek munkája, mormogta mellettem a vezetőm. Lassan óvatosan megyünk mind beljebb a barlang sötétjébe és egyszerre olyan részre érünk ahol nincsen egyetlen közhalm sem. Puhá homok lábunk alatt a föld. És a homokban apró, meztelen gyereklábak nyomait látom.

— A gyermeklelkek lábnyomai, mond a áhítatos hangon a vezetőm. Ha előbb jöttünk volna, tojytat a többet láttunk volna. Mert amíg nedves a föld, az összes lábnyomok láthatók, de később kiszárad a föld és a nyomok nagy része eltűnik.

Három pár lábnyomot tisztán kivehettem. Az egyik a barlang belseje felé utalt, a másik kettő a barlang nyílása felé.

Rendkívül kedves a Hearn könyvében közölt,

Sai-no-kawara-ról és a gyermekekről szóló hatszázéves himnusz (wazau), amelyet Kamakura egyik templomában hallott. Sai-no-kawara az a hely, ahova a gyermekek és a nőtlének lelkei jutnak.

A kis lelkek legendája.

Nem e világból való történet ez,
Sai-no-kawara hús története,
A Shide hegy tövében.
Nem e világból való e történet,
De mégis ó mi bús ezt hallani.
Mert Sai-no-kawaraban gyűlnek össze
Kicsiny cseszemő gyermekek,
Két-három éves gyermekek,
Sőt még tíz éves gyermekek.
A Sai-no-kawaraban gyűlnek össze
S panaszos hangon szülik után
Csak folyton sírnak és jajgatnak,
Apát, anyát, kiáltanak:
Chichi Roishi! Haha Roishi!
Hangjuk olyan, mint itt a földön
A kis árva gyermekeké.
De a panaszk telve fájdalommal
És szívet, lelket hasogat.
Mert ó mily kínos feladat vár rájuk!
Hogy a folyóból követ szedjenek,
Kicsinyke kis gömbölyű kőveket,
És felépítsék a kis tornyokat.
Építik az első tornyot:
Imádkoznak az apáért,
Építik a másodikat:
Imádkoznak az anyáért,
Építik a harmadikat:
Imádkoznak testvérükért.
De megjelenek gonosz, sötét Onik
És ledöntik a kicsi tornyokat.
A gyermekek meg sírnak, panaszkodnak.
Am jön már Jizo, mosoly van az ajkán
És szól a síró kicsi lelkekhez:
— Ne féljétek, kedvesek . . .
Éltetek bár rövid volt
Korán keltetek nagy útra,
Hogy jöjjetek a Meidoba,
A holtak birodalmába.
Én vigyázok majd rátok
Ezt mondja és betakarja
Köntösével a kis lelkeket . . .

Kamakura egyik templomában van Jizonak egy híres szobra: a hadaka Jizo, a meztelen Jizo, aki egy sakktablán áll. A szobornak kedves története van. Egy alkalommal ugyanis Tairano Tokyori herceg sok vendég jelenlétében sakkot játszott a feleségével, a kivel abban egyezett meg, hogy aki a legközelebbi játszmát elveszti, meztelenül köteles a sakktablára állni. A játszmát a hercegnő vesztette el. Szegény, nagyon kétségbeesett. Imádkozott Jizozhoz és kérte, óvja meg a szegénytől, amely reá vár. Az imára megjelent Jizo és maga állt a sakktablára. Egy nő alakjára változtatta a testét. Így ábrázolja őt a szobor.

Ez a történet nagyon hasonlít Lady Godivának Mercia és Coventry grófiájának nevének a történetéhez, amelyet Tennyson is feldolgozott. A grónő férje ugyanis a Coventry grófság lakóira súlyos adókat vetett ki. Godiva kérte a grótot, hogy engedje el az adót. A gró erre hajlandó volt, ha a lady meztelenül végig lovagol a város útuján. A jószívű grófnő a népert ezt is hajlandó volt megtenni. Elrendelte azonban, hogy senkise járjon az utcán és az ablakok függönyeit mindenki bocsássa le. A lady megtette amit ígért. Csak egy kíváncsi szabómester kandikált ki az ablakának függönye mögül. De Isten vaksággal suttotta őt.

— A nő a művésznőben. Baskiresev Máriának, a korán elhalt nagyetehetségű orosz festőnőnek hátra hagyott naplótöredékeiből ismét megjelenik egy új kötet. Hogy az örök szép iránt fogékony fiatal lánylélek egyáltalán mennyire fogékony volt a saját szépségét érvényre emelő toalettcikkek iránt, azt a néhány idézet teszi kétségtelenné. Szerette a művészi szépet, de nem kevésbé szerette a szép ruhát, az eredeti tojdszt az új divatu napernyőt sítb. — Ime néhány részlet a naplóból: „Sokan nézik a képeimet, de nem kevesebben az arcomat. Sötétszürke ruhában jelentem meg a tárlaton; egyszerűen de sikkesen, fekete szalmakalap, Watteau-szilben volt a fejemen. . . „Rendesen nyolc nap alatt végeztem egy-egy új ruhám megrendelésének és elkészítésének gondjával. Most már két hét óta foglalkozom a legújabb toalettemmel és még mindig nem vagyok vele rendben. . . „Sétára mentünk. En fehérsattunruhában voltam, egyiptusi szalmakészlet derekam körül és fehér bőrcipőben. Szalmakalapom fehér volt a díszítés és a napernyőm is fehér. . . „Ma este az Operába megyünk. Rózsákat tűzök a haamba és a hajlatom úgy helyezem el, hogy koszoru gyanánt övezzem körül a fejemet. . . „A nizzai újságok ezuttal először mutatnak némi fogékonyt — ruházódásom művészeté iránt. Csak most emlékeznek meg erről. . .

— **A kopasz fejek és az anyajegyek alkonya.** Voltaképpen igen komoly, sőt tudományos fölfedezésről adunk hírt e vidám cím alatt, beszámolván arról a jelentékeny hatásról, amelyet a fénysugarak gyakorolnak a hajnövevényre. A kísérletek elsősorban azt állapították meg, hogy a kék- és az ibolyaszínű, főleg pedig a sötétebb ibolyaszínű sugarak vegyi hatásuk. Gyuladást idéznek ugyan elő a bőr felületén, de meg is ölik a baktériumokat. *Finsen, kopenhágai* tanár kombinálta az ibolyaszínű sugarakkal és víz-öblítés segítségével kirekesztette a hőhatású fehér sugarakat s minthogy a vér a világító sugarak jelentékeny részét elnyeli, nyomás segítségével elterelte a vért a kísérlet tárgyává tett bőrfeleletről. Bőrfarkasban (*lupus*) szenvedőknél kitűnően bevált ez a gyógy mód. A sugarak utját állították a sejtszövetek további elroncsolásának, s néhány hónap múlva nyoma sem volt már a betegségeknek. Ezen az első sikeren felbuzdulva, több bakteriális természetű, s a hajjal benőtt helyeken főleg betegség gyógyítását kísérlete meg, de úgy a bajuszkó réma, a *sykosis*, mint a *herpes tonsurans* és a *favus* makacsán dactoltak a sugarakkal. Annál gyorsabban reagáltak azonban a hatásukra az *alopecia areata*, az úgynevezett foltos kopaszság. Néhány hét elegendő volt, hogy a megkopaszkodott helyeken a mindennapos sugárirányítás után, kinődjön újra a haj, amely aztán nem is hullott ki többé. A sugarak tehát nemcsak hogy baktériumpusztító, hanem hajnövesztő hatásuk is. Ez utóbbinak éppen ellenkezője teszi becessés a Röntgen-sugarakat. Ezeknek ugyanis szörvesítő a hatásuk. A legmakacsabb hajszálakkal egészen telelt anyajegyek sem tudtak ellentánni a gyógy módnak. Két bécsi orvos, *Schiff* és *Freund* gyógykezelt egy fiatal leányt, akinek a háta közepén volt egy iynemű hatalmas anyajegy. Naponta félórát szűtték a Röntgen-sugarakkal és tizenkét napra egy teljesen csupasz, lehérszörvesítő kúra diadalát. Próbát tettek véle azután mindennemű alkalmatlan hajnövesztés, s mindenkor fényes sikerrel. Szép aszszonyok pelyhező kis bajuszkáját és szakállkáját, amelyet eddig hosszas, fájdalmas kezeléssel: villamos jzók-tűkkel és kis pincetekkel távolítottak el, most varázslatos gyorsasággal és fájdalom nélkül sikerült eltüntetniük. Ennek a gyógy módnak csak egy hátránya van, s ez az, hogy a hatása hat hét alatt elenyészik. Hat hét múlva ugyanis megint kinőnek az alkalmatlan hajszálak, s akkor lehet először kezdeni az egész kúrát. Ami megint az orvosoknak jó, mert bizony megerődrága a kopaszfejeket és az anyajegyeket, s a tolokodó hajszálakat eltüntető sugárkúra.

— **Elegáns kutya-kelengye.** Persze Párisban érezték meg először, hogy immár itt az ideje és bolto kell nyitni a szalon-kutyák divatoikkal és nélkülözhetetlen toalettdarabjai számára. A Palais Royal tágas udvarán nyit meg az első kutyatoalet-tüzlet. A kirakatban láthatók a szebbnél-szebb szalon-kutyaszükségletek, u. m. fésűk, kefék, fogkefék, gallérok, különféle alakúak, melyek több-kevesebb méltóságot kölcsönöznek a diszkutyának, esetleg nevéden disztik. De láthatók ott más a kutyatartáshoz, vagy a kutyák háztartásához nem kevésbé szükséges kellékek is. Vannak a kirakatban kisebb-nagyobb eszék Hektor reggeli, illetőleg ebéde számára. A csészék monogrammal vannak ellátva, a Hektor nevének kezdőbetűje a gazda nevével ölelkezik a díszes eszén és aranyozottan hirdeti a jólétet és az előkelőséget, de mindenekelőtt a jó — izlést. Természetes, hogy célszerűen berendezett kutyagyagról is van gondoskodva és hogy a kutyának minden vágya ki legyen elégitve: a legtöbb kutyagyág el van látva — menyézetel is.

— **Telefonkissasszonyokot helyettesítő automata.** A berlini mintára, ahol egy év óta automata központjai is vannak a telefonhálózatnak: Merk Frigyes müncheni mérnök egy még tökéletesebb automata telefonközpont tervét dolgozta ki. Az újításnak nagyon egyszerű a berendezése és a főelőnye abban áll, hogy a kezelési költségeket apasztja, — ez más szóval azt jelenti, hogy a telefonnál alkalmazottak létszámának redukcióját vonja maga után — s ezáltal lehetővé teszi a telefontájak leszállítását. Az új bekapcsolónak a kezelési módja nagyon egyszerű. Ha valaki a telefonon beszélni akar valakivel, csak két kezmozdulatot kell végeznie, hogy felhívja azt, akivel beszélni akar. Be kell illesztenie az e célra szolgáló szerkezetbe a megfelelő számot és a kagylót le kell akasztania. Ha a beszélgetést elvégezték, csak a kagylót kell ismét a helyére visszatenni és a összeköttetés megszűnt. Merk új telefonközpontja 10,000 összeköttetésre van berendezve s a technikai berendezésnek költsége állítólag nagyon csekély. Hogy ez a beren-

dezési költség, mely állítólag vagyis a feltalálónak teoretikus számítása szerint nagyon csekély: a gyakorlatban nem-e lesz nagyon sok, ettől, csakis ettől függ, hogy az automata nem-e szorítják ki eddigi hivatásukból a telefon-kissasszonyokat.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, augusztus 25.

Gabonázlet. (*Reich* Jenő és társa jelentése.) Az időjárás e hét elején még meleg, napos és száraz volt, később azonban több helyen erősebb zivatarok állottak be, amelyek nálunk is a hőmérséklet tetemes esökkenését vonták maguk után. A tengerivetés majdnem mindenütt kielégítően fejlődik. Romániából a vetések változatlan állását jelentik. Romániában a buzaeredmény kielégítő és 19 millió mm.-ra becsülük, miből az exportnak 13-3 millió mm. fog rendelkezésre állni. A rozs és árpa is kielégítő és a tengeri állítólag nagyon sokat ígér.

A külföldi piacokon a hangulat nyugodt volt, az árirányzat inkább csökkenő és a forgalom tartósan gyenge maradt. Amerikában az árfolyamok csak mérsékelt hullámzásoknak voltak kitéve, melyek egyenlegként azonban mégis 1/4 c. visszaesést mutatnak fel. A kivételi forgalom továbbra is jelentékeny, de úgy látszik, tudják, hogy az exportkereslet is csak bizonyos határig terjed és így dacára a látható készletek tetemes esökkenésének, erős eladási hajlam mutatkozik. Az angol piacokon is nyugodt a hangulat és az árak lassabban bár, de visszaesnek. A francia piacokon hirtelen felmerült jelentésekre, miszerint a természet eredmény job a remétnél, épp oly hirtelen ugyancsak csökkenés állott be, mely buzában épp úgy, mint lisztben ca. 1 frotot tesz ki. A német piacokon is visszaeső volt az irányzat. A fogyasztás csak legszükségesebb bevásárlásokra szorított és az árak 2 m. olcsóbbak.

Nálunk az irányzat zab kivételével az összes cikkben csendes volt, a forgalom korlátozott maradt és az árak is csökkentek.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza a hét első felében lanya irányzatú volt. Az ünnepek folytán előidézet üzleti szünet alatt vagonár nagyobb mérvben került össze és minthogy a tulajdonosok erős eladási hajlamot tanúsítottak, az árak is 10—15 fillért vesztettek; később ezen sürgős kínálat megszűnt és habár a forgalom továbbra is gyenge és a hangulat csendes volt, az árak változatlanul maradtak. A forgatam ama körülmény is megnehezíti, hogy a malmok előre vásárolt és beérkező buzamennyiségeik átvételével vannak elfoglalva és így prompt árut inkább elhanyagolnak. Az összes forgalom 160,000 métermázsra, a hethozatal 207,000 métermázsát tesz ki, melyből 12,000 métermázsra ment tovább.

Rozs iránt e héten is, dacára a gyenge kínálatnak, csekély volt az érdeklődés; az export tetően és csupán a fogyasztás és szállítási célokra volt mérsékelt forgalom. Az árak így alig tartottak és 10 fillérről csökkentek. Minőség szerint 6.50—6.65 koronát jegyzünk budapesti paritásra és 6.75 koronáig három óra helyben. Nyíri származékok ugyancsak el vannak hanyagolva és alig voltak forgalomban, Nagy-Károlyban átvéve 5.9-1/2 K. fizettek.

Árpa (takarmány- és hantolási célokra) jól van kínálva, mert a malotárpak gyengébb minőségei is takarmányára gyanánt kerülnek a piacra. A gyárosok ennek ellenében alig tanúsítanak vételkedvet és hízalók is tartózkodók. Az irányzat így lanya volt és árak ca. 10 fillérről csökkentek. Minőség szerint 5.90—6.20 K. jegyzünk helyben. Szerb árut is jól kínálnak és elvámoltan helyben 5.85—5.90 K. fizettek 3 óra. Állomásukon átvéve a forgalom nehezen és nagyon korlátozott alakult. Az itt volt néhány külföldi vevő a követelésekkel szemben nagyon alacsony árakat ígért, melyeket a tulajdonosok elfogadni alig voltak hajlandók. Az üzlet erőteljes világosszínű tisztavideki, valamint jobb levideki árura szorított. Gyengébb minőségű áruban az árak ismét 25 fillérről olcsóbbak. Jobb tisztavideki árpáért 6.—6.75, levidekiéért 6.40—6.70, finom áruéért 7.75 koronáig fizettek.

Zab mérsékeltan van kínálva, míg a fogyasztás jobb keresletet tanúsított. Az árak így 5 fillérről javultak és az eltek ca. 3500 mm.-ért szin és tisztaság szerint 6.30—6.65 K.-ig fizettek.

Tengeri az egész héten csendes irányzatú volt és gyenge forgalom mellett kisések ellenében cseréltette. Prima ár 1—2 fillérről a határidő-jegyzésen felül is ért el. Tiszavideki állomásokon 4.75—5.02 1/2 K. fizettek.

Olajmagvak. Káposztarepce (effektív) már csak elvétve kerül a piacra, az árak az egész hét folyamán alig változtak és 13.50—13.75 között változnak budapesti paritásra. Határidő-káposztarepce le van vonolva és 13.75—13.85 árjegyzése inkább csak névelés. Lenmag szilárd és 16.—17.—K., vadrepce 6.75—7.—K., gomborka szilárdan 12.50—13.—K. között jegyez.

Hüvelyesek. Bab (új) élénk kereslettel találkozók, tekintettel a még gyenge kínálatra azonban, a forgalom egyelőre korlátozott. Mórforduló ajánlatok gyorsan találtak elhelyezést. Jegyzéseink: trieurózott apró babért Gyöngyös-Félegyházán 9.—9.25 K., góm-

bölyü dunamenti állomásokon 8.20—8.30 K., Barnabab Kalocsán 6.75, Nagy-Károlyban 6.50 K.

Ipar és kereskedelem.

Uj postal gyűjtőhelyek. Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter a közönség kényelme és a postai küldeményeknek minél gyorsabb előhozatása érdekében tudvalevőleg a székesfővárosban postai gyűjtőhelyeket rendeztetett be. Az eddigi tapasztalatok szerint a gyűjtőhelyek működése teljesen bevált, minél fogva a miniszter még további 19 helyen rendeztet be ilyen gyűjtőhelyet; még pedig:

Az I. kerületben a Nándor-téren (vár) és a Döbrentei-téren vagy a Rác-túrdó téjékán; a II. kerületben a Margit-köruton, a régi Szent János-kórház vagy a légszétgyár téjékán, az Irma-téren; a IV. kerületben a Deák-téren; az V. kerületben a Szabadság-téren, Lipót-körút 10—16. szám alatt a Ferencz József-téren; az V—VI. kerületben Vácozi-körút 18—24., vagy 17—23. szám alatt a Külső-Vácozi-uton Ujpest és Budapest 56. számú hivatal közt, a Külső-Vácozi-uton a Budapest 55. és 56. számú hivatalok közt; a VI. kerületben Andrásy-utca 78—86. szám alatt, a Hunvady-téren, Király-utca és Kazinczy-, esetleg Petőfi-utca sarkán; a VII. kerületben a Wesselényi-utca elején; a VIII. kerületben az Ujvársátréren, a József-köruton, a Baross-utca és az Üllői-ut között; a IX. kerületben a Ferenc-utca, a Boráros-téren, esetleg a Soroksári-uton, a Gizella-múmalom téjékán. Ez utjonnan berendezett gyűjtőhelyekkel együtt most már 61 gyűjtőhely szolgálja a közönség kényelmét és érdekét.

„The Gresham” Életbiztosító-Társaság Londonban. E társulat 52-ik évi jelentése szerint, amely a 1900. évi december 31-én befejezett üzletéről szól és amelyet az 1901. évi június 19-ikén tartott rendes közgyűlés elé terjesztettek, az 1900. évben 5556 kötvényt 50,808,267.42 K. tőkeösszegezől állítottak ki. A díjbevételek levonva a visszbiztosításért fizetett összeget, 22,919,448.74 K.-ra rugtak, amely összegben a 2,161,369.38 K.-t tevő első évi díjak befoglaltának. A kamatszámra mérlege a lefolyt üzleti évben 7 millió 271,114.22 K.-t tett ki, és a társaság jövedelmét a díjbevételekkel együtt 31,190,562.96 K.-ra emelte. A társaság az elmúlt évben 11,532,069.36 K.-t utalványozott oly követelések alapján, amelyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kifizetések és vegyes biztosításokra 4,386,799.52 K.-t, visszavásárlásokra 1 millió 483,439.26 K.-t fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadékalkapok a lefolyt üzleti évben 6,982,698.87 K.-val gyarapodtak. Az aktív főösszege 1900. december 31-én 184,387,703.—K.-ar rugtak. Tőkebefektetések: 1,559,666.85 K. az angol kormány értékpapirjaiban, 471,481.43 K. az angol bank alappjaiban, 364,297.36 K. indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 37,592,018.43 K. idegen államok értékpapirjaiban, 10,617,401.94 K. vasuti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 76,541,612.07 K. vasuti és egyéb kölcsönkötvényekben, 15,884,981.60 K. a társaság ingatlanaiiban (ezek között van a társaság budapesti háza), 5,034,023.44 K. jelzálogokban, 14,887,536.87 K. a társaság kötvényeire nyújtott kölcsönösszegekben, 1,758,488.31 K. pénztári készletben és folyószámián és 20,676,194.77 K. különböző értékekben.

A telefon-hálózat fejlesztése. A magyar városközi távbeszélő-hálózat a fokozatos fejlődés és folytonos haladás képét mutatja. Hegedűs Sándor kereskedelmiügyi miniszter intézkedése folytán már 89 jelentősebb magyar város és község részesei azon előnyben, hogy egymás közt és Budapesttel távbeszélő útján közvetlenül szóbelileg érintkezhetnek. Legutóbb kiépült a budapest-pécs-eszék helyközi távbeszélő-összeköttetés is, melynek segítségével Pécs a mai napon szintén bevonatott az országos távbeszélő-hálózatba, az eszék városi hálózat bevonása pedig a beszélgetési kísérletek megejtése után ugyancsak a napokban várható.

Megszüntetett hajójárat. A Magyar Folyam-és Tengerhajózási Részvénytársaság a nyári hónapok alatt Budapest—Visegrád és Dömös között a Kisudunai tenntartott harmadik járatát szeptember 2-ikán megszünteti. A gőzösök az említett vonalon és naptól kezdve naponként csak két járatban fognak a következő napirend szerint közlekedni: Feléle: I-ső járat péntek kivételével naponként. Indulás Budapestről reggel 8 óra 30 perckor érkezik Dömösre délután 12 óra 40 perckor. II-ik járat naponként: Indulás Budapestről délután 3 órakor, érkezés Dömösre este 7 óra 10 perckor. Feléle: I-ső járat péntek kivételével naponként. Indulás Dömösről délután 6 óra 30 perckor, érkezés Budapestre este 8 óra 30 perckor. II-ik járat naponként: Indulás Dömösről reggel 4 óra 45 perckor, érkezés Budapestre reggel 7 óra 45 perckor.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 42.— korona, áruban 42.50 korona. Bessenben 41.80 korona pénzben, illetve 42.20 korona áruban.

Budapesti sertés-konsumváros. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székessővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1901. évi augusztus 24. Készlet 477 darab. Érkezett 857 darab. Összesen 1334 darab. Eladatott 1390 darab. Maradt 184 darab. Napj árak: 120—180 kilogramm sulyban 89—93 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 88—93 koronáig, 320—380

Színházak, szórakozó helyek.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 25-én.
A denevér.
Operett 3 felvonásban.
Kezdet: 7 1/2 órákor.

FOVÁRCSI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 25-én.
D. u. 3 órákor mérsékelt helyárrakkal.
A székített kajtona.
Eredeti népszínmű dalokkal. Irta: Szigligeti Ede.
Zenéjét szerette Szerdahelyi József.
Este:
Furcsa háború.
Vig operett 3 felvonásban. Irta Genée és Zoll. Fordította Faj J. Béla és Evva Lajos. Zenéjét szerette Strauss János.
Kezdet: 7 órákor.

VAROSLIGETI SZINKÖR.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 25-én.
Délután 4 órákor fél helyárrakkal.
Németh József vendégfelléptével.
Vén bakancsos és fia huszár.
Eredeti népszínmű 3 felvonásban, Irta Szigeti J.
Este:
Németh József vendégfelléptével.
A törökök.

Vig operett 3 felv. Irta H. Cremieux és Ad. Janio.
Zenéjét szerz. Hervé. Ford. Zempléni P. Gyula.
Kezdet: 7 1/2 órákor.

KISFALUDI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 25-én.
Délután 3 órákor gyermekelőadás.
Hófehérke és a hét törpe.
Látványos tündérrége 5 képben.
Este:
Eszter.
Bibliai melódrama 3 felvonásban. Irta Zöldi Márton.
Zenéjét szerette Singer Nándor.
Kezdet: 7 1/2 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. augusztus hó 25-én.
Délután 4 órákor mérsékelt helyárrakkal;
A föld körül.
Este:
Monte-Carlo és a Riviera.
Irta Salamon Ödön.
Kezdet: 7 1/2 órákor.

ŐS-BUDAVARA

Ma vasárnap, d. u. 3 órástól kezdve reggeli 4 óráig fényes kivilágítás mellett
a nagy színpadon két előadás

remek nagyszerű műsorral, a délutáni félárrakkal.
RAPOLI! RAPOLI!
a világhírnök-jongleur, a nagyszerű repülő ballet, The Brusinos és

The Louisiana Amazon-Guard
a 6 kitudó szerezzen énekesnő felépítéssel, valamint a többi világhírnök számokkal.

Az esti variété-előadás kezdete fél 10 órákor
— A m. kir. bpesti honvédkörletti zenekar hangversenye. —
A „Folies-Caprice” vendégjátéka.

BEN-ALI-BEY varázsszínháza
Olasz bersaglieri zenekar és sok más érdekes szórakozás.
Nagy amerikai tűzijáték.
Belépőj: 60 fillér. Gyermeknek 12 éven alól 20 fillér. A kedvezményes jegyek minden társaságban.
A földalatti villamos éjjel 1/2 óráig közlekedik.
Társaskocsik egész éjjel.

Diszes ingaórák
5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
kaphatók
Polgár Kálmán
órá- és óráker-üzletében
Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
Vidékre árjegyzők bérmentve.

Örökítse meg magát
fénykép által!
6 Mignon 50 kr., 3 Vízit 90 kr., 1 Kabinet 80 kr.
Vasár- és ünnepnapokon egész nap nyitva, felvétel még esős időben is eszközöltenek.
Rauch Ede fényképész
Budapest, József-körút 51.

Fővárosi Orfeum

(Nagymező-utca 17.)
Még csak rövid ideig:
SALERNO
a földművelhatatlan zsonglőr.
LES PEREZ
a bámulatos létra-ekvilibrista.
LIDIA
a pikáns párisi nő és a nagy megnyitő program.
Jegyek előre válthatók a pénztárnál naponta d. e. 10-14g.
Kezdet: 8 órákor.

HOTEL „UNION” SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, ét-terem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.

Intézeti kabátkák

és köpenyek leányok részére nagy választékban a legolcsóbb szabott árak mellett

HOLZER SIMON

női felöltők-áruházában
BUDAPEST,
IV., Kossuth Lajos-utca 9. sz.

LIPIK

SZLAVONIÁBAN
I. rangú fürdőhely.
Egyetlen jótartalmú alkalkus hőforrás (64° C.) a kontinensen.
A Ionavölgyi vasút állomása (Dugosellőn át) Azonkívül Pakrac-Lipik délvasút állomása (Zónatarifa) közvetlen kocsiosztottéssel május szeptember Szeged-Lipik. d. u. 4 34 és vissza Lipik-Szeged d. e. 8 35.
Külföldre: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel, Párizs, Bernre is közvetlen gőzgyörgy, kivétel és vonalig nagy-szabású park, fedett sétány, kitűnő gyógyállandók, gyermek gyógyintézet, pompásan berendezett fürdőépületek Villányos Világítás.
Földművelésügyi hatóság, gyomor-, bél- és gégehurtnál, kőszív és csuszajóknál, ischiásnál, csontbajknál, mindennemű hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy- és veretbetegségeknek.
Hivatalos fürdőorvos: Szemerény Bertalan dr.
Jóábrévíz szűkületén egyenesen a forrástól, továbbá Edesutói L. cégtől Budapestben.
Jóábrévíz közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelkezhető.
Bővebb felvilágosítással szolgál a fürdőigazgatóság.

Van szerencsém a nagyérdemű előkelő hölgyeket értesíteni, hogy a
legújabb őszi- és téli angol női
speciális divat megérkezett
Pohner Ferenc
angol női-szabó
Deák-tér, feljárt Erzsébet-tér 10.
Vidéki megrendelésnél elegendő egy jól álló derekat mintának beküldeni.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.
Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).
Az intézet 24 év óta áll fenn, most teljesen új alakítva, a legmodernebb gyógyeszközökkel szereltetett föl.
Alkalmazásban levő gyógyeszközök
A tudományos vizgyógyászat összes eljárásai, masszáz, villamos fürdő (elhízásoknál), az elektroforézis minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció, elektroforézis masszáz), létkészülékek (Psychrophor stb.).
SZÉNSAVAS FÜRDŐK
(Külföldi eljárás, szorbajonok számára). Kezelés alá vétettek. Különböző ideg- és gerincbajok, ideges gyöngeségi állapotok, almatlanság, szédülés, a gyomor és belek renyhősége, idült iszultós izmosos stb. Proopoktus kívánatos. Árak mérsékelték.

GMEHLING HERMANN

csász. és királyi udvari szállító
bőr- és bőrbutor-gyára
BUDAPEST, VII-ik kerület, Damjanich-u. 6
Bőrszékek,
Támlányok,
Mappák,
Papirkosarak,
Kályhaellenzők
..... stb.
Régi nádszékek bőrrel bevonatnak.

Ajtók és ablakok

nagy választékban, nagyon olcsón kaphatók
Wiener A. utódánál
Külső utca-ut 123., a régi vármal szemben.
Nevegyen senki hangszerét, míg Reményi Mihály műhangszerész legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről Király-utca 44/d.

BUTOROK

úgy készpénzért, mint részletfizetésre
a leggyorsabbtól a leginább kivitelű legjutányosabban
Chrenten és Fuchs testvéreknel,
BUDAPEST
VI., Tere-körút 8.
Andrássy-út közelében
Képes árjegyzék ingyen.

Stumpf Károly

kocsigyára
Budapest, Lillom-utca 8.
Raktár:
Kerepesi-ut 10. (Sárokház.)
Bejárta a Dohány-utcából. Ajánlja dusan felszerelt raktárát, minden jellegű kész kocsikból, aránylag jutányos árakon. A gyártmány jó minősége és szilárdságáért kezeskedik a cég régi jó hírneve. Javítások olcsón eszközöltenek, használt kocsik becséreltenek és kocsik be-raktározásra elfogadtatnak.

Szabadalmak

gyorsan és lelkiismeretesen közszokítottak.
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.
Találmányok finanszírozása és értékesítése.
Védjegyek beajánlása. Felvilágosítás díjtalan.
Telefon 56-79.

HAGGENMACHER-féle

a söröző által palaezkozott
GÓLIÁT MALÁTA-SÖR
legkellemesebb üdítő és tápláló ital.
Dr. Telbisz János kir. keres. törzsv. hit. vegyész nyilatkozata: „A Haggemmacher-féle Góliát Maláta-Sör, vizgyógyászatot alkotja, főleg magas sátrac és maláta-ecukor (Maltose) tartalmú levelezésében a legkiválóbb maláta-sörök közé sorozom.”
Megrendelési hely:
Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

Budapesti Rőser-tanintézet

Alapított 1853-ban. Tanulók száma 15733.
3-osztályú nyilvános felső kereskedelmi iskola,
4-osztályú nyilvános polgári iskola.
Nevelő-internátus, belakó növendékek részére.
BEIRATÁS: auguszt. 30-tól szept. 5-ig.
Értesítő kivonatot küld: Rőser János igazgató.
Budapest, VI., Aradi-utca 10.

SCHULER JÓZSEF

első magyar acélírótoll és tollszár gyáranak kitudó gyártmányai
!! Magyar tollal írjon minden magyar ember !!
melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jószágknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyekepesek.
Különbösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 544 szám, 530 szám, 532 szám, 406 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1886 szám.
Minden papírkereskedésben kapható.

PARISI NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is
nyújtunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtatványozva
lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 20 korona összeget meghaladják, vagy
20 korona értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magasságú művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGÚ HŰ FÉNYKÉPET

csupán a kifésztésért és a díszes papírkertért (passe-partout) önköltségünket 3 koronával számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát 20 koronán alul elkészíteni.

Az 1901. évre szóló teljes naptárral ellátott **KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK** a közkedvelt egy és kétkoronás árusztályunkról, valamint az összes árucikkekről kívántra ingyen és bérmentve.

Az óbudai izr. hitközségtől.

A közelgő nagy ünnepeink alkalmából alulírott hitközségi előljáróság közhírré teszi, miszerint az óbudai izr. templomban levő imaszékek a tulajdonosok, illetve jogosult helyettesítőjük tetszése szerint akár közvetlenül önmaguk által, akár ebbeli megbízás alapján a hitközség útján adhatók bérbébe, mely utóbbi esetben a bevett bérösszegből kezelési díj címén 10% számítatik le.

Felhívtnak mindazon tulajdonosok, illetve helyettesítőjük, akik templomlétségeiket maguk akarják bérbéadni, hogy ezen szándékukat saját érdekükben való tájékoztatás végett legkésőbb

f. é. szeptember hó 2-ig

a hitközségi irodában (III. ker. Lajos-utca 201. sz.) bejelenteni sziveskedjenek. A kitűzött időre be nem jelentett imaszékek az eddigi gyakorlat alapján a hitközség által fognak bérbéadni. Az ülések bérbéadása és a belépőjegyek kiszolgáltatása f. é. szeptember hó 3-án fog kezdődni.

Budapest, 1901. év aug. hóban.

Az óbudai izr. hitközség előljárósága.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást okoz szenvedőknek. 20 éves kórúkat és magán-egykori tapasztalataimkal fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

gyógyító: férfiaknál és nőknél foglalkoztat szexuális nemi betegségeket bármely régi követél

Nemi betegségeket úgy mint **hugyvesfolyást, hólyag- és vizelet bajokat, bujakeres sebeket, syphilit, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb borbetegségeket és szépséghibákat,** továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb mód.

Dondelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. o.
Bendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig.
Külön várótermek. Külön be- és kijárak.
Levelekre rögtön válasz.

BERGER-féle GYÓGYÍTÓ KÁTRÁNY-SZAPPAN

tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmazzák

mindemennyi bőrkürités ellen, nevezetesen idült pikkely-szörny, kősz, a földi kórtokok, urticaria, orvosság, óvar, fegyver, lázadás, fejt- és szakállkór ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányt 40%-al és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok alkalmazhatóak, amelyek a kátrány-szappan megnevezése a az ismert védjegyre való felismerésére készült. Idült borbetegségeknél sikerrel alkalmazhatók a kátrány-szappan helyett a Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyöngyök kátrány-szappan az

ARCHÉOLÓGUS TETZTÁLLÁSÁI előállítására, a gyermekkorok valamennyi fertőzőségei ellen felismerésük, tisztítás, mosás és fürdés szappannal mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan 80% glicerinnel tartalmazza és főnem illatú.

Ara minden fajnak használati utasítással együtt darabonként 35 kr., 6 darab 1 ft 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő: **Berger-féle szappan** a bőr bőrtisztására, borz-szappan pattanások ellen, **carboll-szappan** a bőr simítására, bőrhelyrehozására és mint fertőtlenítő szappan, **Berger-féle fényfürdő-szappan** és **fény-pipere-szappan**. Berger-féle gyermek-szappan a szőke kor részére (24 kr.).

Berger-féle Petrosouffoi-szappan rezes, citr., kátrány, bőrtisztogató és arcvörösség ellen, szappal-szappan (igen hatékony 24 kr.).

Berger-féle kén-szappan mitfeszítő és tisztítóhatású ellen. Tannin szappan fűz-izálás és hajkültetés ellen.

Berger-féle fogszappan köcsögben 1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ara 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanok: **lúgos-szappan** a repesztőkre, **Coak** Berger-féle szappanokat kell venni, miután számtalan hadistábornak utasították korrát. Gyár és főraktár: G. Hell & Comp. Troppau.

Edemjellel kísértetve a nemzetközi gyógyszerkiállításokon Bécsben 1889 Budapestben nagyban és kisnyelben kapható: **Török József** gyógyszerésztársaság, **Király-utca, Tallmayer és Seitz,** **Kochmeister, Erigyes utca, Dohány-utca, Dohányi Károly, Waltersdorfer, Fehér, Kerepesi-utca, Neruda, Nándor, Molnár és Moser, Láng Gusztávval, továbbá a következő gyógyszerészeknél: Bayer A., Fanser M., Faylis J., dr. Jarnal, Petri Ottó, dr. Egger, Zsárdor G. és többi budapesti és Magyarországi egyéb városokban levő gyógyszerészeknél.**

Látványosság Budapestben

Nyakkendő Királyhoz
Andrássy-ut 29. sz.
Legelőnyösebb vétel nyakkendőknél

FERNOLENDT

Párisi kiállítás: Arany érem.
cipő-fényezés, a világ legjobb fényezője, gyorsan mélyfekete fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.
Alapítástól 1832-ben. Gyári raktár: Böcs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindentől. Raktár Budapestben, V. Lipótváros 24. sz.

Tan- és nevelő-intézet

nyilvánossági joggal
Budapestben, Hold-utca 19. sz.
Az intézet 23 év óta áll fenn.
Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelőintézetében, mely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezni.
A növendékek lehetnek hemlakók, félkosztosok és bejárók. Értésítővel kívántra készséggel szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály, igazgató.

OLCSÓ

arany és ezüst eladás vesztünk régi és új arany és ezüst tárgyakat, gyémánt briliánt és drágakövet eladunk
13 lótos ezüst evőeszközöket 6 szolgálynak 65 ft., 12 személyre való 142 főtől kezdve és tovább. Aranyfőláncok fűzők nélkül masszív aranygyűrűk forint 40 krtól kezdve 12 darab erős evőeszköz 6 ft 40 kr., továbbá mind a szakmába vágó cikkek a legolcsóbb árak mellett.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Grünberger A. Béla örökösai
Budapestben, IV. Váci-utca 30. I. em. 23. Harisbazar.

660,000 korona nyerhető!

a következő 7 db eredeti sorsjeggyel:
1 magyar vöröskereszt-sorsjegy,
1 olasz vöröskereszt-sorsjegy,
1 Bazilika-sorsjegy,
1 3% osztrák földhitelezési-nyerem-jegy,
3 József-sorsjegy,
ÉVENKINT 14 HUZÁS,
Legközelebbi húzás már szeptember 1-én.
A fentnevezett hét darab eredeti sorsjegyet eladjuk 26 havi 5 korona 10 filléres részletfizetéssel. Az első részletet postautólevényre való beküldése után azonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számtal tartalmazó törvényes részlettel, melyek után az összes nyeremények a vevőt illetik. — Két részlet beküldése esetén három részletet nyugtatunk, tehát egy részletet ingyen. — A teljes befizetés befejezésével fennlévő sorsjegyek a vevő korlátlan bírtokában mennek át, a ki azokra még körülbelül 40 évig járhat, mely idő alatt minden sorsjegy okvetlenül nyer. SZALAI ÉS TÁRSA bank- és váltóintézet Budapest, VII., Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok.) Pénzkölcson mindenennapi sorsjegyekre és értékpapírokra. Helyi ügynökök az ország minden vidékén fejeztetnek.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos mű- és kőműves

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 59. Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos-sebészeti és betegápolási tárgyakban. Saját gyártmány, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvkötő, haskötő, gőrcsér elleni gumiharanya, orthopédiai készülékek, műlábak és kezok stb. Valódi francia különlegesek F. Berquerand filis, párisi gyárából. Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olesó butor-eladás.

2 szokrény, 2 ajtó fényezett	30 ft	1 ebédlő-asztal, 6-német stíl	3.50 ft
2 ágy, fényezett	22	1 íróasztal, 3 fiók	16
1 öjjeli szokrény, fényezett	8	1 hálszoba, matt díofa	100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett	14	1 hálszoba, faragott	130
2 szokrény, 2 ajtó, díofa, matt	30	1 garnitúra crépe- vagy bourette-behuzat	55
2 ágy, magas, díofa, matt	28	1 garnitúra selyem-behuzat	80
1 öjjeli szokrény, díofa, márvánnyal	8	1 garnitúra plüss-behuzat	80
1 kredenc, 4 ajt, fiók, faragott, márv.	46	1 szalonasztal	10
1 diván, magas támla szőnyeggel	40	1 consoi márvánnyal és tükör	26
1 ebédlő-asztal, díofa, matt	12		

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelei butorokban.
Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe Budapest, Erzsébetbétér 18 Sas-utca sarok, I. emelet. Árjegyzék kívántra ingyen és bérmentve.

Minden szó egyszerű beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fill.

APPROBATIONÉK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza esztendőse bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Feketeruhás szöke bájos urhölgyet keres... Minden szöke... S. E. 20.

Bemek, fiatal izraelita leányt előkelő családból... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Vidéki gyári vállalkozó... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Okl. ízr. tanítónő... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Mély hangú felolvasó... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Minden körükből... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Állami hivatalnok... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Veszek olcsón... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Bank- és tőzsdé... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

1000 koronáig... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Urak! Kiváló szöke... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

RINÁLAT.

Reáliskola. VI. osztályt vezetett vidéki fiu... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Okleveles. Izr. hit- és vallásintézet, fiatal... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Nevelőnek. Ajánlók VIII. osztály tanuló... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Elegáns butorozott szoba... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Egy 3-ik. Redőnyök, függönyök, kárpitok... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Setter. Kifűzők, szőnyegek, kárpitok... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Hentes üzlet. Járófogalmak, hentesüzlet... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Fiatal. Rőfőse, segéd újság, változó... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Pénz. Váltóra vagy betámasztásra... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Orvosi. Massézor, álmokló házakhoz... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

A legújomabb. Fajta, csomagolás, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Karlóczai. Csémeszék, 5 kilogramm... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Egy első. Éves technikum, ki most szándékozik... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Külföldről. Elegáns butorozott szoba... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Prácsi kutató. Iroda Váci-körút 39. Képes... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Sajtó termései. Francia iratok, 3 fill. 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Teljes ellátásra. Elvált, egy fiatal, 20 éves... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Válódó. Székely fenyőfalnak... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Teljes ellátásra. Elvált, egy fiatal, 20 éves... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Egy hivatalnok... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Tanár jelölt

(izraelita) órák adására, esetleg... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Külföldi szabónő. Ajánlók... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Egy külön bejárattal. Elegáns butorozott szoba... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

1510. K. kerület, Magdolna-utca... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kissázonny. Két elemi osztály, tanár... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Iskolásként. Teljes ellátást adó... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Boroshordók. Kifűzők, szőnyegek, kárpitok... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Szép búkkfászen. Vagyonhátrahagyó... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Külföldi szabónő. Kifűzők, szőnyegek, kárpitok... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Idel akadémia. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Ajtók ablakok. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Első erdélyi görög. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Tettvagyó fiatal orvos. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

I. Budapesti tanítónét. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Jogi alap. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

A ki meghádit. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Válódó Echo-Phono. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zongora. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zongora. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zongora. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Rövid zongora.

Magyar, orosz, angol, francia... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Papír. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Keresztény. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Hölgyeknek. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Joghatalnok. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Csemegezsó. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Teljes. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Leghíresebb. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Idel akadémia. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Ajtók ablakok. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Első erdélyi görög. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Tettvagyó fiatal orvos. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

I. Budapesti tanítónét. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Jogi alap. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

A ki meghádit. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Válódó Echo-Phono. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zongora. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zongora. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zongora. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Az idény.

Van arzenométer... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Gyógyszerház. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Szalai Lipót Szombathely. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Teljesen új hordókat. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

BENKŐ M. PÉCS. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Butor. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

csak jó minőségű. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Stiehlberger Mand. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

VI. Gyár-utca 25. szám. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Epilepsia. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Nevelőneket. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Szeghőné S. Luja. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

BUTOR. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Polák N. Ignác. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kerékpárokat. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Birtokberlet. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

RITKA ALKALOM. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zalogédulat. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zalogédulat. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Zalogédulat. Előrejelzés, 5 kilós... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna!

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna! Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna!

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna!

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

En Csillag Anna!

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület...

Kövérség, korai vénség! A test szépségének... Kereslet. Magyar Gyorsiró-Egyesület

A vasuti tisztviselők memoranduma.

Budapest, augusztus 24.

Elkészült a vasuti tisztviselők memoranduma, mely a nagybizottság hozzájárulása után a kereskedelemügyi miniszter elé kerül. A memorandum elő-munkálatainak minden részletéről bőven beszámoltunk s legutóbb, augusztus 13-iki számunkban ismertettük a szerkesztő-bizottság értekezletének határozatait, amelyek alkotói és irányítói voltak a végleges memorandumnak. Tíz napi szakadatlan munka után most készen van már a tisztviselők memoranduma, amelynek komoly tanácskozásként teszik szilárdá az alapját. Nagy örömről szolgál, hogy *alkalmunk van az alábbiakban a memorandumot teljes szövegében közre-adni.* Kiváló jelentőségen ad e közlésnek, hogy az alább olvasható memorandum *teljesen különösképpen egy a budapesti, mint a zágrábi tervezettől, új és eredeti sok fontos részletben, változott a beosztásában, gyarapodott a célt szolgáló adatokban, megrövidült az okfejtésében, ezenfelül pedig könnyebben kezelhető s világosabb lett az egész anyag.* A roppant arányú munka legjavát *Margulit* Kálmán, a nagybizottság előadója, zágrábi üzletvezetési ellenőr végezte kiváló szakértelemmel s fáradhatatlan buzgósággal; rendet teremtett a különböző részletekben, egységes egészzé alakította az anyagot s áttekinthetővé tette az elaborátumot, amelynek alapvetésében is jelentős érdeme van; szíves megbízatásának azzal a fényes eredménnyel felelt meg, amelynek reménye mandátumához eleve hozzáfűződött. *Szamaszka* Ernő, a nagybizottság érdemes elnöke, közreműködésével szintén súlyt adott a végleges memorandumnak, amelynek több nagyfotossági argumentuma az ő tanulmányának és szakszerű egybevetésének eredménye. Az adminisztratív teendőket készséggel és pontossággal végezte *Soós* Miklós, a bizottság kitűnő jegyzője és lehetővé tette ezzel az akció előhaladását. Részbe van ezenkívül a nagy munkában a szerkesztő-szabványbizottságok minden tagjának, az üzletvezetések kebeléből beérkezett észrevételeknek és módosításoknak. A mozgalom alkotó és ellenőrző retortáin keresztül jutott a memorandum a mostani végső kifejlődéséhez s a kétszázharminckettes bizottság lényegesebb változtatásokat nem fog rajta eszközölni. A nagygyűlés tanácskozásainak helyes megárazója lesz ez a memorandum, amelynek megőrzését ugyan-értért az érdekeltek szíves figyelmébe ajánljuk.

(A mozgalom célja.)

Nagyemlétségi miniszter ur!

Kegyetlen urunk!

A magyar királyi államvasuti tisztikar mély tisztelettel járul Nagyemlétségi elnök elő, alázattal esedezve, hogy az utolsó két évételen mostoha viszonyai folytán méltatlanul reánk nehezűd sulyos anyagi helyzetünkön segíteni és a közérdek szempontjából tevékeny munkára hivatott eme nagy testületet az anyagi tönkrejutástól megmenteni kegyeskedjék.

Jól tudjuk, hogy a katonatiszti fizetések és lakpénzek felemelése, a magasabb kvóta, a bevételeknél nagyobb mértékben növekedő hadügyi kiadások és az állam egyéb nem kevésbé fontos kötelezettségei mellett az összes állami alkalmazottak minden méltányos igényeinek kielégítése nagy terhetek róna az államháztartásra.

Eppen ezért jelen alkalommal alázattal előadott kérdésünk első sorban arra szorítok, hogy az érdemtelennél maradt államvasuti tisztviselők helyzete még a jelenlegi költségvetés keretében, ha nem is a kor követelményehez mérten, de legalább némileg javítsanak s hogy a jövő nemzedék ne legyen kénytelen hozzánk hasonló módon már pályája kezdetén adósságokba emelkedni, hanem hogy odaadó munkásságának díjából, ha szerényen is, de tisztességesen megélhessen, pályája végén pedig oly fizetési osztályba jusson, hogy öreg napjaira szükségét ne szenvedjen.

Az utóbbi években örvendetesen észleltük, hogy állandóan történnek intézkedések a m. kir. államvasuti szolgák és tisztviselők helyzetének javítása érdekében s Nagyemlétségi elnök kegyes jóakarátát ismervé, meg vagyunk róla győződve, hogy a tisztviselők sanyaru helyzete sem kerülül el figyelmet s hogy helyzetünk javítása már régebb idő óta képezi a magas kormány bícs gondolkodásának tárgyát.

Mídon tehát ennek dacára is kérjük bajaink sürgős orvoslását, erre nem a bizalom hiánya, hanem kizárólag az észlet bennünket, hogy rámutatva a leg-főbb sebekre beigazoljuk, hogy helyzetünk immár elviselhetetlenné vált s hogy kijelentsük, *miszerint helyzetünk javítását nem óhajtuk megfelelő ellenszolgáltat-mány nélkül.*

Nagyon jól tudjuk hogy azok, kik a vasuti szolgálatot részletesen nem ismerik, gyakran hasonlítják össze a vasuti hivatalnokok javadalmazását más állami tisztviselők javadalmazásával s aki úgy akarja, ebből az összehasonlításból azt is következtetheti, hogy egyenlő minősítés mellett pályájának kezdetén, sőt egyes magasabb állásokban is, a vasutas több fizetést élvez, mint némely más állami hivatalok tisztviselői.

Ez azonban, sajnos, csak látszat, mely a részletekbe beavatottak előtt meg nem állhat.

Éltekintve ugyanis attól, hogy a vasuti szolgá-lathoz beelőp minden egyén azonnal munkaerő-szamba vétetik képzésének és használatosságá-nak megfelelő szolgálatra osztatik be s a gyakorlati kiképzést nehéz szolgálati viszonyok mellett kénytelen megszerezni, a kisebb javadalmazású tisztviselőknél, egyenlő szolgálati idő mellett, az összehasonlítás eredménye a vasuti tisztviselőre éppen-séggel hátrányos, sőt könnyen beigazolható, hogy az állami hivatalok nagy részénél, különösen a katonatiszti állományban, jóval kedvezőbb az előmenetel, mint a vasutnál.

Pedig a vasuti tisztviselők nagy többsége nem-csak hogy az alacsonyabb fizetési osztályokba tartozik, hanem mivel a magasabb dotát állás arányta-anul kevés s odáj rendkívül sok tokozot van, a magasabb állásba soha el nem juthat. De a vasutnál szolgáló magasabb állású tisztviselők sem töltnek be reprezentatív állásokat. Mindenütt szükségese, hogy az illetők egész tehetőségüket, teljes munkaere-jüket a vasuti intézménynek szenteljék, nem vállal-hatnak tehát egyuttal más hivatalokat is s így egye-düli jövedelmük az, amit kiváló ismereteikért és nagy felelősséggel járó működésükért a vasutintézetűl élveznek.

Feltétlenül kívánatos tehát, hogy e jövedelem olyan legyen, mely az illető magas állású hivatalnok igényeinek meg is felel.

A beavatottak csak azért vélik, hogy a vasuti cím- és illetmény-szabályzatba foglalt tisztviselők jobb díjazásának részesüljenek, mint a tulajdonképpeni állami hivatalnokok, mivel a vasuti hivatalnokoknál használt címek nem helyesek, azok az illetők által eloglalt állásokat nem jelölik meg s amennyiben más állami hivataloknál is használatosak, sokkal rövidebb idő alatt elérhető állások megjelölésére szolgálnak mint a vasutnál.

Nem irigyeljük mi más állami szolgálatban működő hivatalnoktársaink helyzetét sem. Jól tudjuk, hogy ezek legnagyobb része épp úgy rászolgált már rég a fizetésjavításra, mint a vasutas. De a kettőnek lényeg leg-eljebb illetményei hasonlíthatók össze, szolgálati feltételeik azonban olyannyira eitérő, hogy egymással vonatkozásba sem hozható.

(A vasuti tisztviselő hivatása.)

A vasuti tisztviselő az államgazdaság legnagyobb produktív vállalatának hivatalnoka, mint ilyen a m. kir. államvasutak jövedelmezőségét közvetlen befolyásolja, e mellett az állami és magánüzleti szolgálat nehézségeivel meg kell küzdenie, működése tehát természetesen sokkal izgatottabb, testet és lelket egyaránt megerőltetőbb, mint bármely más közhivatalnoké.

Inné van azután, hogy amely korban más közhivatalnok munkabírásának rendszerint még delelőjén áll a vasutas ereje már rég hanyatlás s miként a gőzkocsi gyorsan száguld, a szárnyas kerék munkása is, gyorsan él, lázasan dolgozik s gyorsan is pusztul.

S amitől kitudomásra és elismert tény, hogy valamennyi tisztviselő közt a vasutas végzi a leg-nehezebb, legmegerőltetőbb szolgálatot, s e mellett nagy részben önmaga tartozik munkaképtelensége esetén való ellátásáról, nyugdíjáról gondoskodni, méltányos, hogy járandóságának elbírálása is a többi tisztviselők illetményeitől függetlenül történjék; s ha már reánk hárának a munka és felelősség óriási terhe, kérünk módot reá, hogy annak viseléséhez elég erőnk is legyen.

A vasuti tisztviselő hivatása következtében állandóan vándorolva van kárhozatva. Sohasem tudja, mennyi ideig marad egy-egy beosztásban; s mivel tartózkodási helyének megválasztására befolyással nincs, s ez a vasuti szolgálat sajátosságainál fogva csak a legtrikább esetben lehet az a hely, a hová egyéni és családi érdekek vonzzák, a vasuti tisztviselő nagy többsége mindig idegenek között lakik, s életmódját gyakran legjobb akarattal sem rendezheti be szerény jövedelméhez mérten.

S ígérjünk ennek tulajdonítható, hogy éltekintve a vasuti szolgálat felelősségeitől és veszélyeitől, nem-csak a független állampolgár, hanem még a legcsekélyebb javadalmazású köztisztviselő is szanakozással

tekint a vasuti hivatalnokok nagy zömére, mint a tisztviselői kar páriáira.

A független állampolgár ott és akként él, ahol és amint érdekei leginkább megkívánják, de a közszolgálatban álló tisztviselők 95%-a is tulajdonképpeni otthonában, rokonának közelében, vagy legalább is ott telepedhetik meg, ahová magánérdekei vonzzák. Azon vidéken lakhatik meynék éghajlatát megszokta, ahol minden ház barátságos, közönsé, ahol minden fát, minden követ ismer ahol rendszerint van is már elődeitől reá szállított kis gazdasága, vagy alkalmazásának állandósága folytán és családi összeköttetési révén legalább is szert lehet szerény tulajdon tüzhelyre s egyéb életmódját lehetőleg kellemesen rendezni be.

Igy azután, ha közvetlen javadalmazása nem is több, mint a vasuti tisztviselőé, ha takarékosan kell is élnie, de legalább a társadalomban emberi módon töltheti napjait.

A vasutas ellenben egészen magára van hagyatva. Rokonaitól elszakad, magának új otthon nem alapíthat, a társadalom legteljesebb köteleességeit ró reá, a sors csapásaival való küzdelemben azonban csupán saját erejére támaszkodhatik s izgalmas pályájának vége rendszerint az, hogy családjára nem hagyhat egyebet a csekély nyugdíján, meg adósságokat, melyeket jótállás révén nagyjából kártársainak kell megfizetni.

Pedig a vasutas is az államhivatalnok kvalifikációjával lépett szolgálatba, egész életét át tanult, éjjel-nappal dolgozott, nélkülözésekkel küzdött, mint hazatlan vándor, bebarangolta az egész országot, gyermekeinek felnevelésére másoknál összehasonlíthatatlanul többet költött s számtalanszor volt kénytelen egészségi szempontból sok kívánni valót hagyó irodákban görnyedni s esőben, hóban, viharban, sőt esetleg oly vidéken is szolgálatot tenni, ahol nem akklimatizált egyéneket csak legyengyűltetésül lehetne megtelepíteni.

Az ilyen szolgálatnak azután gyakran hosszas, fájdalmas, sőt gyógyíthatatlan betegségek a következményei. Sokszor magát, vagy családjának valamelyik tagját ért sulyos bajokban nem kaphat orvosi segítséget, minek folytán idő előtt elpusztul, vagy elveszti legkedvesebjeit, nem ritkán nyomorékká lesznek gyermekei, s ha végre mégis elérí küzdelem pályájának végét, — ami, sajnos, csak a kivételes esetek közé tartozik, — nyugdíja, feltéve, hogy adósságok fedezésére nem is foglaltatik le, kevés ahhoz, hogy abból rendszerint nagy családjával megélhessen, s az, amiért a kisbirtokost, sőt a legcsekélyebb javadalmazású köztisztviselőt is teljes életét át megrigyezte, ami legterheesebb szolgálatát közt is majdan elegendő bűbűös álmokként lebegett előtte, tudniillik a csendes, kedélyes otthon, reá nézve most is elérhetetlen ábrándok marad.

A vasuti tisztviselő, aki egész szolgálati ideje alatt táborban áll, ki mint mozgósítás idején a katonai, évielőtől elszakadni kénytelen, aki még a felebaráti szolgálatot is készpénzen váltja meg s kinek idegen léte mindenütt másoknál jóval nagyobb árt kell mindenért fizetnie, legalább oly helyzetbe hozni, hogy anyagi gondokkal ne legyen kénytelen küzdeni, nem-csak méltányos ellenszolgáltatmány az állam részéről a tisztviselőt várt önfeladózó munkáért, hanem egyuttal közgazdaságiul jól kamatozó beruházás is.

Az az 5 és félezer tisztviselő, ki az államvasutak ügyeit lebonyolítja, munkában megedzettebb testületet képez. Ezekről függ, hogy a közgazdaságra emmens fontossági szállítványozási üzletet miként bonyolít-tatnak le. Az árufelvitel továbbítás és kiszállítás pontossága, a személy- és áruszállítási biztonság, a szállítványozásra vonatkozó mindennemű ügylet letárgyalása stb. stb. mind oly tényező, melyek jól végzéséhez elvitathatatlan fontossági érdekek fűződnek. Nem lehet tehát a közérdekre sem közönyös, hogy ez emmens fontossági ügyeket elégedett, avagy elégedetlen tisztviselői kar látja-e el?

(Anyagi helyzet.)

Nagyemlétségi miniszter ur!

Alautabb előadott kérelmeink, fontos és terhes szolgálatunkhoz viszonyítva, szerény határok között mozognak és a viszonylag kevés több-kiadás, mely a tisztviselők helyzetének javítására fordítatik, a munkaképesség emelése folytán máshol elérendő megtakarításokban bőven megtérül.

Mert az anyagi gondoktól ment tisztviselő, különösen ha pragmatikailag biztosított, hogy köteleességét hiven teljesítse, jövője felett kétségbe esnie nem kell, ezután nem fogja megbánni, hogy a m. kir. államvasutak szolgálatába lépett. A legnagyobb oda-adással fogja teljes erejét az intézet szolgálatának szentelni, tudva, hogy sikeres munkáért elismerés számíthat s hogy tisztességes, becsületes munka révén tehetőségéhez mérten előre juthat.

Az ilyen tisztviselő eredményes működése meg-jutalmazásának tudatában már saját érdekében is állandóan oda fog törekedni, hogy a vasuti intézményt teljes erejéből szolgálja, minek azért nagyobb természetes következménye az ügykezelésnek lehető legjobban módon, a legnagyobb takarékosággal való lebonyolítása, a kiadások apasztása s a bevételek fokozása.

Helyzetünk javítását nem kérjük tehát polgárságunk rovására, hanem kérünk legfeljebb annyit, amennyi viszonzószolgálatot az állam tőlünk várhat.

Kívánságainkkal, az államháztartás pénzügyi állapotára való tekintettel, a legszerényebb határok között maradunk, de alázattal esedezünk szerény kérelmeink teljesítéséért méltányosság szempontjából s mint alkotmányos államunk hű polgárai, a jog és egyenlőség szent nevében.

Ebbs a hittünk, hogy Nagyméltóságod jelenlegi alázatos kérvényünkben kifejtendő szerény kívánságainkat méltányolni fogja s ez által a m. kir. államvasuti tisztikart, mint a társadalom egyik jelentékeny tényezőjét, jelenlegi mostoha helyzetéből kiragadvá, méltányosabb viszonyok közé helyezi.

A legmélyebb alázattal kérjük ezért Nagyméltóságodat, méltóassásk megengedni, hogy kivánságainkat alantikban egybe foglalva, kegyes színe elé juttathassuk.

Alázattal esedezünk első sorban, hogy a vasuti tisztviselők kezdőfizetése, mint ez a szintén Nagyméltóságod vezetése alatt álló m. kir. posta- és távirdehivatalok tisztviselőinél már is megvan, 1600 koronában állapítsák meg s hogy az utóbbi két évtized alatt mostoha előléptetési viszonyok folytán különösen a középső rangfokozatokban észlelhető meg nem érdemelt visszamaradás némi kárpótlásul a tisztviselők fizetése a felemelendő alapfizetéshez viszonyítva szintén javítsák.

Kérjük ezenkívül az előléptetési módokat szabályozását, még pedig arra való tekintettel, hogy a vasutas kizárólag fizetéséből kénytelen magát és családját fenntartani, akként, hogy minden tisztviselő, aki államhivatalnokai minősítéssel bír, s szolgálatát kifogástalanul végzi, a házi tűzhely megalapításának idejében, tehát körülbelül 30 éves korában, legalább 2200-2600 korona, 40-50 éves korában, vagyis midőn gyermekeinek rendszerint a szülői házon kívül való iskolázatásáról kell gondoskodnia, legalább 3200-4000 korona, midőn pedig öntelődöz szolgálat után nyugalmába vonul, legalább 4400 korona fizetést, illetve utóbbi esetben ennek megfelelő nyugdíjat élvezzen.

Az előrehaladás rendjének ennél valamivel kedvezőbb megállapításáért esedezünk a vasutnál értékesíthető felsőbb tanulmányokat végzett, tehát jog- és államtudományi, illetve mérnöki oklevéllel bírók részére.

Az idő, melyet ezek a többi tisztviselőkkel szemben nyerne, kárpótlás a hosszabb egyetemi tanulmányért és szükséges már azon okból is, hogy az elérhető legfelsőbb fokozatot a tisztviselők általában előbb elérjék s így egyetemi képzettségüket magasabb állásokban is érvényesíthessék.

Ama tisztviselők, kiknek legalább középiskolai képzettségük nincs, lassabb előmenetellel is megelégedhetnek. Kívánatos azonban, hogy ezek is 3200 korona fizetést érjenek el, vagyis legalább annyit, mint amennyi az altisztek által elérhető legnagyobb fizetés.

A m. kir. államvasuti intézet bizonyos szakokban a magasabb képzettségű szigorúan megköveteli, az előléptetési határidők harmas szétválasztása tehát eme minősítési s ezzel egy vonalban álló munkaközi okok sarkalít, mert igazságos és méltányos, hogy akik relative magasabb előképzettséggel bírnak s a magasabb iskolai minősítést igénylő állásokat kifogástalanul töltik be, szolgálatuk első éveiben, míg elmerít ismereteiket gyakorlati tapasztalatokkal is gyarapíthatják, a javadalmazás kimerésénél a csekélyebb minősítésűektől megkülönböztessenek.

Mély tisztelettel esedezünk továbbá lakbérügyünknek méltányos alapokon való rendezéséért, mivel a lakberek mai összege, illetőleg a lakberek két osztálya, méltányos önjánkat ki nem elégíteti.

Az ugynevezett fővárosi lakbér, melynek élvezetében némely nagyobb vidéki városokba beosztott tisztviselők is részesülnek, valamint a vidékre megszállott lakpénz nem áll arányban a városok fejlődésével, valamint a népesedési mozgalomnak a városok felé törekvő irányával, s így arra a városokban rá kell fizetni.

A helyek különféléseiről fogva a lakberek mai két osztályának egyszerű emelésével lehetetlen lenne a különböző beosztású tisztviselők, altisztek és szolgák méltányos igényeit egyformán kielégíteni, s ugyanezért kértünk, hogy a lakbér a személyzet mindhárom osztályánál a különböző lakviszonyokhoz képest, a katonai szabályzathoz hasonlóan több osztályban állapítsák meg, a természetben kintalt lakások értéke pedig méltányosan szabályozassék.

(Szolgálati pragmatika.)

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Alapfizetésünk felemelésének, továbbá lakbérügyünk és előléptetési viszonyaink szabályozásának területeken kifejtett szükségessége mellett nem kevésbé fontos és sürős kérdés képez reánk nézve a jogegyenlőségi alapokon álló szolgálati pragmatika mielőbbi életbe léptetése.

A törvényerőjű szolgálati szabályzat, az által, hogy a tisztviselők haladásában rendezett viszonyokat terem s illetékeken befolyásoknak útját állja, nemcsak magára a tisztviselői karra nézve lenne megbecsülhetetlen anyagi és erkölcsi értékű, hanem, mivel a tisztviselőket hivatásuk magástanul tartja, a nagyközönség érdekében is előnyös járna. Hiányát különösen a számtalan esélynek kitett, nagy felelősséggel járó vasuti szolgálatnál érzik az alkalmazottak, miért is alázatosan esedezünk, hogy a kötelességeinket és jogainkat részletesen szabályozó szolgálati pragmatika mielőbbi megalkotása iránt intézkedni kegyeskedjék.

Amennyiben a szolgálati pragmatika alapját a jelenleg is érvényben álló szolgálati rendtartás és illetményabályzat képezné, az ott kifejezésre jutó határozmányokon kívül, illetve azok módosítása mel-

lett, alázattal esedezünk az államvasuti tisztviselői testület következő kívánságainak a pragmatikában való érvényre juttatásáért:

A m. a. v. tisztviselőinek terbe vett új illetmény-táblázata.

Rangfokozat	Osztály	A hivatalnok címe	Allandó										Esetleges			Előléptetési várakozási idő években az					
			Fizetés	Lakbér					Utazási átalány					Napidíj	A ¹	B ²	C ³				
				Pécsi Fiume	I. m. - II. m. - III. m.	IV. m. - V. m. - VI. m.	VII. m. - VIII. m.	IX. m. - X. m.	Építési pótlék	Építési átalány	Építési átalány	Építési átalány	Építési átalány					Építési átalány			
K o r o n á k b a n																					
I.	1	Főfelügyelő	8400																		
	2		7600	2500																	
	3		6800																		
II.	1.	Felügyelő	6000																		
	2		5400	2000	1500	1080	800	3000	3000	1600	300	14	4	4							
	3		4800																		
III.	1	Főmérnök Titkár	4400																		
	2		4000	1500	1300	900	700	2400	2400	1200	250	12	2	3							
	3		3600																		
IV.	1	Mérnök Segédtitkár Ellenőr	3200																		
	2		3000	1200	1100	800	600	1800	1200	800	200	10	2	2	4						
	3		2500																		
V.	1	Lo.szegedmérnök Fogalmazó Vizsgáló	2600																		
	2		2400	1000	900	700	500	1200	1000	720	150	9	1	2	3						
	3		2200																		
VI.	1	Hivatalnok Számíttartó Irodatiszt	2000																		
	2		1800	800	700	600	400	800	500	600	100	8	1	2	3						
	3		1600																		
		Hivatalnok-gyakornok	Havi 120 K.																		

1. Egyetemen vagy műegyetemen oklevelet szerzett tisztviselők képzettségüknek megfelelő beosztásban.
2. Középiskolai és ezzel egyenrangú tanintézet adta képzettségű tisztviselők, vagy egyetemet és műegyetemet végeztek, de nem képzettségüknek megfelelő beosztásban.
3. Középiskolát nem végzett tisztviselők.

* Az előléptetési igény csakis ezen fizetési osztályokat bezárólag biztosítottik.

(Fizetésrendezés.)

Alázattal kérjük pedig a III-VI. rangokozatu tisztviselők el nem ouazható fizetésrendezését még a jelenlegi költségvetés keretén belül életbe léptetni de sürős javítását kérjük a magasabb rangokozatu tisztviselők fizetésének is, mert habár azonnali javítás tényleg a kisebb fizetésű hivatalnokok javadalmazása igényel is, kétségtelen, hogy az I. és II-ik rangfokozatba tartozó, sőt a táblázatban kívül álló legmagasabb tisztviselőink sem részesülnek oly javadalmazásban, hogy az a kor és társadalmi állásuk követele kötelezettségeikkel arányban álljan.

2. Alázattal kérjük a szolgálati pragmatikába ama kiválóan fontos megállapítást felvenni, hogy kifogástalan szolgálattal mellet miként történjék a tisztviselők kinevezése és előléptetése. Nevezetesen, hogy a tisztviselő 1600 korona évi fizetéssel neveztesse ki és kielégítő szolgálat, valamint kifogástalan magatartás mellett a teni táblázatban foglalt időközben előléptenek, és a várakozási idő csak olyan esetben legyen meghosszabbítható, ha az alkalmazott fejelemi uton az előléptetésből való kizárára vagy lejjebbítésre ítéltetik.

A felsőbb és legfelsőbb fokú vezetésnek a mellett módjában állana a kiváló érdemet, kitűnő szakismeretet, vagy különös képzettséget gyorsabb előléptetésben is részesíteni, egy bizonyos fokig azonban mindenkinek lehetővé kellene tenni az akadálytalan előhaladást.

Legyen tehát biztosítva az „A¹ és „B² csoportbeli tisztviselőknek, hogy a III. - a „C³ csoportbelieknek pedig, hogy a IV. fizetési rangfokozat első osztályáig bezárólag, tekintet nélkül mindenkor állásukra kielégítő szolgálat és kifogástalan magatartás esetén rendszeren és feltétlenül előléptjenek, értelmezvén ez olyképp, hogy a várakozási idők nemesak egyik fizetési osztályból a másikba, hanem egyik rangfokozatból a másikba való átmenetet esetén is érvényesek legyenek.

Az első és második csoportbeli tisztviselőknek magasabb osztályba való kinevezése a szakszerű minőségükön kívül továbbra is az érdemességétől és a magasabb szolgálati állásra való alkalmzatóságtól, illetőleg teljes erkölcsi, szellemi és testi alkalmasságtól tételessé függök.

3. Kérjük, hogy a vezetői állások is a magyar királyi államvasutaknál érdemeket szerzett, fokról-fokra haladt tisztviselőkkel töltsenek be ami természetesen nem zárja ki, sőt egyenesen feltételezi azt, hogy a vezetői állásokra hivatottak és képesítettek a többiek jogának sérelme nélkül gyorsabban haladjanak előre.

(Fegyelmi eljárás.)

1. A fegyelmi eljárásra vonatkozó szabályok következő pontokba foglalt újalkotásáért esedezünk: a) a fegyelmi hatóság álljon egy a tisztviselői

1. A jelenleg érvényes hivatalnokai illetmény-táblázatban a fizetésekért és mellékilletményeket kérjük következőképp megváltoztatni:

kar által választott, az ügyvezetőségek és az igazgatósági szakosztályok kebelében működő elsőfokú, továbbá egy az igazgatóság által saját kebeléből kinevezett felelősebb főrumból.

b) Enyhítő jogu harmadik hatóság legyen a magyar kir. államvasutak mindenkorai elnöke.

c) Szolgálatból való elbocsátás kimondása esetén harmadikban a rendes bírósághoz való felelőzés legyen megengedve.

d) A fegyelmi hatóság ne határozati javaslatot tegyen, hanem végérvényes, illetőleg csakis a felelővitei hatóság által megváltoztatható határozatot hozzonak.

e) A vádpontoknak a vádlottal való írásbeli, a tanuvalomásoknak pedig szóbeli közlése mondassék ki kötelezőnek.

f) Vádlottak megadassék a jog, hogy védő gyanánt egy a magyar királyi államvasutak kötelekben álló egyént kijelölhessen, aki a vádhatóság minden tekintetben egyenlő jogokat élvezhessen.

g) Jusson érvényre a fegyelmi eljárásban a szóbeliség és közvetlenség, valamint vádlott kívánatára a nyilvánosság.

h) Személyes surlódásból eredő fegyelmi ügy vádlott kérelmére, első fokban, delegált fegyelmi hatóság elé utaltassék.

é. Létszámcsökkenés okából a szolgálat felmondható ne legyen.

(Kérések.)

6. Minden szolgálatát kifogástalanul végző alkalmazottnak évenként jogosult igénye legyen:

10 évi szolgálatig	2 heti
10-20 " "	3 " "
30-30 " "	4 " "
30 éven felül	6 " "

szabadságra.

Méltányos indokok alapján a felsorolt időknél nagyobb szabadságok is megadassanak és a katonai szolgálat céljából nyert, valamint az évközben igénybe vett rövid szabadságok a megillető szabadságidőbe bele nem tudandók.

7. Kérjük a szolgálatban eltöltött és az ezt követő pihenési időnek méltányos szabályozását.

8. Az éjjeli szolgálat külön díjazását, mint a postánál, kiterjesztve azt a hivatalnokokon kívül az altisztekre és szolgákra is.

9. Kérjük a napidíjaknak fentebbi táblázatba foglalt módon való engedélyezését és a naptári napok szerint való felszámíthatását, úgy mint ez az állami hivatalokban történik.

10. Ama határozmány, hogy az alkalmazottaknak kiküldetések alkalmával, 20 napnál hosszabb ideig való távollét után csak fél napidíjakra van igényük, törlendőssék el.

11. A különböző átalány csak saját kérelem alapján és büntetésképp történő áthelyezések alkalmával legyen megvonható.

12. A büntetésből áthelyezettek részére a szabadturizási és szállítási kedvezmény biztosítottak.
 13. Múltányos szabályozását kérjük az utazási igazolványok engedélyezésének. És pedig:
 Szabadjegyek az alkalmazottak részére magán-célú utazásokra feltétlenül, családtagok részére évenként négy esetben, nyugdíjasok részére pedig leg-
 alább korlátozott mennyiségben engedélyeztessék.
 A családtagok fogalmába beleértendő a nőtlen tisztviselő által közös háztartásban eltartott anyja és nővér is.
 A szabadjegyeknek az expressz- és luxus-vonatokat kivéve, minden személyszállító vonatra való érvényessége mondassék ki.
 14. A kedvezményes tüzelő és világító anyag élvezetében a nyugdíjasok is részesítendők.
 16. Az egyenruha beszerzése íőleg a kisebb javadalmazású hivatalnokokra leette nagy terheket ró. Kérjük tehát, hogy az egyenruha viselésére kötelezett hivatalnokok egyszer s mindenkorra 200 korona ruhabezvétési átalányban részesüljenek.
 16. Horvát-Szlavonországok, nemkülönben Fiume területén való öt esztendői kilógástan szolgáltatással után minden végleges alkalmazott igényvel bírjon arra, hogy megfelelő beosztásban magyar területre áthelyeztessék. Amennyiben az alkalmazott a jogával ömi akar, azt bejelenti, mire legteljebb egy év alatt szolgálati érdekből áthelyezendő.
 17. A szolgálati táblázatból az alkalmazott valása, nemkülönben az, hogy ki ajánlotta, elhagyandó lenne.
 18. Kérjük az elhalálozást követő három havi fizetés és lakber folyósítását a hátramaradottak részére az esetben is, ha az illető nőtlen.
 19. Az alkalmazottak gyermekei részére állami és államilag segélyezett intézetekben tandíjmentességet kérünk.
 20. A szolgálati rendtartás 27. §. második bekezdésének tiltó rendelkezése ellenkezik a sajtótörvényről, mely szerint gondolatát mindenki szabadon közhíjhat sajtó útján. A szentesített törvény integrálása mellett idézett szakasz e bekezdését módosítani kérjük.
 21. Kérjük a nyugdíj-alapszabályoknak több irányban való módosítását.
 Nevezetesen kívánatosnak találók, hogy:
 a) a teljes fizetésnek megfelelő nyugdíj élvezete már 30 szolgálati év után beálljon;
 b) a kiérdemelt nyugdíjösszeghez még annak 20%-a hozzászámítassék, hogy így a nyugdíjazott elvesztett lakbéreért pótlást nyerjen;
 c) tekintettel a vasuti szolgálat rendkívüli nehézségeire, nemcsak a szolgálatközben elszerenésítlenül alkalmazottak, hanem az egyéb okból önhibájukon kívül szolgálatképtelenné vált alkalmazottak (ezek elhalálozása esetén pedig családtagjai) is részesüljenek a legcsekélyebb nyugdíjban;
 d) ideiglenes minőségű hivatalnokoknak tényleges katonai szolgálatban a vasuti szolgálat megszakítása mellett eltöltött ideje, megfelelő utanzfetés ellenében, a nyugdíjba beszámítassék, ha az illető mint hivatalnok legalább egy évig alkalmazásban állott.
 22. Az altisztek és szolgák helyzete szintén sür-gős orvoslást igényel.
 Ezen a téren Kegyelemsség magas intézkedései folytán az utóbbi években ugyan már történtek üdvös javítások, amennyiben egyes szolgálati ágaknál az altisztek és szolgák magasabb fizetési fokozatba nyertek kinevezéseket, kívánatosnak tartanók azonban, hogy ugy az altisztek, mint a szolgák illetménytáblázatában a jelenlegi megélhetési viszonyoknak egyáltalában meg nem felelő IV-ik rangfokozat teljesen eltöröltesse, hogy az altisztek kezdő fizetése 1000 korona, a szolgák pedig 600 korona legyen.
 Kívánatosnak találók, hogy az altisztek és szolgák részére a bemutatott fizetési táblázat állapították meg, továbbá, hogy ugy az altiszt, mint a szolga kilógástan jó szolgálatléttel mellett haladhasson a legfelsőbb fokozatig és a biztosított előmenetel rájuk is kiterjesztessék.
 A külföldön kiképzést igénylő altisztek már a magasabb fizetési osztályokba való első kinevezés folytán lennének előnyben részesítendők.
 23. A kezelőnők, napidjasok és napibéresék helyzete szintén javítást igényel, íőleg oly irányban,

hogy munkaképtelenségük esetére kenyér nélkül ne maradjanak. Célszerűnek vélnők, ha a külön segély-és nyugbér-alap egyesítették, azaz eddigi módon gyarapították s ebből mindazon állandó alkalmazottak kik a szabályok értelmében a nyugdíjintézetnek tagjai nem lehetnek, munkaképtelenségük esetére megfélelő támogatásban részesítették.
 Ezek lennének, Kegyeimes Urunk, ama fontosabb pontok, melyeknek a megalkotandó pragmatikába ielvételeért esedezünk s e helyütt még csak az új rendbe történő átmenetel íőleg engedessék meg nekünk ama legalázatosabb kérésünknek kitéjezt adni, hogy azok, kik a rendezés előtt egy fizetési osztályra leg-
 alább annyi évet vártak mint amennyi részükre a magasabb fizetési osztályba való előléptetéshez bizto-sítatik, a fizetéssel egyidejűleg magasabb fizetési osztályba előléptessenek, míg a többieknek a rendezés előtti várakozási évek az előléptetési várakozási időbe beszámítassanak, mindkét esetben ugy, hogy egy évnél csak a naptárius bejelzett év tekintessék.
 Miután pedig a fizetés-rendezési tervzetben azok az idősebb tisztviselők, kik a mult idők súlyos nehézségei mellett, saját hibájukon kívül egyéb körülmények következtében jelentékeny hátramarad-tak és a fiatal tisztviselők jelenleg kielégítést nyerő érdekeivel szemben kárpótolva nincsenek: méltóztat-sék ügyünket ez oldalról és ez irányban is fontolóra venni és az ily elmaradt tisztviselőket a szolgálati évek arányában. — a méltányosság határain belül, — gyorsabb előléptetés útján legalább némileg kár-pótolni.

44 hivatalnok	80 év óta
30	31
8	32
10	33
5	34
és ennél is hosszabb idő óta szolgál s közöttük	
67 hivatalnok	4 év óta
34	5
19	6
4	7
2	8
5	9
11	10
12	még hosszabb idő óta nem lépett elől.

(Visszatekintés.)
 Nagyméltóságú Miniszter Ur!
 Kegyeimes Urunk!
 Hogy a magyar kir. államvasutak alkalmazottai fentiekben előadott alázatos kérelmükkel Nagyméltó-ságod elé járulnak, arra e testületet a legutóbbi 30 év lejártaig készítik.
 A vasutak fokozatos és sokszor rohamos terjesz-
 kedésével együtt járt a forgalom könnyebbülése, élénk-
 lés, a termelési költségek leszállása. A szabad verseny
 és kereskedelmi szabadság fejlődésének mind keve-sebb lön akadályai. A vasutak, a hajózásnak, mint a művelődés egyik kiválóan jelentékeny terjesztőjének növekedésével nemcsak az igények emelkedtek, ha-nem különbözőbb cikkekre jobb piacot is találtak és megdrágultak. Hü kitejezve ennek már az 1876. évi XXXI. törvényoikk, mely a tisztviselői fizetésből 600 iorintot mentesít a végrehajtás alól. Ugyancsak a het-
 venes években lett a szorosan vett állami tisztviselő-k évi alapfizetése vidéken 400, Budapestben 500 forint.
 Az államvasuti tisztviselők javadalmazása nem emelkedett.
 Az idő haladása közben napvilágot látott az 1881. évi LX. törvényoikk, mely léte minimum gyanánt már 800 forinot vesz ki, mint végre nem hajtható, a tisztviselők fizetéséből.
 Az államvasuti személyzet érdekében csak 1884-ben történt intézkedés.
 A korábbi ölesőbb életmódhoz szabott alapfize-tés változatlanúságához ugyanis abban az időben az előléptetési viszonyok rosszabbodása járult, részben az államosítások miatt. Az előléptetést lett volna hivatva javítani az 1884. évi július hó 5-én 21.952 szám alatt szolgálati szabályzatul kiadott miniszteri szabályren-delet. Két évig és nyolc hónapig tartott a szabályzat érvényessége. Ugyane rendtartásunk a szolgák osztá-lyát szolgák és altisztek osztályára választotta ketté, mely utóbbiak fizetésének minimuma 420, maximuma 1600 forintban határozottat meg.
 Ha a felsoroltakhoz hozzáteszszük, hogy e rövid életű szolgálati rendtartást követő és ma is érvényben levő szolgálati szabályzat az illetmények tekintetében mindent meghagyott a tisztviselőknél, csak az élet-kérdésükre vált előléptetési jogot szüntette meg, fel-tárjuk azt a helyzetet, melyben az államvasuti tiszt-viselők az 1887. évben voltak.
 Hogy miképpen fejlődtek az előléptetési viszonyok ez idő óta, arról szomorú képet mutat a tisztviselők jelenlegi „status”-a.
 Például a IV. rangfokozat 1. osztályába (2800 korona fizetés) besorozott 437 hivatalnok közül

Ily körülmények között családöt eltartani, bármily szerény társadalmi igényeket kielégíteni a lehetetlenséggel határos; pedig a családalapítás erkölcsi jogának és kötelemének érzete minden emberben megvan. A tisztviselő családjának kellő gondozása által nemcsak becses társadalmi elemekkel gyarapítja a nemzetet és védő erjét, hanem a nemzetállam fejlődhetésének egyenes érdeke, hogy a tisztviselő-knek a családalapítás lehetősége általában megkönyít-
 tessék. Erre utalja őt különben a boldogulás munká-lása és a társadalmi élet is. Jog az életre megadja az igényt a boldogulásra. Az államvasuti tisztviselő e részben külföldön helyzetet mutat. Ot már pályája kez-detén mintegy odakényszerítik az állomások nagyobb részének szolgálati, helyi és élelmezési viszonyai. va-lamint az állomásokon kiutalt természetbeni lakások, hogy megnöveljék. Ennek anyagilag mai viszonyaink között fokozódott eladósodás az eredménye.
 Nem akarjuk számszerűleg kimutatni, hogy a m. kir. államvasutak tisztviselőinek fizetését mennyire ter-
 helik a kényszerű és törvényes letiltások, de ha az állam-
 vasutak igazgatósága az idevágó adatokat kimutatna, telette szomorú képet nyújtana ez a tisztviselői kar anyagi helyzetéről. Enn sajnos körülményre különö-
 sen a külszolgálati exponált tisztviselői kar dekorauma szempontjából, azért is vélnők különösen utalhatni, mert a nemzetközi vidékeken az államvasuti tisztviselő-k számottevő lényegét képezik a magyar kulturális törekedéseknek; már pedig az anyagi gond nemcsak a kultúra, de az erkölcsi terén is nehezen engedí lenntartani az egyen-súlyt s a társadalmi téren megbénítja a működést.

(A kontinens legnagyobb hálózatai.)

Az államvasuti intézet tekintélyének és érdekei-nek megfelelő szolgálatot kíván tisztviselőjéül, sőt figyelemmel van az alkalmazott magánéletének erkölcsi művelésére is; viszont a tisztviselőnek helyzeté-hez mért módon kell élni, népesedő családját eltar-tani, gyermekeit nevelni. Azt hisszük, hogy mindez az élet legkezeletlegesebb igényeit sem kielégíti és rendszeres előmenetel nem biztosító javadalmazá-sal annál kevésbé alapulhat, mert a tisztvi-selőnek még emelkedő és rendszeres javadalmazás-ával sem tart lépest tapasztalat szerint, a drágaság. A külföld több államában ezért legalább azt biztosítják az állam- és magánvasuti tisztviselőnek, hogy rendszeres előléptetésben találjon határozott alapöt szánításainak. A porosz birodalmi, a württem-
 bergi és szász állami vasutak a legnagyobb fizetés elérésére állapítanak meg méltányos határidőt, melyen belül gyorsabban is haladhatni. A porosz állami vasutak e mellett megállapítják azt is, hogy min-den fizetési osztályba — mely egyébként egyetlen fokozatot tartalmaz — három évenként történik az előépés; a bajor államvasutak a 4., 6., 11., 16. szol-gálati évre biztosítják felüle egy-egy fizetési összegre az előléptés, a 20. évtől kezdve pedig minden további évre 180 márkát nyújtanak. Az osztrák cs. kir. államvasutak egyes fizetési osztályokon belül állapították meg előre az előléptés időközöt. Hazánk-ban azon kísérleten kívül, mely a m. kir. államvas-utaknál ily irányban 1884. évi augusztus hó 1-től 1887. évi április hó 1-ig érvényben volt, utjabban a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalán lépett érvénybe hasonló szabályozás.
 Hogy a közép-európai nagyobb államvasuti há-lózatok mennyi személyzetet mily javadalmazással foglalkoztatnak és milyen szállítási teljesítmények es-nek egy-egy alkalmazottra, azt az alábbi táblázatos ki-mutatás tünteti fel.

Vasuti igazgatóság megnevezése	Alkalmazott személyzet			e b b ő l e s i k										Egy-egy végleg alkalmazott közeg évi javadalmazása	Az intézet nyugdíj-vagy be-tesse-gélyzár-hozzájárulása egy-egy köz-zege után	A véglegesen alkalmazottak fizetésére fordított kiadásokból esk			A be-fekte-tési tőke kauna-matol- zása
	Hivatal-nok, altiszt, szolga	Munkás	Összesen	egy pályakilom. átlagos üzemi hossza		10.000 vonat kilo-méterre		1.000.000 tiszta tonna kilométerre		Egy-egy pályakilométer átlagos üzemi hossz után	egy-egy vonatkilo-méter után	egy-egy tiszta tonna kilo-méter után	egy-egy tőke kauna-matol- zása						
				hiva-talnok, altiszt, szolga	munkás	alkal-mazott által-ban	hiva-talnok, altiszt, szolga	alkal-mazott által-ban	hiva-talnok, altiszt, szolga							alkal-mazott által-ban			
Porosz államvasutak	116.126	204.982	320.108	3-95	7-05	11-0	4-1	7-4	11-5	5-0	8-9	13-9	2896-5	57-0	11243	1-1766	0-0142	7-15	
Cs. kir. osztrák államvasutak	43.077	37.460	80.537	4-6	4-0	8-6	7-6	8-6	14-2	10-6	9-2	19-8	1510-0	63-1	6970	1-1461	0-0160	2-08	
Magyar királyi államvasutak	35.158	32.087	67.240	2-9	2-5	5-4	6-4	5-8	12-2	8-4	7-6	16-0	1424-1	28-0	3685	0-9063	0-0118	2-94	

A kimutatás adataiból kitűnik, hogy a porosz államvasutak, a szállítási egységre vonatkoztatva, kevesebb végleges alkalmazottat és több munkást alkalmaztak, mint az osztrák és a magyar kir. államvasutak. Javadalmazás dolgában pedig úgy a porosz államvasutaknál, mint a cs. kir. osztrák államvasutaknál teljesen nagyobb az egyéni javadalmazás. Mint a Magyar Királyi Államvasutaknál. A nyugdíjintézethez és betegpénztárhoz való hozzájárulása a porosz vasutaknak és a csász. kir. államvasutaknak kétszer akkora, mint a Magyar Királyi Államvasutaké.

(Vasuti tisztviselő — állami tisztviselő.)

A magyar királyi államvasuti alkalmazottak imént esetet és nem mai keletű kedvezőtlen helyzete az ismételt államosítások idejében és azok következtében még inkább rosszabbodott, mert előléptetési viszonyaik jobbra nem fordultak és a drágaság fokozódott. Utóbbi oly mértékben, hogy 1893-ban az intéző körök jónak látták az állami tisztviselők alapfizetését 100 forintra újabb telmeleli és előléptetési viszonyait kedvezőbbé tenni. Hogy mily súlyos, gondteljes és nélkülözésekkel teli évek nehezdedtek és nehezdedtek az időben a fizetésjavításban ekkor sem részesült államvasuti tisztviselőkre, szólni helyettünk az 1893. évi IV. törvényeknek, mint törvényjavaslattal indokolták: „A tisztviselői illetmények megállapítása óta egy kulturális, mint a gazdasági élet teljesen megváltozott. Amíg a kulturális élet fejlődése folytán új és új igényeket érel, addig a gazdaság mai korszaka a megjelölés alapjaitól megsebezhetővé teszi. Ez az a hatása a gazdasági élet fejlődésének talán Európa összes kulturálműveinél sehol sem volt oly intenzív, viszonylag oly rövid idő alatt végbenemő s azért jelzett hatása sehol sem annyira érezhető, mint nálunk. Rövid 2—3 évtized alatt a naturálgazdaság a tőkegazdaságba megy át, vele jár a pénz vásárlási erejének csökkenése, a városi élet belterjesebb fejlődése s mindezzel az elsőrendű életszükségletet képező termények s a lakások megdrágulása. És mert a fejlődés ezen korszakában az állami élet is mindinkább terjeszkedik, ez a terjeszkedés pedig a közszolgáltatások fokozása nélkül nem történhetik: maga az állam is hozzájárul az életviszonyok megdrágításához és a tisztviselők helyzetének súlyosbításához. Mindezek igazolására számadatokkal rendelkezünk, az élelmiszek árának emelkedését a terményárak statisztikája s a katonai légénység élelmének költségeiről vezetett állapotfeljegyzések mutatják, míg a lakások megdrágulását mutatják részint a házberedő-bevallások, részint azok az adatok, amelyeket a lakbérének 1879. óta 5 évről 5 évre a katonai állomásheleken a beszállásolási törvény alapján foganatosított kipuhatolása szolgáltatott.”

Nem részletezve azt, hogy az elmúlt három évtized alatt a cs és kir. közös hadsereg és a magyar királyi honvédség összes havidíjas személyzetének, tehát a katonai és honvéd-tisztviselőknek is évi fizetése és lakbéré ismételt és ismételt emelést, hogy a megyei törvényhatóságok tiszt, segéd, kezelő- és szolgazemélyzete majd külön törvény (1883. XV., 1893. IV.), majd költségvetési törvény nyújtotta járulékok folytán szintén ismételt részesült kisebb-nagyobb fizetésjavításban: elmondhatjuk, hogy egyedül mi vagyunk azok, akiknek megélhetése családunk fenntartása, gyermekeink nevelése, általában a harminc esztendő előtti gazdasági viszonyokhoz van mérve, holott é harminc esztendő folyamán az állammal minden közelebbi viszonyban álló tisztviselő helyzete javult.

A csász. és kir. hadsereg és a magy. kir. honvédség személyzetének legutóbbi fizetésrendezése alkalmával a legjobb reményekkel voltunk elvele az iránt, hogy legközelebb a mi, 30 év óta nem emelt fizetésünk rendezésére kerül a sor, mert hiszen a vasuti alkalmazottak a hadseregnek ugyancsak készítő részét képezik, kik az esetleges mozgósítás e ökszerűség állandóan nagy gondot és munkát fordítanak, a mozgósítás végrehajtásának munkájában oly lényeges a részük, hogy a jövődni háború hadászati sikereinek egyik feltételeik.

Méltóztatásuk ennél fogva eme reményeink megvalósulásában azt a jóindulatot melyet a hadsereg személyzetének javadalmazása körül ismételt tanúsításti nyegkedtek reánk, a m. kir. államvasutak alkalmazottaira is kiterjeszteni.

S midőn a magánvállalatok tisztviselői is szolgálati viszonyaikkal, illetőleg jelentős jogaiknak törvényes megállapításához állanak közel, hisszük, hogy fizetésünk korszerű emelésére s előmenetelünk pragmatikailag való biztosítására mi sem fogunk soká várakozni.

Midőn legalázatosabb kérelmeinket tartalmazó ez emlékiratot a Nagyméltóságú Miniszter Ur kezébe letenni batorkodunk, ugyanakkor Nagyméltóságodtól várja a sorsa teletti döntést 5589 hivatalnok, 10 263 alstisz és 18 223 szolga: egy méltányos elbírására érdemes nagy testület.

Meg vagyunk győződve, hogy igazaink meghallgatása után Nagyméltóságod bökesége módot fog találni arra, hogy e hazafias testület sorsán kellő mértékben segítve legyen.

Napirend.

- Napló.** Vasárnap, augusztus 25. — Római katedrális: F. 13. Lajos kir. — Protestáns: F. 12. Lajos. — Görög-orosz: (augusztus 12.) G. 12. Anicet. — Zsidó: Elul 10. — Nap két: 4 óra 54 perckor. — Nyuszik 6 óra 36 perckor. — Hold két délután 3 óra 39 perckor. — Nyuszik: éjjel 12 óra — perckor.
- A miniszterek nem fogadnak.**
A nyári lovenségek hetedik napja délután 3 órakor. Nemzeti Múzeum. Régiségtár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megiekinthők.
- A Nemzeti Szalon kiállítás a d. e. 9 órától este 7 óráig.** Belépődíj 5 fillér.
Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában d. e. 9—1-gig.
- Iparművészeti múzeum az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-gig.**
- Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig.**
- Művelődési Múzeum d. e. 9—1-gig.**
Földrajzi Intézet múzeuma (Stefánia ut. 14.) nyitva délelőtt 10 órától délután 1 óráig.
- Közelkedési Múzeum délelőtt 9—12-gig.**
Az Akadémia Goethe-szobája zárva.
A könyvtárak zárva.
Allatkert a Városházban nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.
- Magyar Kereskedelmi Múzeum.** Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-11 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés ágazatát is eszközöl) a városi ipar-csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetése (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-ut. 36. címbalmok, hegedűk, fuvalók s minden más hangszer jutányos árban szereshető be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utcaiban (a Károly-körút sarkán), hol zongorák és pianinok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zsákötös Részvénytársaság. Befizetett részvényeik: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bánke Gyula. Központ: VI. Andrássy-ut. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárúzó helye: IV. Koronaherczog-utca 18. Kézi zárdüzetek: IV. Károly-körút 18.; IV. Koronaherczog- és Zsibarus-utca sarkán; VII. Király-utca 57.; VIII. József-körút 2.; VIII. Üllői-ut. 6. sz.

Első Leánykínézati Égylet m. sz. Leány- és Ábuzitók-intézet. Budapest, VI. Tere-körút 40—42. (az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyona 1900. december 31-én 6,717.255-21 korona. Eddig fizetett biztosított tőke több mint 6,000,000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtételek mellett 1000 koronától korlátlan összegig biztosíthatók.

O cs. és kir. apost. felsége születésnapjára, valamint a **Szent István-napra** Magyarország nemzeti ünnepére, ajánljuk a közkedveltségű

Kivonat a hivatalos lapból.

— Augusztus 24. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Brunner Dánielnek szül. Molnár Zsófia okleveles kisdévdónói a hosszúsági állami kisdévdódkhoz kisdévdónóvá, — az igazságügyminiszter Roll Béla töröz-szent-martoni kir. járásbírósi tealkkönyvezetét, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztály 3-dik fokozatú tealkkönyvezetét, Barthos Dezső számvárosi kir. járásbírósi segédtealkkönyvezetét a nagylondai kir. járásbíróshoz tealkkönyvezetét, Weber Mihály magy. kir. 22-k honvéd gyalogezredbeli 1-6 osztályú számvívő altisztet a kolozsvári kir. ítélőtáblához és Varga István magy. kir. csendőrbőrmestert a dévai kir. törvényszékhez irnokokká nevezte ki. — A földmívelésügyi miniszter Grabner Emil és Barna Balázs magyar-óvári gazdasági akadémiai tanáreszedeket ugyanily minőségben további két év tartamára kinevezte, szolgálati beosztásuk érintetlenül hagyása mellett.

Kinevelés. Az igazságügyminiszter Szabó József topánfalvai kir. járásbírósi ájegyzőt a tordai kir. ügyészség kerületéhez ügyéségi megbízottul, Gorove Viktor háztségi kir. járásbírósi ájegyzőt pedig a háztségi királyi járásbírósi mellett alkalmazott ügyéségi megbízott állandó helyettesül rendelte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Laukó Albert aradi állami főreáliskolai rendes tanárt az erzsébetvárosi állami főgimnáziumhoz áthelyezte és az igazgatói teendők ideiglenes ellátásával megbízta. — Dr. Túr Lajos nagyvárdi állami főreáliskolai rendes tanárt pedig e minőségben az aradi állami főreáliskolához áthelyezte. — Az igazságügyminiszter Várad József dévai kir. törvényszéki irnokot a kolozsvári kir. ítélőtáblához helyezte át.

Névmagyarosítások. Ruzitska Laszló Adolf budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetékevének Zsoldosra, dr. Stern Géza budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetékevének Spanyára és Kaszimir János magy. kir. igazságügyi tisztviselő, valamint kiskoru gyermekei Anna, Mária, Katalin és Erzsébet vezetékevének Keresztesre kért átváltóztatása belügyminiszteri rendelettel megengedett.

Pályázatok. Szabadka város által föntartott főgimnáziumnál német-latin helyettes tanári állásra szeptember 1-gig. — Dusi II. osztályú mellékvámvivatálnál vámszedői állásra 13 nap alatt. — Balázsfalvi adóhivatalnál adóhivatali ellenőri állásra 14 nap alatt. — Nagyenyedi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi segédtitkari állásra 14 nap alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, augusztus 24.

Európa délnyugati — nagyobb — felét magas légnyomás borítja, melynek maximuma Irország fölött van. Az alacsony nyomás Oroszország felett tartózkodik. Közép-Európában a légnyomás különbségek kicsinyek s így az idő csendes, e mellett részben felhős és tulnyomán száraz. A hőmérséklet nem változott lényegesen.

Hazánkban csak elvétve volt némi csapadék; az idő éjjel hűvös; nappal valamivel melegebb lett, mint előző nap volt.

Küldés: Melegebb idő várható, sok helyütt (főleg északon és keleten) zivataros esővel.

Viz állás.

	Aug. Aug.	Aug. Aug.
	24. 25.	24. 25.
Inn	Schöding 1.75 1.86	Tizsa M.-Sziget 0.34 0.35
Duna	Passau 2.69 2.88	Tekovana 0.14 0.15
	Linz 0.10 0.35	V.-Nanény 0.32 0.33
	Bécs 0.28 0.58	Tokaj 0.15 0.17
	Porosny 2.41 2.66	Szabolcs 0.40 0.42
	Komárom 3.05 3.11	Szolnok 0.18 0.20
	Budapest 2.70 2.77	Csongrád 0.14 0.14
	Paks 2.39 2.56	Szeged 0.92 1.03
	Mohács 3.38 3.58	Túrós-Becse 0.85 0.84
	Gombos 3.69 3.64	Titell 2.45 2.32
	Ujvidék 2.26 2.28	Ónoda Bártfa 0.40 0.40
	Pancsova 1.85 1.86	Topolyán Hévíz 1.05 1.10
	Orsova 2.59 2.86	Bodrog Zemplén 0.22 0.23
Morva	Sárosp. 0.85 0.81	Sajó Zirc 1.40 1.40
Vág	Magyarfalva 0.90 0.85	Hornád H.-Nemethi 1.10 1.14
	Trencsén 0.87 0.43	Berettyó Margita 0.30 0.30
	Szered 0.84 0.82	H.-Ujfalu 0.30 0.30
Rába	Sz.-Gothárd 0.10 0.10	Körös Csaura 0.40 0.40
	Sárosp. 0.84 0.81	N.-Váradi 0.18 0.18
	Győr 2.47 2.62	Bélfényes 0.45 0.47
Dráva	Pettau 1.18 1.16	Tenke 0.10 0.10
	Zákány 0.40 0.04	Gurahony 0.20 0.21
	Bárcs 0.43 0.39	Borajenő 0.18 0.18
	Deis 0.40 1.38	Szabolcs 0.40 0.42
Mura	M.-Szerdah. 0.40 0.40	Gyoma 0.12 0.12
Száva	Zágráb 0.35 0.32	Maros Gy.-Fehérvár 0.32 0.32
	Sziszec 0.16 0.21	Bronyoskút 0.82 0.70
	Mitrovica 0.21 0.23	Szabolcs 0.40 0.42
Szamos	Mitrovica 0.10 0.10	Arad 0.50 0.45
	Szatmár 0.20 0.60	Makó 0.52 0.40
Kraszna	N.-Majtény 0.11 0.10	Temes K.-Kostély 0.44 0.45
Latorca	Munkács 0.04 0.04	Béga Kisztyó 0.52 0.70
Ilimberca	Ilimberca 0.08 0.11	Temesvár 0.20 0.21
Ucr	Ungvár 0.14 0.04	Buckarok 1.00 0.16

Szakkönyvek kereskedők és magán-hivatalnokok számára.

- Magyar-német kereskedelmi levezetés.** (Garai-Pinteris) 4.—kor.
A német helyesírás. (Kemény Ferenc) 50 f.
Francia kereskedelmi levezetés. (Barth-Matyka) 2.40 kor.
Deutsche Handelsstilistik. (Weninger) 2.40 kor.
Chémia és áruismeret. (I. Hankó-Pa) 2.40
Chémia. (Asbóth-Hankó) 2.—
Egyszerű és kettős könyvvitel. (Bün-Sann) Kötvé. 4.60
Könyvvitel. (Zachár Gyula.) Kötvé. 6.20
Könyvvitel. (Pinteris) 1.—
Irodai munkálatok. (Bogyó-Havas) 3.80
Pótdátár keresk. irodai munk.-hoz. (Káro-pati) 1.40
Keresk. ismeretek. (Garai-Pinteris) 2.40
Keresk. számtan. (I. Bogyó-Havas) 2.40
Keresk. számtan. (II.-III.) (Bogyó-Havas) 3.—
Keresk. számtan. (II.) (Dr. Veress) 2.40
- Táblázatok.** (a kamatos-kamat járadék-számitáshoz) (Dr. Veress) 2.—kor.
Algebra. (Lengyel-Sándor) 2.40
Algebra. (Perjessy-Derszy) 3.—
Hétgyű logaritmus táblák a polt. számtanhoz. (Bogyó-Havas) 3.—
Politkai számtan. (Bogyó-Havas) 2.40
Politkai számtan. (Dr. Veress) 3.—
Ipari számvetés. (Dr. Veress) 1.44
Fizika. (Kont Gyula) 3.—
Kölgasdaságtan. (Jónás János) 3.20
Jogtismeretek. (Dr. Vadas) 3.—
Keresk. földrajz. (Kelemen Géza) 3.20
Egyetemes történelem. (Laukó Albert) 2 kötet 5.80
Magyar nemzeti irodalom története. (Tóth S.) 2 kötet 6.—
Atlasz. (Lange-Cherven) 37 színes lap kötvé. 2.—

Mind e művek kaphatók és megrendelhetők egyenként is a kiadónál:
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésben, Budapest, VI., Andrássy-ut. 21.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE ÉS ÉRTEKPAPIROKRA
(visszafizethető tetszőleges szerinti kisebb részletekben is) ha feltehető összegig igen olcsón ad

Kövyár Armin
bank- és váltó-üzletelő, szolgálatos, Széchenyi-ut. 9. Gróf Csáky-palota.

M. kir. Államvasutak. Igazg.

Hirdetmény.

Baranya Szil.-Lőrinc Állomáson f. é. augusztus 29-én d. e. 10 órakor 40 drb gömbfa nyilvános árverés utján, ha feltehető a feladó esetleg másoktól nem rendelkezők, eladatik, melyre a vevő számdékokkal eszartul t. megérkeznek.
A fa a vevő által az árverés után 24 óra alatt elszállítandó. Budapest, 1901. aug. hóban. Az igazgatóság.

A nekünk bemutatott számlát megvizsgálva, hiteles közönségre folytatás ezen nyugodtasággal és fenálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánljuk.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut. 21. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugyosító anyagokat és sebeket, az önfertőztetés utóhatásait, az elgyengült férfiro, magümesek, a bujakor utóbetegségeit, nőknél leherlyóztet, bármely nyitra idegek is, valamint mindazon más betegségeket, melyeknek a magtalanlag egyik fokozója a borbóbetegségeket gyogyít uj gyogyómd szerint, biztossá sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülészet-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órást egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyogyáserekről is gondoskodva lesz.

Néknél kélő vároterem.

Egyenlőt megjelenti és a szerzőj. DR. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ UTMUTATÓ (már a 12-ik kiadásban megjelent) a neml betegségeket és azok észszerű gyogykezeléséhez című könyv, volt ára 2 ft 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva van, szklüve, 1 frt beklüdele mellett benvenne vagy 90 kr. utavéti meneti.